

INSTYTUT EKSPERTYZ SĄDOWYCH
im. Prof. dra Jana Sehna w Krakowie

ul. Westerplatte 9, 31-033 Kraków
tel. 12 6185 700, fax: 12 4267 240
e-mail: ies@ies.gov.pl

AB 1567

Nr Dz. E. 1882/2016/KP

Kraków, dnia 23 stycznia 2017 r.

OPINIA NR 1882/2016/KP

Zleceniodawca **INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ**
ODDZIAŁOWA KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI
PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU
UL. WARSZTATOWA 1A
15-637 BIAŁYSTOK

Sygn. akt S 18/16/Zk

Osoby opiniujące i autoryzujące dr Tomasz Dziedzic, biegły z zakresu badania pisma ręcznego i dokumentów,
dr Marcin Kunicki, biegły z zakresu badania pisma ręcznego i dokumentów

Niniejsza opinia opracowana została zgodnie z postanowieniem Instytutu Pamięci Narodowej z dnia 16 maja 2016 r., wydanym w śledztwie dotyczącym poświadczenia nieprawdy w dokumentach w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej przez funkcjonariuszy państwa komunistycznego na szkodę Lecha Wałęsy, tj. o czyn z art. 271 § 3 k.k. (sygn. akt jw.), uzupełnionym następnie postanowieniami z dnia 6 lipca, 5 sierpnia, 22 września, 10 i 25 października oraz 10 listopada 2016 r. Wraz z pierwszym z wymienionych postanowień, w dniu 20 maja 2016 r. Instytut otrzymał do badań

materiał dowodowy

znajdujący się w teczce personalnej i teczce pracy tajnego współpracownika o pseudonimie „Bolek” (sygn. IPN BU 3333/1). Każdemu z dokumentów wskazanych w pierwszym z przywołanych postanowień nadano indywidualny numer dowodu, zgodnie z wykazem zawartym w poniższej tabeli.

Dowód numer	Dokument	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
1/E1882/2016	karta kontrolna z datą pierwszego wpisu 30.05.1972 r.	1	7
2/E1882/2016	wniosek o opracowanie kandydata na tajnego współpracownika z datą 19.12.1970 r.	1	9
3/E1882/2016	zobowiązanie z datą 21.12.1970 r.	1	13
4/E1882/2016	odcinek depeszy, bez daty	1	15
5/E1882/2016	raport z datą 21.12.1970 r.	1	39-40
6/E1882/2016	notatka służbowa z datą 20.12.1970 r.	1	41-42
7/E1882/2016	karta ewidencyjna z datą zatrzymania 19.12.1970 r.	1	45-46
8/E1882/2016	arkusz wypłat i świadczeń na rzecz TW, nr ewidencyjny 12535, z datą pierwszego wpisu 5.01.1971 r.	1	67-69
9/E1882/2016	pokwitowanie z datą 5.01.1971 r.	1	71
10/E1882/2016	pokwitowanie z datą 25.01.1971 r.	1	73
11/E1882/2016	pokwitowanie z datą 18.02.1971 r.	1	75
12/E1882/2016	pokwitowanie z datą 16.01.1971 r.	1	77
13/E1882/2016	pokwitowanie z datą 17.04.1971 r.	1	79
14/E1882/2016	pokwitowanie z datą 28.04.1971 r.	1	81-82
15/E1882/2016	pokwitowanie z datą 26.05.1971 r.	1	83
16/E1882/2016	pokwitowanie z datą 8.06.1971 r.	1	85
17/E1882/2016	pokwitowanie z datą 8.07.1971 r.	1	87
18/E1882/2016	notatka służbowa z datą 11.09.1971 r.	1	91-92
19/E1882/2016	notatka służbowa z datą 24.09.1971 r.	1	97-98
20/E1882/2016	dokument o zatytułowany „Charakterystyka t.w. ps. »Bolek«” z datą zatwierdzenia 15.01.1972 r.	1	113-115
21/E1882/2016	pokwitowanie z datą 29.11.1971 r.	1	117
22/E1882/2016	pokwitowanie z datą 22.10.1971 r.	1	119

Dowód numer	Dokument	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
23/E1882/2016	pokwitowanie z datą 27.02.1972 r.	1	121
24/E1882/2016	pokwitowanie z datą 5.04.1972 r.	1	123
25/E1882/2016	pokwitowanie z datą 25.05.1972 r.	1	125
26/E1882/2016	pokwitowanie z datą 30.10.1973 r.	1	131
27/E1882/2016	informacja z datą 15.12.1973 r.	1	137
28/E1882/2016	trzecia strona informacji z datą 18.12.1973 r.	1	141
29/E1882/2016	pokwitowanie z datą 14.12.1973 r.	1	143
30/E1882/2016	pokwitowanie z datą 29.06.1974 r.	1	145-146
31/E1882/2016	dokument zatytułowany „Charakterystyka T.W. ps. »Bolek«” z datą 7.04.1975 r.	1	147-149
32/E1882/2016	notatka służbowa z datą 13.02.1976 r.	1	151-153
33/E1882/2016	piąta i szósta strona dokumentu zatytułowanego „Informacja” z datą 18.02.1976 r.	1	159-160
34/E1882/2016	notatka służbowa z datą 24.03.1976 r.	1	161
35/E1882/2016	notatka służbowa z datą 8.06.1976 r.	1	163
36/E1882/2016	dokument zatytułowany „Charakterystyka tw. ps. »Bolek«” z datą 9.06.1976 r.	1	165-166
37/E1882/2016	postanowienie o rozwiązaniu współpracy z datą zatwierdzenia 9.06.1976 r.	1	167-168
38/E1882/2016	pismo z datą 19.09.1980 r.	1	171
39/E1882/2016	kartka z odręcznymi zapisami w sześciu wierszach, bez daty	1	173
40/E1882/2016	karta kontrolna z datą pierwszego wpisu 30.04.1972 r.	2	8
41/E1882/2016	doniesienie z datą 4.01.1971 r.	2	34-36
42/E1882/2016	doniesienie z datą 5.01.1971 r.	2	46-50
43/E1882/2016	doniesienie z datą 6.01.1971 r.	2	52-56
44/E1882/2016	doniesienie z datą 8.01.1971 r.	2	58-62
45/E1882/2016	notatka z datą 24.12.1970 r.	2	65
46/E1882/2016	doniesienie w postaci kopii kserograficznej, prawdopodobnie z datą 12.01.1971 r.	2	80, 82, 84 i 86
47/E1882/2016	doniesienie z datą 13.01.1971 r.	2	90-92
48/E1882/2016	doniesienie z datą 16.01.1971 r.	2	100-104

Dowód numer	Dokument	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
49/E1882/2016	doniesienie z datą 17.01.1971 r.	2	106-110
50/E1882/2016	notatka informacyjna z datą 15.01.1971 r.	2	112-114
51/E1882/2016	doniesienie z datą 18.01.1971 r.	2	116-117
52/E1882/2016	doniesienie z datą 21.01.1971 r.	2	118-119
53/E1882/2016	doniesienie z datą 22.12.1970 r.	2	122-124
54/E1882/2016	doniesienie z datą 26.01.1971 r.	2	134-139
55/E1882/2016	doniesienie z datą 4.02.1971 r.	2	140-142
56/E1882/2016	notatka służbowa z datą 23.01.1971 r.	2	146
57/E1882/2016	notatka służbowa z datą 5.02.1971 r.	2	148
58/E1882/2016	notatka służbowa z datą 5.02.1971 r.	2	150
59/E1882/2016	dokument zatytułowany „Postulaty, wnioski i uchwały”, bez daty	2	152
60/E1882/2016	notatka służbowa z datą 6.02.1971 r.	2	164
61/E1882/2016	notatka służbowa z datą 6.02.1971 r.	2	168
62/E1882/2016	notatka służbowa z datą 7.02.1971 r.	2	170
63/E1882/2016	doniesienie z datą 8.02.1971 r.	2	176-177
64/E1882/2016	informacja z datą 28.03.1971 r.	2	178-183
65/E1882/2016	notatka służbowa z datą 30.03.1971 r.	2	200-205
66/E1882/2016	informacja z datą 17.04.1971 r.	2	212-215
67/E1882/2016	informacja z datą 19.04.1971 r.	2	218
68/E1882/2016	doniesienie z datą 22.04.1971 r.	2	224-227
69/E1882/2016	doniesienie z datą 27.04.1971 r.	2	232-234
70/E1882/2016	notatka służbowa z datą 29.04.1971 r.	2	236-238
71/E1882/2016	doniesienie z datą 30.04.1971 r.	2	242
72/E1882/2016	doniesienie z datą 1.05.1971 r.	2	248-249
73/E1882/2016	doniesienie z datą 5.05.1971 r.	2	252
74/E1882/2016	doniesienie z datą 5.05.1971 r.	2	258-259
75/E1882/2016	doniesienie z datą 11.05.1971 r.	2	264-266
76/E1882/2016	doniesienie z datą 19.05.1971 r.	2	272-274
77/E1882/2016	informacja z datą 20.05.1971 r.	2	278-280
78/E1882/2016	piąta strona doniesienia z datą 26.05.1971 r.	2	286

Dowód numer	Dokument	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
79/E1882/2016	doniesienie z datą 26.05.1971 r.	2	288-289, 292-293, 296-298
80/E1882/2016	doniesienie z datą 26.05.1971 r.	2	300
81/E1882/2016	doniesienie z datą 26.05.1971 r.	2	302
82/E1882/2016	druga strona doniesienia z datą 29.05.1971 r.	2	306
83/E1882/2016	doniesienie z datą 29.05.1971 r.	2	308-310
84/E1882/2016	druga strona doniesienia z datą 2.06.1971 r.	2	314
85/E1882/2016	doniesienie z datą 2.06.1971 r.	2	316-317
86/E1882/2016	druga strona doniesienia z datą 8.06.1971 r.	2	319
87/E1882/2016	doniesienie z datą 8.06.1971 r.	2	320-321
88/E1882/2016	druga strona informacji z datą 8.07.1971 r.	2	324
89/E1882/2016	doniesienie z datą 8.07.1971 r.	2	326-330
90/E1882/2016	doniesienie z datą 10.07.1971 r.	2	332-333
91/E1882/2016	trzecia strona doniesienia z datą 15.07.1971 r.	2	338
92/E1882/2016	doniesienie z datą 15.07.1971 r.	2	340-342
93/E1882/2016	notatka służbowa z datą 21.07.1971 r.	2	344
94/E1882/2016	czwarta strona doniesienia z datą 28.07.1971 r.	2	349
95/E1882/2016	doniesienie z datą 28.07.1971 r.	2	350-354
96/E1882/2016	czwarta strona doniesienia z datą 28.07.1971 r.	2	359
97/E1882/2016	druga strona notatki służbowej z datą 24.09.1971 r.	2	361
98/E1882/2016	druga strona informacji z datą 22.10.1971 r.	2	365
99/E1882/2016	notatka służbowa z datą 15.11.1971 r.	2	368
100/E1882/2016	druga strona informacji ze spotkania z datą 16.11.1971 r.	2	371
101/E1882/2016	druga strona informacji z datą 29.11.1971 r.	2	377
102/E1882/2016	informacja z datą 27.01.1972 r.	2	388-392
103/E1882/2016	druga strona notatki służbowej z datą 28.01.1972 r.	2	395
104/E1882/2016	informacja z datą 31.01.1972 r.	2	396-397
105/E1882/2016	trzecia strona informacji z datą 31.01.1972 r.	2	402
106/E1882/2016	informacja z datą 31.01.1972 r.	2	404-407
107/E1882/2016	informacja z datą 20.03.1972 r.	2	410

Dowód numer	Dokument	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
108/E1882/2016	notatka z datą 7.04.1972 r.	2	412
109/E1882/2016	informacja z datą 27.04.1972 r.	2	414-415
110/E1882/2016	informacja z datą 14.05.1972 r.	2	416-418
111/E1882/2016	informacja z datą 27.05.1972 r.	2	422-424
112/E1882/2016	notatka służbowa z datą 9.06.1972 r.	2	426
113/E1882/2016	informacja z datą 6.10.1972 r.	2	432-435
114/E1882/2016	informacja z datą 30.10.1972 r.	2	436-439
115/E1882/2016	notatka służbowa z datą 10.11.1972 r.	2	444
116/E1882/2016	informacja z datą 21.11.1972 r.	2	450-453
117/E1882/2016	uzupełnienie informacji z datą 23.11.1972 r.	2	454-455
118/E1882/2016	informacja z datą 17.12.1972 r.	2	456-457
119/E1882/2016	informacja z datą 23.01.1973 r.	2	462-463
120/E1882/2016	informacja z datą 29.01.1973 r.	2	464-465
121/E1882/2016	notatka rozpoczynająca się od wyrazów „Kpt. Ratkiewicz” z datą 23.03.1973 r.	2	466
122/E1882/2016	informacja z datą 12.04.1973 r.	2	470-471
123/E1882/2016	informacja z datą 19.04.1973 r.	2	472-473
124/E1882/2016	informacja z datą 19.06.1973 r.	2	474-475
125/E1882/2016	informacja z datą 10.07.1973 r.	2	476-477
126/E1882/2016	informacja z datą 5.10.1974 r.	2	478-479
127/E1882/2016	informacja z datą 5.10.1973 r.	2	480-481
128/E1882/2016	informacja z datą 8.10.1973 r.	2	482-483
129/E1882/2016	informacja z datą 22.11.1973 r.	2	484-485
130/E1882/2016	informacja z datą 1.12.1973 r.	2	486-493
131/E1882/2016	dokument rozpoczynający się od wyrazów „W spotkaniu poprzednim miałem osobisty cel”, bez daty	2	498-505
132/E1882/2016	trzecia strona informacji z datą 18.12.1973 r.	2	508
133/E1882/2016	informacja z datą 18.12.1973 r.	2	510-511
134/E1882/2016	notatka służbowa z datą 2.02.1974 r.	2	512
135/E1882/2016	notatka służbowa z datą 16.02.1974 r.	2	514
136/E1882/2016	informacja z datą 16.03.1974 r.	2	516-517

Dowód numer	Dokument	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
137/E1882/2016	informacja z datą 6.07.1974 r.	2	518-519
138/E1882/2016	informacja z datą 19.07.1974 r.	2	520-521
139/E1882/2016	informacja z datą 19.07.1974 r.	2	522-523
140/E1882/2016	informacja z datą 22.08.1974 r.	2	524-526
141/E1882/2016	informacja z datą 9.09.1974 r.	2	528-529
142/E1882/2016	informacja z datą 10.10.1974 r.	2	530-531
143/E1882/2016	informacja z datą 14.10.1974 r.	2	532-533
144/E1882/2016	informacja z datą 6.11.1974 r.	2	534-535
145/E1882/2016	informacja z datą 15.11.1974 r.	2	538-539
146/E1882/2016	informacja z datą 16.11.1974 r.	2	540-541
147/E1882/2016	notatka służbowa z datą 30.12.1974 r.	2	546
148/E1882/2016	informacja z datą 9.01.1975 r.	2	548-549
149/E1882/2016	informacja z datą 26.02.1975 r.	2	550-551
150/E1882/2016	informacja z datą 25.03.1975 r.	2	552-553
151/E1882/2016	informacja z datą 22.04.1975 r.	2	554-555
152/E1882/2016	informacja z datą 30.05.1975 r.	2	556-558
153/E1882/2016	informacja z datą 23.06.1975 r.	2	560-561
154/E1882/2016	informacja z datą 3.11.1975 r.	2	562-563
155/E1882/2016	informacja z datą 24.11.1975 r.	2	564-565
156/E1882/2016	informacja z datą 6.12.1975 r.	2	566-567
157/E1882/2016	piąta i szósta strona informacji z datą 18.02.1976 r.	2	572-573

Material porównawczy

natomiast, stanowiły zapisy i podpisy pochodzące od jedenastu osób. Rękopisy te napłynęły do Instytutu Ekspertyz Sądowych przy przywołanych na wstępie postanowieniach IPN lub zostały poddane przez biegłych badaniom w Urzędzie Stanu Cywilnego w Gdańsku w dniu 20 października 2016 r. Otrzymane wzory podzielono na jedenaście grup, wyodrębniając materiał przedstawiony jako pochodzący od:

➤ **Lecha Wałęsy**, a mianowicie rękopisy znajdujące się:

Dowód numer	Rękopisy
158/E1882/2016	<p>w aktach osobowych pochodzących z Fabryki Urządzeń Budowlanych ZREMB w Gdańsku, tj.:</p> <p>158.1. zapis miejsca i daty, nagłówek i tekst życiorysu z datą 26 marca 1976 r. oraz podpis o treści „Lech Wałęsa”</p> <p>158.2. zapis miejsca i daty, określenie adresata i nadawcy, nagłówek i tekst prośby z datą 26.11.1978 r. oraz podpis o treści „Lech Wałęsa”</p> <p>158.3. określenie adresata i nadawcy, nagłówek i tekst podania o przyjęcie do pracy z dniem 1 kwietnia 1976 r. oraz podpis o treści „Lech Wałęsa”</p> <p>158.4. zapis miejsca i daty, określenie adresata i nadawcy, nagłówek i tekst odwołania z datą 2.01.1978 r. oraz podpis o treści „Lech Wałęsa” i towarzyszący mu dwuwierszowy dopisek</p> <p>158.5. zapisy, którymi wypełniono kwestionariusz osobowy z datą 29.03.1976 r. oraz podpis o treści „Lech Wałęsa”, z wyjątkiem poprawek i dopisków na rewersie, sporządzonych odmiennym materiałem kryjącym</p> <p>158.6. zapis miejsca i daty, określenie adresata i nadawcy, tekst pisma z datą 25.04.1980 r. oraz podpis o treści „Lech Wałęsa.”</p> <p>158.7. dwa podpisy o treści „Lech Wałęsa” na karcie instruktażu wstępnego BHP dla pracowników nowoprzyjętych z datą 30.04.1976 r.</p> <p>158.8. podpis o treści „Lech Wałęsa” na decyzji o zaszeregowaniu i wynagrodzeniu, z datą 1.09.1976 r.</p>
159/E1882/2016	<p>w aktach paszportowych o sygn. IPN Gd 645/357541, tj.:</p> <p>159.1. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na podaniu-kwestionariuszu paszportowym z dnia 30.12.1980 r. (s. 3)</p> <p>159.2. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy w miejscu „podpis” na podaniu-kwestionariuszu paszportowym z dnia 18.06.1986 r. (s. 28)</p> <p>159.3. zapis miejsca i daty w miejscu „miejscowość i data” oraz nieczytelny podpis w miejscu „podpis” na podaniu-kwestionariuszu paszportowym z dnia 17.02.1988 r. (s. 47)</p> <p>159.4. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy w miejscu „podpis” na podaniu-kwestionariuszu paszportowym z dnia 22.11.1988 r. (s. 55)</p> <p>159.5. zapisy, którymi wypełniono podanie o wydanie paszportu z datą przyjęcia 3.01.1989 r. oraz trzy częściowo czytelne podpisy odnoszące się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy, z wyjątkiem zapisów w miejscach „miejscowość i data” oraz „Przyjął i sprawdził” na awersie, a także w prawej</p>

Dowód numer	Rękopisy
	części rubryki „Wniosek” na rewersie (s. 64-65)
159.6.	częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy w miejscu „podpis” na podaniu-kwestionariuszu paszportowym z dnia 13.09.1989 r. (s. 69)
159.7.	częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na trzeciej stronie paszportu o numerze serii SA 907515, wydane w dniu 7.01.1981 r. (s. 83)
160/E1882/2016	na dokumentach pochodzących z koperty dowodu osobistego oraz związanych z wydaniem prawa jazdy i rejestracją samochodu, tj.:
160.1.	zapisy i podpis o treści „Leszek Wałęsa” na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 27.01.1963 r., z wyjątkiem zapisów nakreślonych czerwonym materiałem kryjącym, a także częściowo czytelne podpisy odnoszące się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na czterech wnioskach o wydanie dowodu osobistego z dnia 6.11.1980 r., 8.10.1981 r., 7.01.2003 r. i 25.02.2013 r.
160.2.	cztery częściowo czytelne podpisy odnoszące się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na częściach A i B dwóch formularzy o numerach serii A 5046102 z dnia 7.01.2003 r. i F 0050951 z dnia 25.02.2013 r.
160.3.	podpis o treści „Wałęsa” na podaniu o zwrot dowodu osobistego o numerze serii WL 2077193 z dnia 21.01.2003 r.
160.4.	podpis o treści „Lech Wałęsa” na upoważnieniu z dnia 23.09.2009 r.
160.5.	zapis daty i podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na decyzji Prezydenta Miasta Gdańska nr WSO.IV5520081344/09 z dnia 6.11.2009 r.
160.6.	zapisy, którymi wypełniono podanie o wydanie prawa jazdy z dnia 3.02.1978 r. oraz podpis o treści „Lech Wałęsa”, a także nieczytelny podpis w miejscu „podpis” na potwierdzeniu odbioru prawa jazdy w dniu 7.03.1978 r.
160.7.	częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na podaniu o wydanie wtórnika prawa jazdy z dnia 7.10.1981 r., a także częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na pokwitowaniu odbioru prawa jazdy w dniu 8.10.1981 r.,
160.8.	nieczytelny podpis w miejscu „(podpis)” na podaniu o wydanie i wymianę prawa jazdy kat. B 54456/78 z dnia 23.03.1988 r.
160.9.	dwa częściowo czytelne podpisy odnoszące się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na wniosku o wymianę prawa jazdy z dnia 6.01.2003 r.

Dowód numer	Rękopisy
161/E1882/2016	<p>na dokumentach pochodzących z akt IPN Gd 76/19 1, tj.:</p> <p>161.1. zapis miejsca i daty oraz podpis o treści „Lech Wałęsa” na potwierdzeniu odbioru z dnia 14.12.1982 r. (s. 49) i podpis o treści „Wałęsa” na potwierdzeniu odbioru z dnia 18.03.1983 r. (s. 122)</p> <p>161.2. zapis miejsca i daty, określenie adresata i nadawcy, tekst pisma skierowanego do Okręgowego Zarządu Dochodów Państwa i Kontroli Finansowej w Gdańsku, z dnia 15.12.1982 r. oraz podpis o treści „Lech Wałęsa.” (s. 51)</p> <p>161.3. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na upoważnieniu z dnia 14.03.1981 r. (s. 85)</p>
162/E1882/2016	<p>na dokumencie pochodzącym z akt o sygn. IPN Gd 76/19 2, tj.:</p> <p>162.1. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy, mający postać kopii kserograficznej, na kopii dowodu odprawy celnej przywózowej pojazdu samochodowego z dnia 7.03.1984 r. (s. 147)</p>
163/E1882/2016	<p>na dokumentach pochodzących z akt o sygn. IPN Gd 286/8, tj.:</p> <p>163.1. nieczytelny podpis w miejscu „(podpis rzeszukanego)” na protokole przeszukania osoby z dnia 17.12.1978 r. (s. 10)</p> <p>163.2. nieczytelny podpis w miejscu „(podpis osoby, która wydała przedmioty)” na protokole przyjęcia przedmiotów z dnia 17.12.1978 r. (s. 12)</p> <p>163.3. pięć nieczytelnych podpisów, z których dwa znajdują się w miejscach „(podpis świadka)”, a pozostałe trzy pod fragmentami treści zeznania, na protokole przesłuchania świadka z dnia 18.04.1979 r. (s. 18-21)</p> <p>163.4. nieczytelny podpis w miejscu „(podpis przeszukanego)” na protokole przeszukania osoby z dnia 10.11.1979 r. (s. 23)</p> <p>163.5. trzy nieczytelne podpisy, z których dwa znajdują się w miejscach „(podpis świadka)”, a jeden pod treścią zeznania, na protokole przesłuchania świadka z dnia 10.11.1979 r. (s. 29-31)</p> <p>163.6. nieczytelny podpis w miejscu „(podpis przeszukanego)” na protokole przeszukania osoby z dnia 18.12.1979 r. (s. 33)</p>
164/E1882/2016	<p>na dokumentach pochodzących z akt o sygn. IPN Gd 299/272, tj.:</p> <p>164.1. zapisy miejsca i daty oraz dwa częściowo czytelne podpisy odnoszące się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na dwóch zwrotnych potwierdzeniach odbioru z dnia 3.10.1986 r. i 6.10.1986 r. (s. 11 i 16)</p> <p>164.2. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na oświadczeniu przewodniczącego NSZZ Solidarność, bez daty (s. 5)</p>

Dowód numer	Rękopisy
165/E1882/2016	<p>na dokumentach pochodzących z akt o sygn. IPN Gd 77/12/1, tj.:</p> <p>165.1. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na notatce z dnia 13.02.1985 r. (s. 136/2)</p> <p>165.2. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na potwierdzeniu odbioru z dnia 15.02.1985 r. (s. 131)</p> <p>165.3. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na pełnomocnictwie z dnia 15.02.1985 r. (s. 132)</p> <p>165.4. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na oświadczeniu z dnia 16.02.1985 r. (s. 136/1)</p> <p>165.5. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na odezwie do ludzi pracy z dnia 11.02.1985 r. (s. 136/3)</p> <p>165.6. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na oświadczeniu z dnia 9.03.1985 r. (s. 191/2)</p> <p>165.7. kopie kalkowe dwóch częściowo czytelnych podpisów, z których jeden odnosi się do imienia i nazwiska, a drugi do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy, na dwóch pismach w postaci kopii kalkowych z dnia 15.02.1985 r., z których jedno sporządzono na różowym, a drugie na niebieskim papierze (s. 136/4, 136/5)</p> <p>165.8. zapis daty i częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na zwrotnym potwierdzeniu odbioru z dnia 6.03.1985 r. (s. 183)</p> <p>165.9. dwa częściowo czytelne podpisy odnoszące się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na dwóch oświadczeniach, jednym z dnia 26.06.1985 r., a drugim bez daty (s. 197/1, 197/2)</p>
166/E1882/2016	<p>na dokumentach pochodzących z akt o sygn. IPN Gd 77/12/3, tj.:</p> <p>166.1. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na proteście z dnia 23.12.1985 r. (s. 46)</p> <p>166.2. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na stronie 3. pisma, bez daty (s. 51)</p>
167/E1882/2016	<p>na dokumencie pochodzącym z akt o sygn. IPN Gd 77/12/6, tj.:</p> <p>167.1. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na stronie 3. pisma, bez daty (s. 120)</p>
168/E1882/2016	<p>na dokumentach pochodzących z akt sprawy IPN o sygn. S 1/15/Zk, tj.:</p> <p>168.1. zapis o treści „Protokół odczytałem” oraz sześć częściowo czytelnych podpisów odnoszących się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na protokole przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie z dnia 7.04.2005 r. (s. 19-21)</p>

Dowód numer	Rękopisy
	168.2. sześć częściowo czytelnych podpisów odnoszących się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na protokole przesłuchania świadka z dnia 17.05.2005 r. (s. 56-59)
169/E1882/2016	w aktach osobowych pochodzących ze Stoczni Gdańskiej, tj.: 169.1. dwa częściowo czytelne podpisy odnoszące się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na dwóch wnioskach o udzielenie urlopu z dnia 5.12.1983 r. i 2.11.1984 r.
193/E1882/2016	na dokumencie pochodzącym z akt sprawy IPN o sygn. S 1/15/Zk, tj.: 193.1. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na pełnomocnictwie procesowym z dnia 18.11.2008 r. (k. 1504)
194/E1882/2016	w aktach osobowych pochodzących z przedsiębiorstwa Elektromontaż Gdańsk S.A., tj.: 194.1. zapisy, którymi wypełniono kwestionariusz osobowy, bez daty (prawdopodobnie pochodzący z roku 1979) oraz nieczytelny podpis w miejscu „(podpis składającego kwestionariusz)” 194.2. zapis miejsca i daty, określenie adresata i nadawcy, nagłówek i tekst podania o pracę z dnia 2.05.1979 r. oraz podpis o treści „Lech. Wałęsa.” 194.3. nieczytelny podpis w miejscu „data i podpis pracownika” na umowie o pracę z dnia 2.05.1979 r. 194.4. zapis o treści „Lech Wałęsa” i nieczytelny podpis na oświadczeniu z dnia 2.05.1978 r. 194.5. cztery podpisy: dwa czytelne o treści „Wałęsa Lech” i dwa nieczytelne w miejscach „Nazwisko Imię i podpis osoby przeszkolonej” na oświadczeniu z dnia 2.05.1979 r. 194.6. zapis miejsca i daty, określenie adresata i nadawcy, nagłówek i tekst odwołania z dnia 29.01.1980 r. oraz podpis o treści „Lech Wałęsa” 194.7. podpis o treści „LWałęsa” na odwołaniu z dnia 21.12.1979 r. 194.8. zapis miejsca i daty, określenie adresata i nadawcy, nagłówek i tekst prośby z dnia 24.04.1980 r. oraz podpis o treści „Lech Wałęsa”
195/E1882/2016	na dokumentach pochodzących z Gdańskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych, tj.: 195.1. podpis o treści „Lech Wałęsa” na stwierdzeniu przedmiotu i warunków najmu z dnia 23.10.1972 r. 195.2. podpis o treści „Lech Wałęsa” na protokole z dnia 23.10.1972 r. 195.3. podpis o treści „Lech Wałęsa” na protokole zdawczo-odbiorczym z dnia 23.10.1972 r.

Dowód numer	Rękopisy
196/E1882/2016	<p>w teczce nr 4 „Listy uposażeń żołnierzy służby zasadniczej za 1963”, tj.:</p> <p>196.1. częściowo czytelny podpis odnoszący się do nazwiska „Wałęsa” w pozycji 27 listy żołnierzy otrzymujących równoważnik pieniężny za papierosy i żołd, z dnia 4.11.1963 r. (k. 216)</p> <p>196.2. częściowo czytelny podpis odnoszący się do nazwiska „Wałęsa” w pozycji 54 listy żołnierzy otrzymujących równoważnik pieniężny za papierosy i żołd za miesiąc grudzień, bez daty (k. 228v)</p>
197/E1882/2016	<p>na dokumencie pochodzącym z Urzędu Stanu Cywilnego w Węgrowie, tj.:</p> <p>197.1. częściowo czytelny podpis odnoszący się do imienia i nazwiska Lecha Wałęsy na dokumencie zatytułowanym „Zapewnienie przewidziane w art. 3 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego” z datą 30.09.1969 r.</p>
198/E1882/2016	<p>na dokumentach pochodzących z Archiwum Komisji Krajowej NSZZ Solidarność, tj.:</p> <p>198.1. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na uchwale 16/81 Prezydium MKZ Gdańsk z dnia 12.03.1981 r.</p> <p>198.2. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na oświadczeniu Plenum MKZ Gdańsk z dnia 18.03.1981 r.</p> <p>198.3. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na piśmie skierowanym do Prezesa Sądu Wojewódzkiego z dnia 19.03.1981 r.</p> <p>198.4. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy w miejscu „(podpis składającego kwestionariusz)” na kwestionariuszu osobowym z dnia 8.10.1981 r.</p>
202/E1882/2016	<p>na dokumentach pochodzących z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w Gdańsku, tj.:</p> <p>202.1. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy w miejscu „(podpis ubezpieczonego-pełnomocnika)” oraz podpis o treści „Lech Wałęsa” w miejscu „(czytelny podpis osoby ubezpieczonej)” na wniosku o emeryturę z dnia 30.03.2011 r.</p> <p>202.2. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na kwestionariuszu dotyczącym okresów składkowych i nieskładkowych z dnia 30.03.2011 r.</p> <p>202.3. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na piśmie skierowanym do ZUS Oddział w Gdańsku z dnia 30.03.2011 r.</p>
203/E1882/2016	<p>w aktach osobowych pochodzących ze Stoczni Gdańskiej, tj.:</p> <p>203.1. zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Adresy”, a zakończone wyrazami</p>

Dowód numer	Rękopisy
	„pod Bytowem” na kartce o wymiarach ok. 65×130 mm, z datą na dopisku 7.11.1978 r.
203.2.	częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na odwołaniu od kary nagany z dnia 20.07.1983 r.
203.3.	zapis daty oraz częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na piśmie skierowanym do Lecha Wałęsy z dnia 3.08.1983 r.
203.4.	częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na wniosku urlopowym z dnia 8.12.1983 r.
203.5.	częściowo czytelny zapis, prawdopodobnie o treści „przyjąłem” oraz częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na zaświadczeniu z dnia 13.12.1984 r.
203.6.	podpis o treści „Lech Wałęsa” na wniosku urlopowym z dnia 2.11.1984 r.
203.7.	zapis daty i częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na piśmie skierowanym do Lecha Wałęsy, z dnia 10.01.1985 r.
203.8.	zapisy w punkcie 2.2 oraz częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na protokole z dnia 22.10.1985 r.
203.9.	zapis daty i częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na piśmie skierowanym do Lecha Wałęsy z dnia 19.06.1986 r.
203.10.	częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na wniosku urlopowym z dnia 28.01.1987 r.
203.11.	częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na wniosku urlopowym z dnia 28.02.1987 r.
203.12.	częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na wniosku urlopowym z dnia 22.04.1987 r.
203.13.	zapis o treści „Zgadzam się na proponowane i uzgodnione warunki pracy” oraz częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na wniosku z dnia 26.03.1996 r.
203.14.	cztery częściowo czytelne podpisy odnoszące się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na karcie kontrolnej BHP o numerze 31/704: jeden w miejscu „Otrzymałem instruktaż ogólny i instrukcję bhp”, dwa w miejscu „Otrzymałem instruktaż na stanowisku pracy i instrukcję stanowiskową” oraz jeden w miejscu „Podpis przeszkolonego”
203.15.	częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na prośbie o udzielenie urlopu bezpłatnego z dnia 3.04.1996 r.

Dowód numer	Rękopisy
	<p>203.16. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na prośbie o udzielenie urlopu bezpłatnego z dnia 1.05.1996 r.</p> <p>203.17. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na prośbie o udzielenie urlopu bezpłatnego z dnia 1.06.1996 r.</p> <p>203.18. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na prośbie o udzielenie urlopu bezpłatnego z dnia 1.07.1996 r.</p> <p>203.19. zapis daty i częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na świadectwie pracy z dnia 31.12.1996 r.</p> <p>203.20. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na piśmie skierowanym do syndyka masy upadłościowej Stoczni Gdańskiej S.A. z datą wpływu 16.12.1996 r.</p>
204/E1882/2016	<p>w aktach urodzenia Bogdana, Sławomira, Przemysława, Jarosława i Magdaleny Wałęsów, tj.</p> <p>204.1. podpis o treści „Lech Wałęsa” w miejscu „Podpis osoby zgłaszającej” na akcie urodzenia Bogdana Wałęsy o numerze 5576 z dnia 8.10.1970 r.</p> <p>204.2. podpis o treści „Wałęsa Lech” w miejscu „Podpis osoby zgłaszającej” na akcie urodzenia Sławomira Wałęsy o numerze 6094 z dnia 29.09.1972 r.</p> <p>204.3. podpis o treści „Lech Wałęsa” w miejscu „Podpis osoby zgłaszającej” na akcie urodzenia Przemysława Wałęsy o numerze 1043 z dnia 12.02.1974 r.</p> <p>204.4. podpis o treści „Lech Wałęsa” w miejscu „Podpis osoby zgłaszającej” na akcie urodzenia Jarosława Wałęsy o numerze 6906 z dnia 24.09.1976 r.</p> <p>204.5. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy w miejscu „Podpis osoby zgłaszającej” na akcie urodzenia Magdaleny Wałęsy o numerze 765 z dnia 30.01.1979 r.</p>
205/E1882/2016	<p>w Kronice Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku, tj.:</p> <p>205.1. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy pod wpisem datowanym 27.10.2015 r.</p>
206/E1882/2016	<p>w Księdze Pamiątkowej Rady Stołecznego Miasta Krakowa, tj.:</p> <p>206.1. zapis daty o treści „15.06.2005 r.” i częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy</p>
207/E1882/2016	<p>w Kronice Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, tj.:</p> <p>207.1. zapis o treści „Wyroki Boskie są nie zbadane drogi życia też. Spotkał mnie wielki zaszczyt.” oraz częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy, bez daty</p>

Dowód numer	Rękopisy
208/E1882/2016	<p>na dokumentach pochodzących z akt IPN o sygn. S 18.2016.Zk, tj.:</p> <p>208.1. zapis o treści „Protokół został odczytany przez moich pełnomocników” oraz piętnaście częściowo czytelnych podpisów odnoszących się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na protokole przesłuchania świadka z dnia 13.04.2016 r. (k. 1302-1316)</p> <p>208.2. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na pouczeniu o prawach i obowiązkach świadka w postępowaniu karnym z datą 13.04.2016 r. (k. 1317)</p> <p>208.3. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na pouczeniu o prawach i obowiązkach pokrzywdzonego w postępowaniu karnym z datą 13.04.2016 r. (k. 1318)</p>
209/E1882/2016	<p>na dokumentach pochodzących z akt o sygn. RSD 12/85, tj.:</p> <p>209.1. kopie kalkowe zapisu o treści „Protokół przeczytałem” oraz częściowo czytelnego podpisu odnoszącego się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy, widniejące na kopii strony oznaczonej numerem 142, pochodzącej z protokołu przesłuchania świadka z dnia 17.05.1985 r.</p>
210/E1882/2016	<p>na dokumentach pochodzących z akt śledztwa Prokuratury Wojewódzkiej w Gdańsku o sygn. Ds. 72/82, tj.:</p> <p>210.1. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na piśmie z dnia 15.12.1982 r.</p> <p>210.2. zapisy miejsca i daty oraz częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na potwierdzeniu odbioru z dnia 15.12.1982 r.</p>
211/E1882/2016	<p>na dokumentach pochodzących ze sprawy Prokuratury Wojewódzkiej w Gdańsku o sygn. Ds. 14/85 t. II, tj.:</p> <p>211.1. zapis o treści „Dla Polskiej Agencji Prasowej Gdańsk.” oraz częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na oświadczeniu z dnia 11.06.1985 r.</p> <p>211.2. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na oświadczeniu z dnia 19.06.1985 r.</p> <p>211.3. zapis miejsca i daty oraz częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na potwierdzeniu odbioru z dnia 18.06.1985 r.</p>
213/E1882/2016	<p>w Księdze Pamiątkowej Kopalni Soli w Wieliczce, tj.:</p> <p>213.1. zapis daty i częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy</p>
214/E1882/2016	<p>w Księdze Kondolencyjnej Pamięci Jacka Kaczmarskiego, tj.:</p>

Dowód numer	Rękopisy
	214.1. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy z dnia 21.04.2004 r.
215/E1882/2016	w Księdze Kondolencyjnej pochodzącej z Urzędu Miejskiego w Gdańsku, tj.: 215.1. zapis o treści „Ks. Henryk Bóg. Zapłać.” oraz częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy, bez daty
216/E1882/2016	na dokumentach pochodzących z Kancelarii Prezydenta RP, znajdujących się w teczce oznaczonej jako załącznik nr 3, tj.: 216.1. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na ósmej stronie wywiadu dla czasopisma „La Epoca” z dnia 11.10.1989 r. 216.2. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na drugiej stronie wywiadu dla czasopisma „Życie Warszawy” z dnia 2.03.1990 r. 216.3. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na papierze firmowym zawierającym imię i nazwisko Lecha Wałęsy oraz logo NSZZ „Solidarność”, bez daty 216.4. zapisy rozpoczynające się od wyrazów „To nie jest idealna...”, a zakończone częściowo czytelnymi wyrazami „i efekt... prakty...”, bez daty (prawdopodobnie pochodzące roku 1990)
217/E1882/2016	na dokumentach pochodzących z Kancelarii Prezydenta RP, znajdujących się w teczce oznaczonej jako załącznik nr 4, tj.: 217.1. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na oświadczeniu dotyczącym głodówki Danieli Brodnickiej-Bawińskiej, bez daty 217.2. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na drugiej stronie listu z dnia 5.11.1990 r.
218/E1882/2016	na dokumentach pochodzących z Kancelarii Prezydenta RP, znajdujących się w teczce oznaczonej jako załącznik nr 6, tj.: 218.1. nieczytelny podpis na projekcie listu do królowej Wielkiej Brytanii Elżbiety II z dnia 29.01.1991 r. (k. 19) 218.2. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na projekcie listu do Francois Mitterranda i Johna Majora, bez daty (k. 52) 218.3. nieczytelny podpis na projekcie listu do Chaima Herzoga z dnia 8.03.1991 r. (k. 58) 218.4. nieczytelny podpis na projekcie listu do Süleymana Demirela z dnia 11.03.1991 r. (k. 51)

Dowód numer	Rękopisy
	<p>218.5. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na projekcie listu do króla Maroka Hassana II z dnia 29.05.1991 r. (k. 106)</p> <p>218.6. nieczytelny podpis na projekcie listu do Borysa Jelcyna z dnia 22.04.1991 r. (k. 118)</p> <p>218.7. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na liście do Briana Mulroneya z dnia 6.06.1991 r. (k. 124)</p> <p>218.8. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na projekcie listu do Larsa Bergquista z datą 20.06.1991 r. (k. 126)</p> <p>218.9. nieczytelny podpis na projekcie listu do Ramona J. Hnatyshyna z dnia 14.06.1991 r. (k. 176)</p> <p>218.10. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na projekcie listu do Vaclava Havla z dnia 24.07.1991 r. (k. 194)</p> <p>218.11. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na liście do Vytautasa Landsbergisa z dnia 15.09.1991 r. (k. 235)</p>
219/E1882/2016	<p>na dokumentach pochodzących z Kancelarii Prezydenta RP, znajdujących się w teczce oznaczonej jako załącznik nr 7, tj.:</p> <p>219.1. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na projekcie listu do Rady Miasta Gdańska z grudnia 1995 r.</p> <p>219.2. nieczytelny podpis na projekcie listu do Komendanta Szpitala Klinicznego WAM, bez daty</p> <p>219.3. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na projekcie listu do dzieci z Kliniki Hematologii, bez daty</p> <p>219.4. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na projekcie listu do studentek i studentów, bez daty</p> <p>219.5. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na liście skierowanym do Zbigniewa Cebuli z dnia 17.11.1995 r.</p> <p>219.6. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na projekcie listu do Zbigniewa Zaborowskiego, bez daty</p> <p>219.7. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na projekcie listu do Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, bez daty</p> <p>219.8. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na projekcie listu do Leszka Moczulskiego, bez daty</p>

Dowód numer	Rękopisy
	219.9. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na liście do Członków Prezydium Rad Prezydenckich z dnia 26.10.1995 r.
	219.10. nieczytelny podpis na projekcie listu do uczestników uroczystości pięćdziesiątej rocznicy powrotu do kraju s/s „Kraków” z datą 22.09.1995 r.
	219.11. nieczytelny podpis na projekcie listu kondolencyjnego Prezydenta RP do wdowy po Zygmuncie Szadkowskim, bez daty
	219.12. częściowo czytelny podpis odnoszący się do inicjału imienia oraz nazwiska Lecha Wałęsy na projekcie listu gratulacyjnego do Aleksandry Olszy, bez daty

➤ **Józefa Buraka**, a mianowicie rękopisy:

Dowód numer	Rękopisy
192/E1882/2016	w aktach osobowych funkcjonariusza SB, o sygnaturze IPN BU 0604/1735/1, tj.:
	192.1. zapisy i podpis na raporcie z dnia 2.04.1973 r. (k. 4)
	192.2. zapisy i podpis na życiorysie z dnia 2.04.1973 r. (k. 5)
	192.3. zapisy i podpis na ankiecie personalnej z dnia 2.04.1973 r. (k. 6-12)
	192.4. podpis na protokole ślubowania z dnia 3.11.1973 r. (k. 16)
	192.5. zapisy i podpis na zobowiązaniu z dnia 2.11.1973 r. (k. 17)
	192.6. zapisy i podpis na oświadczeniu z dnia 2.11.1973 r. (k. 18)
	192.7. zapisy i podpis na oświadczeniu z dnia 19.02.1982 r. (k. 22)
	192.8. zapisy i podpis na uzupełnieniu ankiety osobowej z dnia 1.09.1980 r. (k. 23)
	192.9. zapisy i podpisy na ankiecie osobowej z dnia 4.07.1988 r. (k. 24-27)
	192.10. zapisy i podpis na raporcie z dnia 1.04.1974 r. (k. 45)
	192.11. zapisy i podpis na dokumencie zatytułowanym „Rodzina Aliny Makarewicz”, bez daty (k. 46)
	192.12. zapisy i podpis na raporcie z dnia 11.02.1974 r. (k. 63)
	192.13. zapisy i podpis na raporcie z dnia 10.04.1974 r. (k. 64)
	192.14. zapisy i podpis na raporcie z dnia 1.08.1974 r. (k. 65)
	192.15. zapisy i podpis na raporcie z dnia 7.04.1975 r. (k. 69)
	192.16. zapis i podpis na opinii służbowej z dnia 7.04.1975 r. (k. 70)
	192.17. zapis i podpis na opinii służbowej z dnia 2.01.1976 r. (k. 74)
	192.18. zapis i podpis na opinii służbowej z dnia 15.08.1978 r. (k. 82)

Dowód numer	Rękopisy
	<p>192.19. zapisy i podpis na raporcie z dnia 2.05.1978 r. (k. 83)</p> <p>192.20. zapis i podpis na opinii służbowej z dnia 15.08.1978 r. (k. 85)</p> <p>192.21. zapis i podpis na opinii służbowej z dnia 14.06.1979 r. (k. 86)</p> <p>192.22. podpis na raporcie z dnia 26.11.1980 r. (k. 92)</p> <p>192.23. zapis i podpis na zaświadczeniu z dnia 12.12.1980 r. (k. 94)</p> <p>192.24. podpis na raporcie z dnia 03.03.1986 r. (k. 107)</p>
201/E1882/2016	<p>na dokumentach pochodzących z koperty dowodu osobistego oraz związanych z rejestracją samochodów, tj.:</p> <p>201.1. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 15.10.1974 r.</p> <p>201.2. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 30.06.2005 r.</p> <p>201.3. zapisy i podpis na zawiadomieniu o zmianie miejsca zamieszkania z dnia 15.10.1994 r.</p> <p>201.4. zapisy i podpis na wniosku o wydanie prawa jazdy z dnia 22.08.1977 r.</p> <p>201.5. zapisy i podpis na wniosku o wydanie prawa jazdy z dnia 5.09.1977 r.</p> <p>201.6. zapisy i podpis na wniosku o wydanie prawa jazdy z dnia 30.08.2002 r.</p> <p>201.7. zapisy i podpis na wniosku o wydanie prawa jazdy z dnia 17.10.2005 r.</p> <p>201.8. zapisy i podpis na wniosku o rejestrację pojazdu z dnia 22.04.1998 r.</p> <p>201.9. zapisy i podpisy na wniosku o rejestrację pojazdu z dnia 2.04.2001 r.</p> <p>201.10. podpis na decyzji z dnia 2.04.2001 r.</p> <p>201.11. zapisy i podpis na zawiadomieniu o zbyciu pojazdu z dnia 3.04.2001 r.</p> <p>201.12. zapisy i podpisy na wniosku o rejestrację pojazdu i decyzji z dnia 28.02.2003 r.</p> <p>201.13. zapisy i podpis na oświadczeniu z dnia 12.03.2003 r.</p> <p>201.14. zapisy i podpisy na wniosku o rejestrację pojazdu i decyzji z dnia 12.03.2003 r.</p> <p>201.15. zapisy i podpisy na oświadczeniu o stosunkach majątkowych ze współmałżonkiem z dnia 23.03.2007 r.</p> <p>201.16. zapisy i podpis na podaniu o wpisanie współwłaściciela z dnia 23.03.2007 r.</p> <p>201.17. podpis na decyzji numer AO-DIV-55204-72/07 z dnia 23.03.2007 r.</p>
212/E1882/2016	<p>na dokumentach pochodzących z Zakładu Emerytalno-Rentowego MSW, tj.:</p> <p>212.1. zapisy i podpisy na oświadczeniu emeryta-rencisty z dnia 31.05.1995 r.</p> <p>212.2. zapisy i podpis na protokole z dnia 5.08.1995 r.</p>

Dowód
numer

Rękopisy

212.3. zapisy i podpis na piśmie skierowanym do Departamentu Kadrowego MSW z dnia 4.09.1990 r.

➤ **Józefa Dąbka**, a mianowicie rękopisy:

Dowód
numer

Rękopisy

184/E1882/2016

w aktach osobowych funkcjonariusza SB, o sygnaturze IPN Gd 214/1630, tj.:

- 184.1. zapisy i podpis na prośbie z dnia 4.12.1945 r. (s. 7)
- 184.2. zapisy i podpis na życiorysie z dnia 3.12.1945 r. (s. 8-9)
- 184.3. zapisy i podpis na wyjaśnieniu z dnia 6.10.1951 r. (s. 10-12)
- 184.4. zapisy i podpis na ankiecie specjalnej z dnia 4.12.1945 r. (s. 13-24)
- 184.5. zapisy i podpis na ankiecie personalnej z dnia 4.12.1959 r. (s. 25-32)
- 184.6. zapis i podpis na zobowiązaniu, bez daty (s. 36)
- 184.7. podpis na protokole ślubowania z dnia 16.03.1949 r. (s. 37)
- 184.8. zapisy i podpis na oświadczeniu z dnia 27.11.1950 r. (s. 38)
- 184.9. zapis i podpis na charakterystyce służbowej z dnia 11.03.1959 r. (s. 86)
- 184.10. zapis i podpis na charakterystyce służbowej z dnia 20.12.1960 r. (s. 90)
- 184.11. podpis na opinii służbowej z dnia 10.12.1962 r. (s. 97)
- 184.12. zapis i podpis na charakterystyce służbowej z dnia 5.01.1965 r. (s. 102)
- 184.13. zapis i podpis na charakterystyce służbowej z dnia 27.06.1967 r. (s. 106)
- 184.14. zapis i podpis na opinii służbowej z dnia 20.06.1970 r. (s. 114)
- 184.15. podpis na raporcie z dnia 4.06.1970 r. (s. 112)
- 184.16. zapisy i podpis na oświadczeniu z dnia 5.06.1970 r. (s. 119)
- 184.17. zapisy i podpis na zobowiązaniu zwolnionego z dnia 28.10.1971 r. (s. 122)

185/E1882/2016

na dokumentach pochodzących z koperty dowodu osobistego oraz związanych z wydaniem prawa jazdy, tj.:

- 185.1. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 30.01.1952 r.
- 185.2. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 21.04.1966 r.
- 185.3. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 31.08.1973 r.
- 185.4. podpis na pozwoleniu na prowadzenie pojazdów mechanicznych, wydanym

Dowód numer	Rękopisy
	w dniu 3.05.1956 r. 185.5. podpis na podaniu o wydanie prawa jazdy z dnia 5.06.1969 r.
199/E1882/2016	w aktach osobowych Józefa Dąbka pochodzące z ZER MSW, zawierające: 199.1. zapisy i podpisy na oświadczeniu z dnia 15.02.1963 r. 199.2. zapisy i podpis na wniosku-kwestionariuszu z dnia 16.07.1970 r. 199.3. zapisy i podpis na oświadczeniu z dnia 16.07.1970 r. 199.4. podpis na wniosku z dnia 15.06.1989 r. 199.5. zapisy i podpis na piśmie skierowanym do KWP w Gdańsku z dnia 30.11.1992 r. 199.6. zapisy i podpis na piśmie z dnia 5.01.1996 r. 199.7. zapis i podpis na oświadczeniu z dnia 5.12.1998 r.

➤ **Edwarda Graczyka**, a mianowicie rękopisy:

Dowód numer	Rękopisy
170/E1882/2016	w aktach osobowych funkcjonariusza SB, o sygnaturze IPN Bi 059/211, tj.: – Rozdział I. Personalna Pracownika: 170.1. zapisy i podpis na podaniu z dnia 27.06.1953 r. (k. 1) 170.2. zapisy i podpis na życiorysie z dnia 19.05.1953 r. (k. 2) 170.3. zapisy i podpis na ankiecie specjalnej z datą 19.05.1953 r. (k. 3-8) 170.4. zapisy i podpis zobowiązaniu z dnia 6.04.1954 r. (k. 12) 170.5. podpis na protokole ślubowania z dnia 7.11.1953 r. (k. 13) 170.6. zapisy i podpis na podaniu z dnia 21.12.1961 r. (k. 14) 170.7. zapisy i podpis na życiorysie z dnia 21.12.1961 r. (k. 15) 170.8. zapisy i podpis na ankiecie personalnej z dnia 21.12.1961 r. (k. 16-22) 170.9. zapisy i podpis na oświadczeniu z dnia 18.01.1962 r. (k. 26) 170.10. zapisy i podpis na zobowiązaniu z dnia 18.01.1962 r. (k. 27) – Rozdział III. Przebieg służby (...): 170.11. zapis i podpis na charakterystyce służbowej z dnia 15.01.1956 r. (k. 5) 170.12. zapisy i podpis na zobowiązaniu zwolnionego z dnia 17.12.1956 r. (k. 9) 170.13. zapis i podpis na charakterystyce z dnia 5.01.1963 r. (k. 12) 170.14. zapisy i podpis na oświadczeniu z dnia 18.01.1965 r. (k. 15)

Dowód numer	Rękopisy
	170.15. zapisy i podpis na raporcie z dnia 23.11.1966 r. (k. 21)
	170.16. zapis i podpis na charakterystyce z dnia 2.04.1970 r. (k. 27)
	170.17. zapisy i podpis na raporcie z dnia 1.08.1970 r. (k. 29)
	170.18. zapisy i podpisy na opinii służbowej z dnia 14.01.1972 r. (k. 34)
	170.18. zapis i podpis na wniosku z dnia 18.11.1972 r. (k. 35)
171/E1882/2016	na dokumentach pochodzących z koperty dowodu osobistego oraz związanych z wydaniem prawa jazdy, tj.:
	171.1. zapisy i podpis na wniosku o wydanie wtórnika dowodu rejestracyjnego samochodu z dnia 4.04.1999 r.
	171.2. zapisy i podpis na zgłoszeniu sprzedaży pojazdu z dnia 6.12.1999 r.
	171.3. zapisy i podpis na wniosku o przedłużenie kategorii prawa jazdy z dnia 6.01.1998 r.,
	171.4. zapisy i podpis na wniosku o przedłużenie kategorii prawa jazdy z dnia 3.01.1997 r.
	171.5. zapisy i podpis na wniosku o wydanie wtórnika prawa jazdy z dnia 20.02.1992 r.
	171.6. zapisy i podpis na oświadczeniu z dnia 19.04.1960 r.
	171.7. zapisy i podpis na podaniu o wydanie pozwolenia na prowadzenie pojazdów mechanicznych z dnia 24.02.1960 r.
	171.8. podpis na drugiej stronie dowodu osobistego o numerze ME 9953099
	171.9. zapisy i podpisy na trzech zgłoszeniach zmiany zamieszkania lub pobytu czasowego: jeden z dnia 18.03.1951 r., a dwa z dnia 5.03.1955 r.
	171.10. podpis na podaniu skierowanym do rejonu meldunkowego nr 3 z dnia 31.03.1953 r.
	171.11. podpis na karcie wydania dowodu osobistego o numerze CCS 464802 z dnia 31.03.1953 r.
	171.12. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 2.05.1952 r.
	171.13. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 22.01.1964 r.
	171.14. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 10.07.1970 r.
	171.15. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 10.09.1974 r.
	171.16. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 6.05.1982 r.

Dowód numer	Rękopisy
	<p>171.17. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 25.02.1991 r.</p> <p>171.18. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 19.08.1991 r.</p> <p>171.19. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 28.12.2005 r.</p> <p>171.20. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 21.03.2008 r.</p> <p>171.21. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 18.12.2009 r.</p> <p>171.22. podpisy na pokwitowaniach odbioru dowodu osobistego z dnia 28.12.2005 r., 21.03.2008 r. i 18.12.2009 r.</p>
172/E1882/2016	<p>na dokumencie pochodzącym z akt sprawy o sygn. S 1/15/Zk OKŚZpNP w Białymstoku, tj.:</p> <p>172.1. zapis i podpisy na protokole przesłuchania świadka Edwarda Graczyka z dnia 18.11.2008 r. (k.1500-1503)</p>
173/E1882/2016	<p>na dokumentach udostępnionych przez siostrę Edwarda Graczyka, tj.:</p> <p>173.1. podpisy na trzech umowach ubezpieczenia indywidualnego z dnia 18.04.2012 r., 9.04.2013 r. i 27.02.2014 r.</p> <p>173.2. podpis na protokole zdawczo-odbiorczym lokalu mieszkalnego z dnia 12.11.2009 r.</p> <p>173.3. podpisy na umowie najmu lokalu mieszkalnego z dnia 20.11.2008 r.</p> <p>173.4. podpis na umowie o najem lokalu z dnia 1.06.1982 r.</p> <p>173.5. podpisy na dwóch pismach skierowanych do Prezydenta Miasta Gdańska z dnia 17.04.2009 r. i 3.09.2009 r.</p> <p>173.6. podpis w legitymacji ubezpieczeniowej Nr 0121923, wydanej w dniu 23.05.1989 r.</p> <p>173.7. podpis w dowodzie osobistym o numerze serii DB 7628950, wydanym w dniu 6.09.1991 r.</p> <p>173.8. podpis na formularzu zwolnienia z opłat za używanie odbiorników TV z dnia 21.01.2008 r. z podpisem E. Graczyka</p>
200/E1882/2016	<p>w aktach osobowych Edwarda Graczyka pochodzących z ZER MSW, zawierających:</p> <p>200.1. zapisy i podpis na oświadczeniu z dnia 10.03.1974 r.</p> <p>200.2. podpis na wniosku o przyznanie emerytury z dnia 8.06.1974 r.</p> <p>200.3. zapisy i podpis na oświadczeniu z dnia 8.06.1974 r.</p> <p>200.4. zapisy i podpis na piśmie skierowanym do kadr z dnia 23.03.1976 r.</p>

Dowód numer	Rękopisy
	200.5. zapisy i podpis na oświadczeniu z dnia 20.12.1977 r.
	200.6. zapisy i podpis na raporcie z września 1985 r.
	200.7. zapisy i podpis na podaniu z dnia 29.04.1986 r.
	200.8. zapisy i podpis na podaniu z dnia 24.08.1986 r.
	200.9. zapisy i podpis na podaniu z dnia 25.05.1994 r.
	200.10. zapisy i podpis na oświadczeniu z dnia 5.01.1995 r.
	200.11. zapisy i podpisy na informacji z dnia 13.11.1997 r.
	200.12. zapisy i podpisy na oświadczeniu z dnia 23.11.1998 r.
	200.13. zapisy i podpis na oświadczeniu z dnia 4.12.2003 r.
	200.14. zapisy i podpis na wniosku z dnia 13.05.2008 r.
	200.15. zapisy i podpis na oświadczeniu z dnia 10.12.2009 r.

➤ **Kazimierza Kaziszyna**, a mianowicie rękopisy:

Dowód numer	Rękopisy
182/E1882/2016	w aktach osobowych funkcjonariusza SB, o sygnaturze IPN Gd 214/ 2544, tj.: 182.1. zapisy i podpis na podaniu z dnia 2.07.1946 r. (k. 1) 182.2. zapisy i podpis na życiorysie, bez daty (k. 2) 182.3. zapisy i podpis na ankiecie specjalnej z dnia 2.07.1946 r. (k. 3-8) 182.4. zapisy i podpis na ankiecie personalnej z dnia 14.09.1959 r. (k. 9-12) 182.5. zapis i podpis na zobowiązaniu z dnia 23.08.1946 r. (k. 14) 182.6. zapisy i podpis na oświadczeniu z dnia 9.12.1950 r. (k. 15) 182.7. zapisy i podpis na ankiecie osobowej z dnia 27.12.1979 r. (k. 16-19) 182.8. zapis i podpisy na oświadczeniu z dnia 5.09.1983 r. (k. 20) 182.9. zapisy i podpis na raporcie z dnia 22.01.1990 r. (k. 29) 182.10. zapisy i podpis na raporcie z dnia 23.01.1990 r. (k. 30) 182.11. zapisy i podpis na raporcie z dnia 13.02.1990 r. (k. 31) 182.12. zapisy i podpis na zobowiązaniu zwolnionego z dnia 5.02.1990 r. (k. 34)
183/E1882/2016	na dokumentach pochodzących z koperty dowodu osobistego oraz związanych z rejestracją pojazdów, tj.: 183.1. zapisy i podpis na wniosku o wydanie wtórnika dowodu rejestracyjnego z dnia 29.06.1993 r.

Dowód numer	Rękopisy
	183.2. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu rejestracyjnego z dnia 8.03.2002 r.
	183.3. podpis na karcie informacyjnej pojazdu z dnia 8.03.2002 r.
	183.4. podpis na decyzji Urzędu Miejskiego w Gdańsku z dnia 08.03.2002 r.
	183.5. podpis na pokwitowaniu odbioru dowodu osobistego z dnia 22.01.1953 r.
	183.6. zapis i podpis na karcie potwierdzającej wydanie dowodu osobistego z dnia 22.01.1953 r.
	183.7. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 8.09.1983 r.
	183.8. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 30.06.1973 r.
	183.9. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 19.08.1966 r.
	183.10. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 24.01.1952 r.
	183.11. podpis na drugiej stronie dowodu osobistego o numerze WL 5420148

➤ **Ryszarda Łubińskiego**, a mianowicie rękopisy:

Dowód numer	Rękopisy
181/E1882/2016	w aktach osobowych funkcjonariusza SB, o sygnaturze IPN Gd 214/2560, tj.:
	181.1. zapisy i podpis na podaniu z dnia 27.06.1962 r. (k. 2)
	181.2. zapisy i podpis na życiorysie z dnia 27.06.1962 r. (k. 3)
	181.3. zapisy i podpisy na ankiecie personalnej z dnia 27.06.1962 r. (k. 4-10)
	181.4. zapisy i podpis na oświadczeniu z dnia 20.12.1963 r. (k. 15)
	181.5. zapisy i podpis na zobowiązaniu z dnia 1.08.1962 r. (k. 16)
	181.6. podpis na protokole ślubowania z dnia 5.09.1962 r. (k. 17)
	181.7. zapisy i podpisy na raporcie z dnia 9.05.1970 r. (k. 20)
	181.8. podpis na raporcie z dnia 3.06.1972 r. (k. 23)
	181.9. podpis na raporcie z dnia 18.06.1979 r. (k. 25)
	181.10. podpis na raporcie z dnia 8.06.1981 r. (k. 26)
	181.11. zapisy i podpis na raporcie z dnia 17.05.1983 r. (k. 27)
	181.12. zapis i podpisy na oświadczeniu z dnia 7.09.1983 r. (k. 28)
	181.13. zapisy i podpisy na raporcie z dnia 6.09.1984 r. (k. 29)

Dowód numer	Rękopisy
	181.14. zapisy i podpis na raporcie z dnia 6.09.1984 r. (k. 30)
	181.15. podpis na raporcie z dnia 15.12.1987 r. (k. 35)
	181.16. podpis na raporcie z dnia 21.06.1988 r. (k. 36)
	181.17. zapisy i podpis na ankiecie osobowej z dnia 9.02.1989 r. (k. 37-40)
	181.18. zapisy i podpis na oświadczeniu o stanie majątkowym z dnia 13.02.1989 r. (k. 41)
	181.19. podpis na raporcie z dnia 22.04.1985 r. (k. 53)
	181.20. podpis na informacji z dnia 26.06.1985 r. (k. 54)
	181.21. zapisy i podpis na charakterystyce z dnia 1.06.1963 r. (k. 80)
	181.22. zapisy i podpis na opinii służbowej z dnia 15.06.1964 r. (k. 81)
	181.23. zapis i podpis na opinii służbowej z dnia 23.11.1965 r. (k. 87)
	181.24. zapis i podpis na opinii służbowej z dnia 29.09.1973 r. (k. 98)
	181.25. zapis i podpis na opinii służbowej z dnia 16.04.1977 r. (k. 105)
	181.26. zapis i podpis na opinii służbowej z dnia 21.12.1982 r. (k. 108)
	181.27. podpis na raporcie z dnia 21.03.1990 r. (k. 118)
	181.28. zapisy i podpis na opinii służbowej z dnia 21.02.1989 r. (k. 124)

➤ **Henryka Rapczyńskiego**, a mianowicie rękopisy:

Dowód numer	Rękopisy
179/E1882/2016	w aktach osobowych funkcjonariusza SB, o sygnaturze IPN Bi 059/451, tj.:
	179.1. zapisy i podpis na raporcie z dnia 29.06.1981 r. (k. 3)
	179.2. zapisy i podpis na raporcie z dnia 26.05.1982 r. (k. 4)
	179.3. zapisy i podpis na ankiecie osobowej z dnia 4.11.1982 r. (k. 6-9)
	179.4. zapis i podpis na odpisie świadectwa dojrzałości z dnia 19.12.1982 r. (k. 10)
	179.5. zapisy i podpis na oświadczeniu z dnia 6.12.1982 r. (k. 13)
	179.6. zapisy i podpis na oświadczeniu z dnia 6.12.1982 r. (k. 14)
	179.7. podpis na umowie o pracę z dnia 1.07.1981 r. (k. 74)
	179.8. podpis na aneksie do umowy z dnia 6.04.1982 r. (k. 76)
	179.9. zapisy i podpisy na zobowiązaniu-oświadczeniu z dnia 25.11.1982 r. (k. 78)
	179.10. podpis na opinii służbowej z dnia 3.10.1983 r. (k. 84)
	179.11. podpis na raporcie z dnia 13.01.1986 r. (k. 88)

Dowód numer	Rękopisy
	179.12. podpis na raporcie z dnia 11.06.1986 r. (k. 89)
	179.13. zapis i podpis na oświadczeniu zwolnionego z dnia 30.06.1986 r. (k. 99)
	179.14. zapisy i podpis na raporcie z dnia 2.05.1988 r. (k. 105)
	179.15. podpisy na zobowiązaniu z dnia 22.09.1977 r. (k. 114)
	179.16. zapis i podpis na umowie o pracę z dnia 19.10.1977 r. (k. 115)
	179.17. zapis i podpis na aneksie z dnia 30.11.1977 r. (k. 116)
	179.18. podpisy na zakresie zadań i obowiązków z dnia 28.12.1977 r. (k. 117)
	179.19. podpis na pokwitowaniu z dnia 31.12.1977 r. (k. 118)
	179.20. podpis na pokwitowaniu z dnia 1.12.1977 r. (k. 119)
	179.21. podpis na pokwitowaniu z dnia 3.11.1977 r. (k. 120)
	179.22. zapis i podpis na aneksie z dnia 24.03.1978 r. (k. 122)
	179.23. podpis na pokwitowaniu z dnia 13.04.1979 r. (k. 123)
	179.24. podpis na pokwitowaniu z dnia 31.03.1979 r. (k. 124)
	179.25. podpis na pokwitowaniu z dnia 1.03.1979 r. (k. 125)
	179.26. podpis na pokwitowaniu z dnia 1.02.1979 r. (k. 126)
	179.27. podpis na pokwitowaniu z dnia 30.12.1978 r. (k. 127)
	179.28. podpis na pokwitowaniu z dnia 1.12.1978 r. (k. 128)
	179.29. podpis na pokwitowaniu z dnia 23.10.1978 r. (k. 129)
	179.30. podpis na pokwitowaniu z dnia 30.09.1978 r. (k. 130)
	179.31. podpis na pokwitowaniu z dnia 1.09.1978 r. (k. 131)
	179.32. podpis na pokwitowaniu z dnia 1.08.1978 r. (k. 132)
	179.33. podpis na pokwitowaniu z dnia 30.06.1978 r. (k. 133)
	179.34. podpis na pokwitowaniu z dnia 1.06.1978 r. (k. 134)
	179.35. podpis na pokwitowaniu z dnia 29.04.1978 r. (k. 135)
	179.36. podpis na pokwitowaniu z dnia 1.04.1978 r. (k. 136)
	179.37. podpis na pokwitowaniu z dnia 1.03.1978 r. (k. 137)
	179.38. podpis na pokwitowaniu z dnia 1.02.1978 r. (k. 138)
	179.39. podpis na podaniu z dnia 14.04.1979 r. (k. 141)
180/E1882/2016	na dokumencie związanym z wydaniem prawa jazdy, tj.: 180.1. zapisy i podpisy na podaniu o wydanie prawa jazdy z dnia 22.05.1966 r.

➤ **Zenona Ratkiewiczza**, a mianowicie rękopisy:

Dowód numer	Rękopisy
174/E1882/2016	w aktach osobowych funkcjonariusza SB, o sygn. IPN Gd 214/1830, tj.: 174.1. zapisy i podpis na podaniu z dnia 10.09.1947 r. (s. 8) 174.2. zapisy i podpis na życiorysie z dnia 10.09.1947 r. (s. 9-10) 174.3. zapisy i podpis na ankiecie personalnej z dnia 10.09.1947 r. (s. 11-23) 174.4. zapisy i podpis na ankiecie personalnej z dnia 10.05.1961 r. (s. 25-32) 174.5. podpis na zobowiązaniu z dnia 15.09.1947 r. (s. 36) 174.6. podpis na protokole ślubowania z dnia 9.03.1949 r. (s. 37) 174.7. podpis na oświadczeniu z dnia 16.11.1950 r. (s. 38) 174.8. podpis na oświadczeniu z dnia 8.04.1961 r. (s. 56) 174.9. zapisy i podpis na raporcie z dnia 5.11.1957 r. (s. 79) 174.10. zapisy i podpis na raporcie z dnia 19.06.1958 r. (s. 81) 174.11. podpis na raporcie z dnia 20.06.1958 r. (s. 82) 174.12. zapisy i podpis na charakterystyce służbowej z dnia 25.05.1959 r. (s. 89) 174.13. zapis i podpis na charakterystyce służbowej z dnia 16.07.1960 r. (s. 91) 174.14. zapisy i podpisy na oświadczeniu z dnia 25.05.1965 r. (s. 101) 174.15. zapis i podpis na opinii służbowej z dnia 8.02.1968 r. (s. 106) 174.16. podpis na raporcie z dnia 1.02.1968 r. (s. 109) 174.17. podpis na raporcie z dnia 5.06.1971 r. (s. 118) 174.18. zapis i podpis na opinii służbowej z dnia 10.04.1973 r. (s. 122) 174.19. zapisy i podpis na przebiegu służby z dnia 8.07.1976 r. (s. 126) 174.20. podpis na raporcie z dnia 10.07.1976 r. (s. 127) 174.21. zapisy i podpis na zobowiązaniu zwolnionego z dnia 25.08.1976 (s. 135) 174.22. zapis i podpis na opinii służbowej z dnia 7.09.1976 r. (s. 141)
175/E1882/2016	na dokumentach pochodzących z koperty dowodu osobistego, tj.: 175.1. zapisy i podpisy na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 27.02.1952 r. 175.2. zapisy i podpis na pokwitowaniu odbioru dowodu osobistego z dnia 8.05.1954 r. 175.3. zapis i podpis na karcie wydania dowodu osobistego z dnia 6.03.1954 r. 175.4. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 13.06.1964 r. 175.5. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia

Dowód numer	Rękopisy
	29.09.1981 r.
175.6.	zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 13.07.1982 r.
175.7.	podpis na drugiej stronie dowodu osobistego o numerze WL 4706105
175.8.	podpis na drugiej stronie dowodu osobistego o numerze WL 2077275
175.9.	podpis na drugiej stronie dowodu osobistego o numerze RH 5053518

➤ **Janusza Stachowiaka**, a mianowicie rękopisy:

Dowód numer	Rękopisy
186/E1882/2016	w aktach osobowych funkcjonariusza SB, o sygnaturze BU 0604/1747/1, tj.:
186.1.	zapisy i podpis na podaniu z dnia 26.08.1968 r. (k. 3)
186.2.	zapisy i podpisy na życiorysie z datą 4.08.1968 r. (k. 4)
186.3.	zapisy i podpis na ankiecie personalnej z dnia 26.08.1968 r. (k. 5-11)
186.4.	zapisy i podpisy na oświadczeniu z dnia 2.11.1968 r. (k. 15)
186.5.	zapisy i podpis na zobowiązaniu z dnia 2.11.1968 r. (k. 16)
186.6.	podpis na protokole ślubowania z dnia 2.11.1968 r. (k. 17)
186.7.	zapisy i podpis na raporcie z dnia 28.02.1977 r. (k. 21)
186.8.	zapisy i podpis na prośbie z dnia 4.04.1977 r. (k. 22)
186.9.	zapisy i podpis na ankiecie personalnej z dnia 11.05.1978 r. (k. 26-29)
186.10.	podpis na raporcie z dnia 9.06.1978 r. (k. 30)
186.11.	podpis na dyplomie ukończenia studiów z dnia 28.04.1981 r. (k. 33)
186.12.	zapisy i podpis na raporcie z dnia 16.06.1981 r. (k. 35)
186.13.	zapisy i podpis na raporcie z dnia 3.10.1979 r. (k. 37)
186.14.	zapisy i podpis na oświadczeniu z dnia 4.02.1982 r. (k. 40)
186.15.	zapisy i podpis na ankiecie osobowej z dnia 15.02.1984 r. (k. 44-47)
186.16.	zapisy i podpis na raporcie z dnia 14.12.1984 r. (k. 90)
186.17.	zapisy na wykazie z dnia 14.12.1984 r. (k. 91)
186.18.	zapisy i podpis na opinii służbowej z dnia 15.07.1970 r. (k. 106)
186.19.	zapisy i podpis na oświadczeniu z dnia 14.06.1975 r. (k. 115)
186.20.	zapis i podpis na opinii służbowej z dnia 10.01.1985 r. (k. 129)
186.21.	zapisy i podpis na raporcie z dnia 30.01.1984 r. (k. 132-135)

Dowód numer	Rękopisy
	186.22. zapisy i podpis na wyjaśnieniu z dnia 7.09.1984 r. (k. 151-156) 186.23. zapisy i podpis na raporcie z dnia 20.07.1984 r. (k. 162) 186.24. podpis na raporcie z dnia 19.07.1988 r. (k. 177)
187/E1882/2016	w aktach osobowych funkcjonariusza SB o sygnaturze BU 0604/1747/2, tj.: 187.1. zapisy i podpis na zobowiązaniu zwolnionego z dnia 3.08.1990 r. (k. 15) 187.2. zapisy i podpis na oświadczeniu z dnia 7.08.1990 r. (k. 16)
188/E1882/2016	na dokumentach pochodzących z koperty dowodu osobistego, związanych z wydaniem prawa jazdy, rejestracją pojazdów oraz zameldowaniem, tj.: 188.1. zapis i podpis na informacji o udzieleniu kredytu z dnia 13.03.1997 r. 188.2. zapisy i podpis na wniosku o zarejestrowanie pojazdu z dnia 14.03.1997 r. 188.3. zapisy i podpisy na piśmie do referatu komunikacji z dnia 20.03.1997 r. 188.4. zapis i podpis na wniosku o wykreślenie z dowodu rejestracyjnego wpisu o zastawie z dnia 18.03.1997 r. 188.5. zapisy i podpis na wniosku o rejestrację pojazdu z dnia 5.11.1999 r. 188.6. zapis i podpis na postanowieniu Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy z dnia 9.12.1999 r. 188.7. zapisy i podpis na podaniu o wydanie prawa jazdy z dnia 2.05.1966 r. 188.8. zapisy i podpis na podaniu o wydanie prawa jazdy z dnia 23.03.1984 r. 188.9. zapisy i podpis na wniosku o wymianę prawa jazdy z dnia 16.03.2005 r. 188.10. zapisy i podpis na piśmie skierowanym do Urzędu St. M. Warszawy z dnia 16.08.2007 r. 188.11. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 5.02.1965 r. 188.12. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 09.04.1986 r. 188.13. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 19.11.2007 r. 188.14. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 14.11.2011 r. 188.15. zapisy i podpis na zgłoszeniu wymeldowania z pobytu stałego z dnia 14.11.2011 r.

➤ **Tadeusza Szczygła**, a mianowicie rękopisy:

Dowód numer	Rękopisy
189/E1882/2016	<p>w aktach osobowych funkcjonariusza SB, o sygnaturze IPN 0604/1832, t. 1, tj.:</p> <p>189.1. zapisy i podpis na podaniu z dnia 6.07.1951 r. (k. 5)</p> <p>189.2. zapisy i podpis na życiorysie z dnia 12.01.1951 r. (k. 6)</p> <p>189.3. zapisy i podpis na ankiecie specjalnej z dnia 21.05.1951 r. (k. 7-13)</p> <p>189.4. podpis na protokole ślubowania z dnia 7.11.1951 r. (k. 17)</p> <p>189.5. zapisy i podpis na raporcie z dnia 20.10.1980 r. (k. 20)</p> <p>189.6. zapisy i podpis na ankiecie personalnej z dnia 1.03.1972 r. (k. 21-27)</p> <p>189.7. zapisy i podpis na ankiecie personalnej z dnia 19.01.1960 r. (k. 29-32)</p> <p>189.8. zapisy i podpis na karcie zmian ankiety osobowej z dnia 16.02.1985 r. (k. 33)</p> <p>189.9. zapisy i podpis na raporcie z dnia 17.01.1952 r. (k. 63)</p> <p>189.10. zapisy i podpis na uzupełnieniu akt personalnych z dnia 7.07.1953 r. (k. 64)</p> <p>189.11. zapisy i podpis na raporcie z dnia 11.03.1978 r. (k. 65)</p> <p>189.12. zapisy i podpis na raporcie z dnia 14.01.1957 r. (k. 81)</p> <p>189.13. zapis i podpis na charakterystyce służbowej z dnia 15.06.1964 r. (k. 88)</p> <p>189.14. zapis i podpis na opinii służbowej z dnia 1.04.1969 r. (k. 98)</p> <p>189.15. zapis i podpis na opinii służbowej z dnia 27.05.1970 r. (k. 100)</p> <p>189.16. zapis i podpis na opinii służbowej z dnia 28.02.1972 r. (k. 104)</p> <p>189.17. zapis i podpis na opinii służbowej z dnia 4.01.1980 r. (k. 116)</p>
190/E1882/2016	<p>na dokumentach pochodzących z koperty dowodu osobistego oraz związanych z wydaniem prawa jazdy, rejestracją pojazdów i zameldowaniem, tj.:</p> <p>190.1. zapisy i podpis na podaniu o wydanie pozwolenia na prowadzenie pojazdów mechanicznych z dnia 28.03.1958 r.</p> <p>190.2. zapisy i podpis na wniosku o wymianę pozwolenia na prowadzenie pojazdów mechanicznych z dnia 20.05.2002 r.</p> <p>190.3. zapisy i podpis na podaniu o wymianę prawa jazdy z dnia 8.11.1978 r.</p> <p>190.4. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 9.01.1952 r.</p> <p>190.5. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 10.11.1959 r.</p> <p>190.6. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 14.10.1964 r.</p> <p>190.7. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia</p>

Dowód numer	Rękopisy
	5.06.2003 r.
	190.8. zapisy i podpis na wniosku o zarejestrowanie pojazdu z dnia 9.02.1998 r.
	190.9. zapisy i podpisy na wniosku o wymianę dowodu rejestracyjnego z dnia 23.01.2008 r.
	190.10. zapisy i podpisy na wniosku o wydanie wtórnika dowodu rejestracyjnego z dnia 1.03.2013 r.
	190.11. zapisy i podpis na zawiadomieniu o zbyciu pojazdu z dnia 12.11.2014 r.
	190.12. zapisy i podpis na wniosku o rejestrację pojazdu z dnia 11.12.2014 r.
	190.13. podpis na decyzji prezydenta M. Warszawy z dnia 11.12.2014 r.
	190.14. podpis na decyzji prezydenta M. Warszawy z dnia 8.01.2015 r.
	190.15. zapisy i podpis na powiadomieniu o zmianie adresu zamieszkania z dnia 27.08.1993 r.
191/E1882/2016	pobrane „na polecenie” w Instytucie Pamięci Narodowej w Warszawie, tj.:
	191.1. zapisy i podpisy sporządzone w dniu 12.04.2016 r. na czternastu kartkach formatu A4

➤ **Czesława Wojtalika**, a mianowicie rękopisy:

Dowód numer	Rękopisy
176/E1882/2016	w aktach osobowych funkcjonariusza SB, o sygn. IPN Gd 214/2159, t. 1, tj.:
	176.1. zapisy i podpis na podaniu z dnia 21.12.1955 r. (k. 2)
	176.2. zapisy i podpis na życiorysie z dnia 21.12.1955 r. (k. 3)
	176.3. zapisy i podpis na ankiecie personalnej z dnia 21.12.1955 r. (k. 4-10)
	176.4. podpis na zobowiązaniu z dnia 6.09.1956 r. (k. 16)
	176.5. podpis na protokole ślubowania z dnia 6.09.1956 r. (k. 17)
	176.6. zapisy i podpis na ankiecie personalnej z dnia 5.12.1972 r. (k. 18-24)
	176.7. zapisy i podpis na raporcie z dnia 22.03.1976 r. (k. 28)
	176.8. zapisy i podpis na raporcie z dnia 15.07.1976 r. (k. 29)
	176.9. zapisy i podpis na raporcie z dnia 18.04.1977 r. (k. 31)
	176.10. podpis na raporcie z dnia 16.10.1979 r. (k. 34)
	176.11. zapisy i podpis na uzupełnieniu ankiety osobowej z dnia 13.01.1981 r. (k. 35)
	176.12. podpisy na oświadczeniu z dnia 10.09.1980 r. (k. 36)

Dowód numer	Rękopisy
	<p>176.13. zapisy i podpis na ankiecie personalnej z dnia 21.12.1959 r. (k. 37-40)</p> <p>176.14. zapisy i podpis na prośbie o przyjęcie do pracy z dnia 2.02.1957 r. (k. 61)</p> <p>176.15. zapis i podpis na charakterystyce służbowej z dnia 16.07.1960 r. (k. 68)</p> <p>176.16. zapis i podpis na charakterystyce służbowej z dnia 6.01.1964 r. (k. 76)</p> <p>176.17. zapis i podpis na charakterystyce służbowej z dnia 1.01.1966 r. (k. 79)</p> <p>176.18. zapis i podpis na opinii służbowej z dnia 10.01.1968 r. (k. 83)</p> <p>176.19. zapis i podpis na opinii służbowej z dnia 8.12.1972 r.(k. 90)</p> <p>176.20. podpis na raporcie z dnia 26.03.1974 r. (k. 97)</p> <p>176.21. zapis i podpis na opinii służbowej z dnia 28.03.1974 r. (k. 99)</p> <p>176.22. zapis i podpis na opinii służbowej z dnia 23.01.1981 r. (k. 111)</p> <p>176.23. zapis i podpis na opinii służbowej z dnia 14.10.1982 r. (k. 117)</p> <p>176.24. podpis na raporcie z dnia 27.04.1983 r. (k. 124)</p> <p>176.25. zapisy i podpis na zobowiązaniu zwolnionego z dnia 17.10.1983 r. (k. 134)</p>
177/E1882/2016	<p>w aktach osobowych funkcjonariusza SB o sygn. Gd 214/2159, t. 2, tj.:</p> <p>177.1. zapisy i podpis na raporcie z dnia 23.03.1983 r. (k. 22)</p> <p>177.2. zapisy i podpis na wyjaśnieniu z dnia 5.04.1981 r. (k. 70-71)</p> <p>177.3. podpis na wyjaśnieniu obwinionego z dnia 30.04.1983 r. (k. 125)</p> <p>177.4. zapis i podpis na informacji z dnia 9.08.1983 r. (k. 133)</p> <p>177.5. podpis na raporcie z dnia 15.08.1983 r. (k. 137)</p> <p>177.6. zapis i podpis na odpowiedzi na raporcie z dnia 7.10.1983 r. (k. 142)</p>
178/E1882/2016	<p>na dokumentach pochodzących z koperty dowodu osobistego i związanych z wydaniem prawa jazdy, tj.:</p> <p>178.1. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 5.05.1952 r.</p> <p>178.2. zapisy i podpis na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 12.03.1963 r.</p> <p>178.3. zapisy i podpis na podaniu o wydanie prawa jazdy z dnia 24.01.1966 r.</p> <p>178.4. zapisy i podpisy na podaniu o wydanie wtórnika prawa jazdy z dnia 27.10.1979 r.</p>

Wskazane wyżej dowody zostały przekazane Instytutowi w celu udzielenia odpowiedzi na pytanie „czy dowodowe (...) dokumenty, wszelkie widniejące na nich, sporządzone pismem ręcznym treści i zapisy, adnotacje oraz podpisy czytelne i nieczytelne, nakreśliły (...) osoby, od których materiał porównawczy przedstawiono do badań, jeżeli tak, to które osoby i jaki dokument bądź poszczególne jego treści i podpisy widniejące na danym dokumencie nakreśliły”.

Sprawozdanie z przeprowadzonych badań

W celu udzielenia odpowiedzi na pytanie zawarte w postanowieniu, materiał dowodowy, tj. dowody o numerach od 1/E1882/2016 do 157/E1882/2016, oraz materiał porównawczy przedstawiony jako pochodzący od jedenastu osób wskazanych w postanowieniu IPN z dnia 16 maja 2016 r., tj. dowody o numerach od 158/E1882/2016 do 219/E1882/2016, poddano badaniom metodą graficzno-porównawczą, zgodnie z procedurą PB.KP.01, wydanie 3 z dnia 2.02.2015 r. (metoda akredytowana) oraz metodami optycznymi (analiza absorpcji w bliskiej podczerwieni, analiza luminescencji i mikroskopia stereoskopowa), zgodnie z procedurą PB.KP.02, wydanie 3 z dnia 4.02.2015 r. (metody akredytowane).

W trakcie badań posłużono się:

- mikroskopami Leica MZ125 i Nikon AZ100, umożliwiającym prowadzenie obserwacji w powiększeniu do 500×, przy oświetleniu dokumentów światłem białym, padającym pod różnymi kątami,
- komparatorem spektralnym VSC 6000 firmy Foster + Freeman, umożliwiającym badanie dokumentów w świetle ultrafioletowym (o długościach 254, 312 i 365 nm) oraz w zakresie światła widzialnego (400-700 nm) i bliskiej podczerwieni (700-1000 nm), wykorzystywanych m.in. do badania zjawisk absorpcji i luminescencji materiałów kryjących, a także zapamiętywanie, porównywanie i nakładanie obrazów,
- programem komputerowym Graphlog 2.8.5, przeznaczonym m.in. do wykonywania pomiarów na zdigitalizowanym obrazie dokumentu oraz statystycznej obróbki danych liczbowych.

Ilustracje, które zostały zamieszczone w opinii, stanowią materiał poglądowy i są powiększonymi obrazami fragmentów rękopisów dowodowych i porównawczych, wykonanymi przy użyciu komparatora spektralnego VSC 6000, skanera Scanjet 8270 firmy Hewlett-Packard oraz programu Adobe Photoshop CS3, wersja 10.0.

Odnosząc się w tekście opinii i opisach ilustracji do numerów poszczególnych dowodów zastosowano skróconą formę ich oznaczenia, ograniczoną do pierwszego członu (numeru porządkowego), z pominięciem członu „/E1882/2016”.

Ocena materiału dowodowego

Materiał dowodowy poddany badaniom w niniejszej sprawie stanowiły rękopisy widniejące na dowodach o numerach od 1/E1882/2016 do 157/E1882/2016.

W toku oględzin dowodowych dokumentów ustalono, że doniesienie oznaczone jako dowód numer 46/E1882/2016 ma postać kopii kserograficznej. Należy wyjaśnić, że rękopisy w formie kserokopii nie są pełnowartościowym materiałem badawczym w analizie pismoznawczej, ze względu na fakt, że nie jest na nich możliwe przesledzenie niektórych istotnych właściwości graficznych pisma, jak również z uwagi na brak możliwości jednoznacznego wykluczenia, że tego rodzaju dokument nie został sfalszowany, np. metodą kseromontażu. W związku z powyższym wskazany dowód został wyłączony z dalszych badań.

Pozostałe dokumenty dowodowe, oznaczone numerami od 1/E1882/2016 do 45/E1882/2016 i od 47/E1882/2016 do 157/E1882/2016, zostały poddane badaniom optycznym w świetle białym, podczerwonym i ultrafioletowym, które nie wykazały śladów mogących świadczyć o próbie usuwania lub kopiowania rękopisów nań się znajdujących. Należy nadmienić, że zapisy i podpisy na wskazanych dokumentach nakreślono za pomocą materiałów pisarskich zróżnicowanych pod względem rodzajów, kolorów i odcieni. W toku przeprowadzonych badań pismoznawczych nie identyfikowano wykonawców wpisów stanowiących numerację stron, zapisów numerów sygnatur, znajdujących się w górnych częściach pokwitowań odbioru pieniędzy, a także krótkich dopisków i poprawek w obrębie zapisów stanowiących treść kwestionowanych dokumentów, które zostały sporządzone zwykle za pomocą materiałów kryjących o właściwościach fizykochemicznych odmiennych od tych, którymi wykonano zasadnicze rękopisy na poszczególnych dowodach.

Zgodnie z zasadami ekspertyzy pismoznawczej, materiał dowodowy poddano szczegółowym badaniom mającym na celu wyodrębnienie w nim rękopisów o wspólnej proveniencji. W ich wyniku kwestionowane zapisy i podpisy podzielono na dwadzieścia dziewięć grup, które obejmowały rękopisy spójne pod względem graficznym, tj. pochodzące od jednej osoby. Spisy konkretnych rękopisów włączonych do poszczególnych grup materiału dowodowego oraz ich charakterystyka wraz z oceną przydatności do badań identyfikacyjnych, zamieszczone zostały poniżej. I tak:

➤ grupę 1 materiału dowodowego stanowiły:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
3/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, treść zobowiązania do współpracy oraz dwa podpisy: jeden o treści „Lech Wałęsa” i jeden o treści „Bolek”	1	13
9/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, treść pokwitowania oraz podpis o treści „Bolek.”	1	71
10/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania oraz podpis o treści „Bolek.”	1	73
11/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania oraz podpis o treści „Bolek.”	1	75
12/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, treść pokwitowania oraz podpis o treści „Bolek.”	1	77
13/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania, podpis o treści „Bolek.” oraz zapis miejsca i daty	1	79
14/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania, podpis o treści „Bolek.” oraz zapis miejsca i daty	1	81
15/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania oraz podpis o treści „Bolek.”	1	83
16/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania, podpis o treści „Bolek.” oraz zapis miejsca i daty	1	85
17/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania, podpis o treści „Bolek.” oraz zapis miejsca i daty	1	87
21/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania, dwa podpisy o treści „Bolek.” oraz zapis miejsca i daty	1	117
22/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania, zapis miejsca i daty oraz podpis o treści „Bolek.”	1	119
23/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania, podpis o treści „Bolek.” oraz zapis miejsca i daty	1	121
24/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania, podpis o treści „Bolek.” oraz zapis miejsca i daty	1	123
25/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania, zapis miejsca i daty oraz podpis o treści „Bolek.”	1	125
26/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania, zapis miejsca i daty oraz podpis o treści „Bolek.”	1	131
29/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania, podpis o treści „Bolek.” oraz zapis daty	1	143
30/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania, podpis o treści „Bolek.” oraz zapis miejsca i daty	1	145

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
41/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „do dyrekcji.” oraz podpis o treści „»Bolek«”	2	34-36
42/E1882/2016	sześć podpisów o treści „Bolek” i „»Bolek«”	2	46-49
43/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „w dniu 15.12.1970.” oraz pięć podpisów o treści „Bolek” i „»Bolek.«”	2	52-56
44/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „poprzedniego meldunku.” oraz cztery podpisy o treści „Bolek”, „»Bolek.«” i „»Bolek«”	2	58-62
47/E1882/2016	zapis miejsca i daty, zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „15 01 godzina 12 ⁰⁰ .”	2	90-92
48/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „po kraju.” oraz dwa podpisy o treści „Bolek.”	2	100-104
49/E1882/2016	zapis miejsca i daty, zapisy stanowiące treść doniesienia kończące się wyrazami „tragedii grudm” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	106-109
51/E1882/2016	zapis miejsca i daty oraz zapisy stanowiące treść doniesienia	2	116-117
52/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia kończące się wyrazami „incydentów zgromadzeń it.p.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	118-119
53/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „można brać.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	122-123
54/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „dla załogi.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	134-138
55/E1882/2016	zapis miejsca i daty oraz zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „byłyby niezależne. c.d.n.”	2	140-142
64/E1882/2016	zapisy stanowiące treść informacji, kończące się wyrazami „(może się przydać obustronnie)” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	178-182
66/E1882/2016	zapisy stanowiące treść informacji, kończące się wyrazami „o czym mi też mówił.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	212-214
67/E1882/2016	zapisy stanowiące treść informacji, kończące się wyrazami „którą otrzymałem od w.w.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	218
68/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „wtorek 16 ⁰⁰ ” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	224-226
69/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „jest to prawidłowe.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	232-233
71/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „delegacja z wieńcami.” oraz podpis o treści „»Bolek.«”	2	242

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
72/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia oraz dwa podpisy o treści „Bolek.”	2	248-249
73/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „byłby tow. Moczar.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	252
74/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „w krudkim czasie to nastąpi.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	258-259
75/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „na niedzielę 17 05.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	264-265
76/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „do dnia 19.05 godz. 16 ⁰⁰ .” oraz podpis o treści „Bolek.»”	2	272-273
77/E1882/2016	zapisy stanowiące treść informacji, kończące się wyrazami „grupa czołowa.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	278-280
79/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „też jest przestraszony.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	288-289, 292-293 i 296-297
81/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „wniedługim czasie nastąpią.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	302
83/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „efektem jest ukaranie w/w.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	308-309
85/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „jeśli go ktoś zdopinguje.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	316
87/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „każdy się boi.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	320
89/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „opisać w następnym piśmie.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	326-329
90/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „nie dadzą się dłużej czarować.”	2	332-333
92/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „mniej jest nie zadowolonych.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	340-341
95/E1882/2016	zapis miejsca i daty, zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „to już dużo” oraz podpis o treści „Bolek./”	2	350-353
102/E1882/2016	zapisy stanowiące treść informacji, kończące się wyrazami „i to trzeba widzieć”	2	388-391
104/E1882/2016	zapisy stanowiące treść informacji, kończące się wyrazami „i coś z tego zkorzystać”	2	396-397

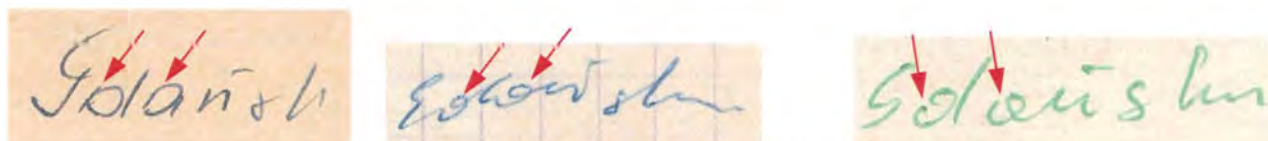

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
106/E1882/2016	zapisy stanowiące treść informacji, kończące się wyrazami „W tej sytuacji jest napewno lepsze wyjście”	2	404-405
114/E1882/2016	zapisy stanowiące treść informacji, kończące się wyrazami „to szeroki problem i złożony.” oraz podpis o treści „Bolek”	2	436-439
116/E1882/2016	zapis o treści „Lenarciak Henryk.”, zapis miejsca i daty oraz zapisy stanowiące treść informacji, kończące się wyrazami „wychodzi z tego obronną ręką.”	2	450-453
131/E1882/2016	zapisy stanowiące treść dokumentu, bez tytułu, kończące się wyrazami „w poprzednim opisie.”	2	498-505
133/E1882/2016	zapisy stanowiące treść informacji, kończące się wyrazami „wdowod uznania”	2	510-511
140/E1882/2016	zapisy stanowiące treść informacji, kończące się wyrazami „nie podejmuję się opisywania.”	2	524-525

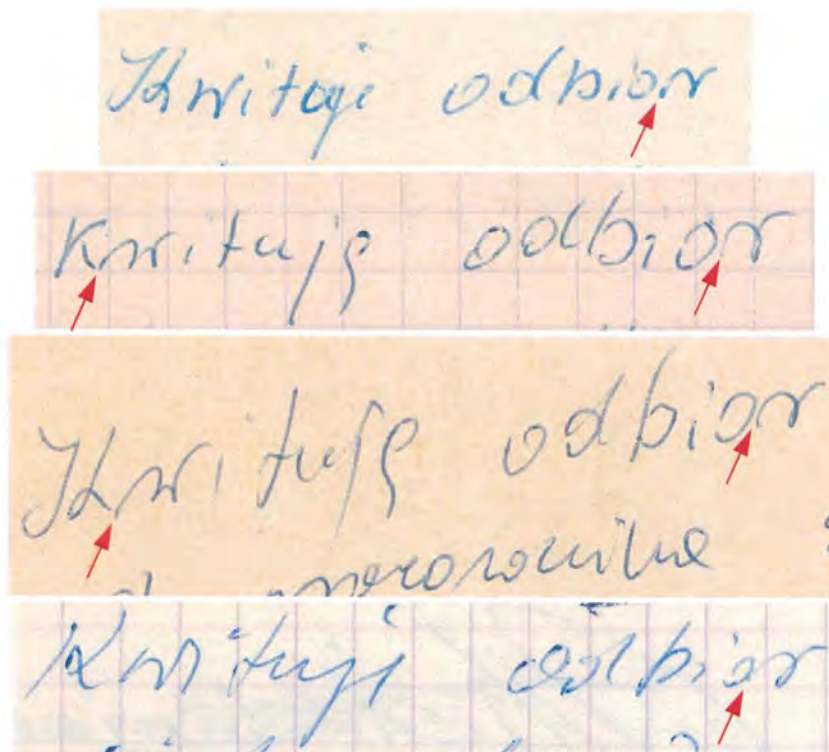
Grupę 1 materiału dowodowego tworzą obszerne zapisy tekstowe oraz jeden podpis o treści „Lech Wałęsa” i sześćdziesiąt trzy o treści „Bolek” (w sprawozdaniu z badań pominięto znaki interpunkcyjne, tj. kropki, cudzysłowy i nawiasy, towarzyszące części tych sygnatur; zostały one natomiast uwzględnione w części inwentaryzacyjnej opinii oraz we wnioskach). Przedmiotowe rękopisy prezentują przeciętny poziom wyrobienia oraz zróżnicowaną dynamikę i staranność wykonania. Podczas gdy część z nich wykonano w średnim tempie, z dbałością o pełny modelunek znaków, to inne znamionuje pospieszny sposób kreślenia i ograniczona rozpoznawalność niektórych liter wynikająca ze znacznego uproszczenia ich konstrukcji. Cieniowanie linii graficznych jest wyraziste, mocniejsze we fragmentach skierowanych ku dołowi i w prawo, a słabsze we wstępujących, gdzie często przybierają one postać włosowatą; ponadto licznie występują w nich adiustacje inicjalne i finalne. Impuls pisma kształtuje się tu generalnie w zakresie od literowego do sylabowego, choć miejscami zaobserwować można z jednej strony akcenty impulsu grammowego (np. oddzielne wykonywanie poszczególnych elementów konstrukcyjnych w majuskule „B” i niektórych odmianach „M”, „N” i „W”), a z drugiej wyrazowego (np. kreślenie jednym ruchem ręki wyrazu „będa”). W budowie liter i cyfr obserwuje się szeroki zakres zmienności, przejawiający się występowaniem dużej liczby odmian konstrukcyjnych, np. minuskuł „a”, „b”, „d”, „k”, „s” czy „w”, które często prezentują wysoce zindywidualizowane rozwiązania graficzne. Przykładowo, w pewnych odmianach minuskuł „a” i „d” owale rozpoczyna dodatkowa, prosta kreska, zaś w innych wariantach tych samych znaków owale otwarte są z lewej strony

i niekiedy zawierają finalne przewinięcie pętlicowe, często przechodzące w trzon (w przypadku minuskuły „d”) lub wiązanie z kolejnym znakiem (w przypadku litery „a”). Z kolei w niektórych odmianach minuskuł „r” i „w” charakterystyczną formą powtarzalną jest łukowa kreska inicjalna, często prowadzona ze strefy podlinijnej. Do innych form powtarzalnych zaliczyć należy: element boczny majuskuły „B” i cyfrę „3” (ta ostatnia w połączeniu z cyfrą „1” w zapisach „13” odpowiada całej literze „B”), korpusy majuskuł „G” i „S”, minuskuły „ę” i „s” oraz falisty element w obrębie wiązań różnych znaków, np. „ż-e”, „l-e” i „ą-c”. Te i inne formy powtarzalne pozwalają na potwierdzenie spójności rękopisów z tej grupy, sporządzonych w różnych konwencjach pisarskich. Wymienione wyżej cechy wskazano strzałkami na poniższych ilustracjach.

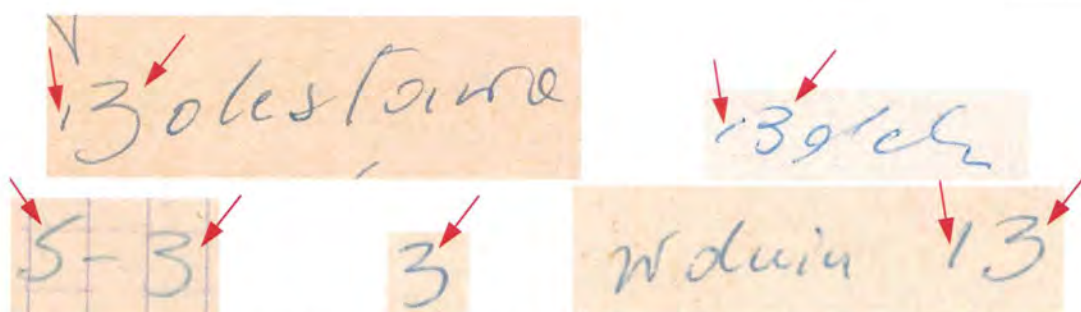
zapisy dowodowe o treści „Gdańsk” i „Gdańsku” zakwalifikowane
do grupy 1 (dowody numer 3, 24 i 54)*

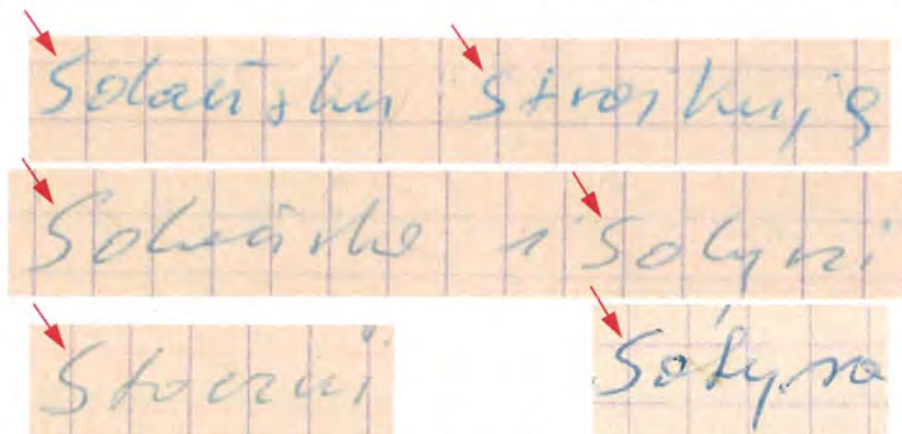
zapisy dowodowe o treści „Kwituję odbiór” zakwalifikowane do grupy 1
(dowody numer 12, 23, 25 i 30)

* W opisach ilustracji podano numery dowodów, z których pochodzą poszczególne ujęcia, zgodnie z kolejnością ich występowania.

zapisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 1 (dowody numer 3, 26, 25, 48 i 47)

zapisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 1 (dowody numer 43, 44, 48 i 67)

zapisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 1 (dowody numer 3 i 43)

zapisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 1 (dowody numer 54, 83 i 51)

Osie znaków nachylone są zwykle prawostronnie, a linie bazowe wierszy na dokumentach bez liniamentu przybierają często tendencję wznoszącą, zaś w rękopisach nakreślonych na kartkach z liniamentem przebiegają w zasadzie poziomo, choć pojedyncze wyrazy wykazują niekiedy tendencję do wznoszenia linii podstawowych. Z kolei w dłuższych tekstach zaobserwowano dwa alternatywne nawyki dotyczące kształtowania lewego marginesu. Najczęściej jest on silnie zredukowany (kolejne wiersze rozpoczynają się tuż przy krawędzi kartki), natomiast na dokumentach, gdzie początki wierszy są wyraźnie odsunięte od krawędzi kartki, margines wykazuje tendencję do rozszerzania się ku dołowi.

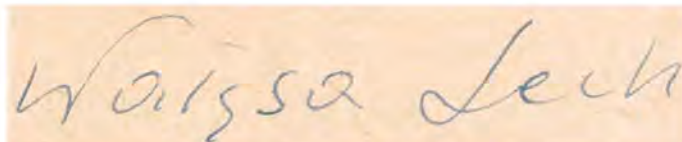
rękopisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 1 (dowody numer 54 i 116)

Zakwalifikowane do omawianej grupy materiału dowodowego podpisy o treści „Bolek” wykazują znaczny zakres naturalnej zmienności, związany z rozkładem impulsu pisma, wielkością znaków, kątem nachylenia ich osi, szerokością odstępów międzyliterowych, tendencją przebiegu linii bazowej, jak również modelunkiem poszczególnych znaków. Niemniej jednak sygnatury te, a także podpis o treści „Lech Wałęsa”, są pod względem graficznym w pełni spójne z zapisami tekstowymi. Konstatacji tej sprzyja fakt, że w tych ostatnich obecne są wyrazy o treści tożsamej lub zbliżonej do wymienionych sygnatur, tj. zapisy imienia i nazwiska Lecha Wałęsy oraz imienia „Bolesław”. Na marginesie warto nadmienić, że w przypadkach, gdy przedmiotowe podpisy i zapisy z omawianej grupy występują na jednym dokumencie, wykazują zgodność pod względem właściwości optycznych materiałów kryjących.

zapis dowodowy o treści „Bolek.»” zakwalifikowany do grupy 1 (dowód numer 3)

podpisy dowodowe o treści „Bolek” zakwalifikowane do grupy 1 (dowody numer 3, 30 i 76)

zapis dowodowy o treści „Wałęsa Lech” zakwalifikowany do grupy 1 (dowód numer 3)

podpis dowodowy o treści „Lech Wałęsa” zakwalifikowany do grupy 1 (dowód numer 3)

Sumując, właściwości graficzne dowodowych rękopisów z **grupy 1** świadczą o tym, że zostały one nakreślone w sposób w pełni naturalny i odzwierciedlają indywidualnie ukształtowane, nawykowe cechy pisma ich wykonawcy. Co więcej, obszerność kwestionowanych zapisów i podpisów pozwala na zapoznanie się z zakresem naturalnej zmienności występującej w piśmie tej osoby. Tym samym stanowią one pełnowartościowy materiał badawczy, kwalifikujący się do badań o kierunku identyfikacyjnym.

Należy nadmienić, że osiem podpisów o treści „Bolek”, znajdujących się na dokumentach oznaczonych jako dowody numer 55, 90, 102, 116, 130, 131, 140 i 156, nie zostało włączonych do grupy 1 materiału dowodowego. Prezentują one bowiem odmienne właściwości graficzne względem rękopisów z tej grupy, a zarazem są spójne z rękopisami zakwalifikowanymi do grup 4, 6, 8 i 9 materiału dowodowego. Ich analiza identyfikacyjna została przedstawiona w dalszej części niniejszej opinii.

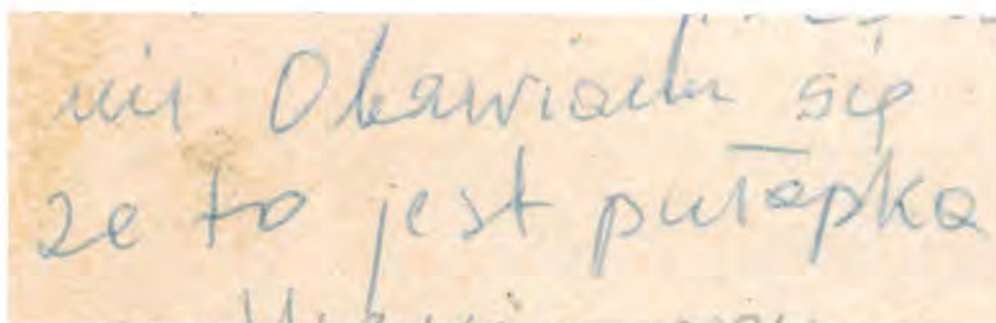
➤ **grupę 2** materiału dowodowego stanowiły:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
45/E1882/2016	zapisy stanowiące treść notatki oraz dwa podpisy: jeden o treści „Lech Wałęsa” i jeden nieczytelny (parafa)	2	65

Grupa 2 materiału dowodowego składa się z dziesięciu wierszy tekstu i dwóch podpisów, które znajdują się w lewej górnej ćwiertki kartki formatu A4, noszącej ślady składania na cztery części. Wykonano je w średnim tempie, piśmem zwykłym, w ogólnym obrazie dość chaotycznym

i sprawiającym wrażenie mało starannego, choć zachowującym pełną czytelność. Uwagę zwraca tu nieregularny obrys owali i elementów łukowych, w których często obserwuje się załamania linii, nadające im toporny wygląd. Jednocześnie jednak linie graficzne nie wykazują śladów tremoru czy nieuzasadnionego budową znaków zatrzymywania lub odrywania narzędzia pisarskiego od podłoża, prezentują natomiast rytmiczne cieniowanie, świadczące o naturalności kreślenia. Ich wysycenie materiałem kryjącym jest najbardziej intensywne we fragmentach skierowanych w prawo i ku dołowi, a niekiedy także w liniach wstępujących. Zwykle jednak te ostatnie kreślone są ze zmniejszonym naciskiem i niekiedy przybierają postać niemal włosowatą. Generalnie siła nacisku w badanym rękopisie jest znaczna, czego wyrazem są głębokie reliefy na awersie oraz wyraźne wypukłości widoczne na jego rewersie. Zaobserwowano również, że w elementach inicjalnych i finalnych znaków pojawiają się niewielkie, kątowe adiustacje, zaś tępe zakończenia linii zdarzają się rzadziej. Impuls pisma ma tu charakter mieszany, przede wszystkim sylabowo-literowy, z elementami grammatycznego, zwłaszcza w przypadku majuskuł „B”, „D” i „R” oraz minuskuł „d”, „k”, „l”, „p” czy „t”. Również pod względem topografii pisma zapisy te prezentują brak regularności, wyrażający się nierównomierną wielkością odstępów między wierszami, zmienną tendencją i kształtem linii bazowych wyrazów. Z kolei analizując cechy mierzalne, stwierdzono zróżnicowaną wysokość elementów we wszystkich trzech strefach pisma (w paśmie śródliniowym generalnie kształtującą się na pograniczu wartości średnich i dużych, przy obecności znaków małych i bardzo dużych*) oraz niejednorodnym nachyleniem ich osi (mimo przewagi prawoskośnych, obecne są również litery nachylone w lewo i usytuowane prostopadle).

rękopisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 2 (dowód numer 45)

Wchodzący w skład omawianej grupy materiału dowodowego pełnobrzmiący podpis o treści „Lech Wałęsa” pod względem właściwości graficznych nie odbiega od zapisów tekstowych. Z kolei sygnatura nieczytelna złożona jest z trzech segmentów, wykonanych

* W badaniach graficzno-porównawczych wielkość pisma określa się na podstawie wysokości znaków strefy śródliniowej według następujących przedziałów: pismo drobne <1,5 mm; pismo małe 1,5-2,5 mm; pismo średnie 2,5-4,0 mm; pismo duże 4,0-6,0 mm; pismo bardzo duże >6 mm. Por. Koziczak A., *Metody pomiarowe w badaniach pismoznawczych*, Kraków 1997, s. 42.

odrębnymi ruchami ręki. Pierwszy z nich ma postać dwóch kresek połączonych wiązaniem z pogranicza nakrywkowego i pętlicowego (podobny sposób modelowania prezentuje początkowy fragment majuskuły „L” w podpisie pełnobrzmiącym), drugi odnosi się do majuskuły „W” o owalno-łukowym modelunku, a trzeci złożony jest z otwartego ku górze owalu zakończonego niewielką pętlą, połączonego z sekwencją nieczytelnych gramm o przebiegu nakrywkowo-łukowym.

podpisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 2 (dowód numer 45)

Rękopisy z **grupy 2** materiału dowodowego są wewnętrznie spójne, a mimo nierówności obecnych w przebiegu linii graficznych, nie wzbudzają zastrzeżeń co do naturalności wykonania. Ponadto znamionuje je indywidualny zespół rozwiązań graficznych, co pozwala na przeprowadzenie badań komparatystycznych, zmierzających do zidentyfikowania ich wykonawcy. Należy nadmienić, że rękopisy zakwalifikowane do przedmiotowej grupy wykazują pewne podobieństwa graficzne względem zapisów i podpisów włączonych do **grupy 1**. Dotyczą one przede wszystkim budowy niektórych znaków, a zwłaszcza majuskuł „O” i „R”, minuskuł „d”, „ę”, „k”, „p”, „s”, „w” czy „z”. Niemniej jednak, z uwagi na różnice w zakresie motoryki kreślenia i cech mierzalnych, zdecydowano – zachowując ostrożność badawczą – o oddzielnym zestawieniu każdej z tych grup materiału dowodowego z rękopisami referencyjnymi.

➤ **grupę 3** materiału dowodowego stanowiły:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
1/E1882/2016	zapisy w wierszu pierwszym	1	7
24/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	123

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
25/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	125
40/E1882/2016	zapisy w wierszu pierwszym	2	8
110/E1882/2016	zapis o treści „Informacje winien pisać t.w.” oraz figurujący pod nim zapis daty i nieczytelny podpis	2	416
128/E1882/2016	zapis o treści „Uwagi mjr Wojtalika słuszne.” oraz figurujący pod nim zapis daty i nieczytelny podpis	2	482

Grupa 3 materiału dowodowego obejmowała krótkie zapisy słowne i cyfrowe oraz nieczytelne podpisy. Zapisy zostały sporządzone pismem czytelnym i starannym, o dobrym stopniu wyrobienia. Poszczególne znaki znamionuje powtarzalny, w niewielkim stopniu uproszczony modelunek, oparty przede wszystkim na grammach kątowno-łukowych w strefie śródlinijnej pisma oraz przewinięciach pętlicowych i prostych liniach w strefach pod- i nadlinijnej. Wysokość znaków jest stabilna i prezentuje najczęściej wartości przypisane pismu małemu, rzadziej średniemu, zaś ich osie nachylone są lekko w stronę prawą. Odnotowano tu również obecność licznych, nawykowo modelowanych łączy znaków, w związku z czym impuls pisma można określić jako sylabowy z elementami literowego. Całość badanych zapisów sporządzono dynamicznymi, płynnymi ruchami ręki, z mocniejszym cieniowaniem zstępujących i skierowanych w prawo fragmentów linii graficznych.

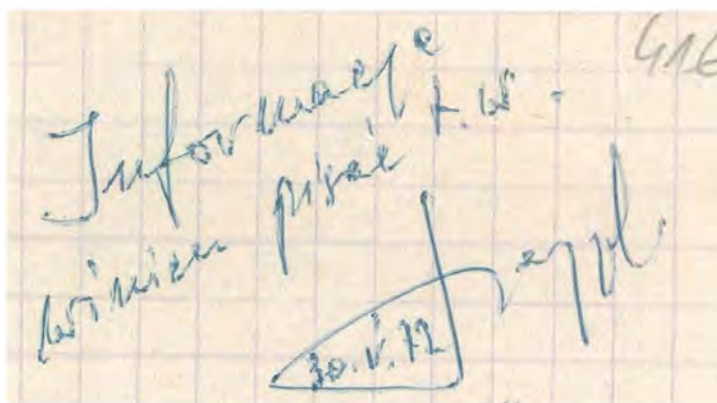
ppik Szarygiel Tadeusz

ppik Szarygiel Tadeusz

M-k Wydz. 14 M-k Wydz. 14 30.V.72 30.V.72
Strimh. D40r.

rękopisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 3 (dowody numer 1 i 40)

rękopisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 3 (dowód numer 110)

➤ **grupę 4** materiału dowodowego stanowiły:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
1/E1882/2016	zapisy w wierszu drugim	1	7
8/E1882/2016	zapisy w rubrykach „Wynagrodzenie*”) i „Kto i kiedy wpłacił”, z wyjątkiem wpisów w wierszu pierwszym na s. 69	1	67 i 69
18/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „/ kpt. Z. Ratkiewicz /”	1	92
19/E1882/2016	zapis o treści „W spotkaniu uczestniczył kpt. Wojtalik”	1	98
20/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „kpt. Z. Ratkiewicz”	1	115
21/E1882/2016	zapis rozpoczynający się od wyrazów „W dniu 29.11.1971 r.” oraz dwa podpisy: jeden o treści „kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	1	117
22/E1882/2016	zapis rozpoczynający się od wyrazów „W dniu 22.10.1971 r.” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	1	119
23/E1882/2016	zapis rozpoczynający się od wyrazów „W dniu 27.01.1972 r.” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	1	121
24/E1882/2016	zapis rozpoczynający się od wyrazów „W dniu 5.04.1972 r.” oraz podpis o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz”	1	123
27/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „Kpt. Z. Ratkiewicz”	1	137
28/E1882/2016	zapisy oraz dwa podpisy: jeden o treści „kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	1	141
29/E1882/2016	zapis rozpoczynający się od wyrazów „W dniu 14.12.1973 r.” oraz podpis o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz”	1	143
32/E1882/2016	zapisy stanowiące treść notatki służbowej wraz z nagłówkiem, zapisem miejsca i daty oraz dopiskami „Tajne”, „Wyp. w 1 egz” i „egz N.1 tecz. personalna” oraz dwa podpisy: jeden	1	151-153

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
	o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny		
33/E1882/2016	zapisy oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	1	159-160
34/E1882/2016	zapisy stanowiące treść notatki służbowej oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	1	161
35/E1882/2016	zapisy stanowiące treść notatki służbowej oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	1	163
36/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „kpt. Z. Ratkiewicz”	1	166
37/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „KPT. Z. RATKIEWICZ”	1	168
40/E1882/2016	zapisy w wierszu drugim, trzecim i czwartym	2	8
97/E1882/2016	zapis o treści „W spotkaniu uczestniczył Kpt. Wojtalik”	2	361
99/E1882/2016	zapisy stanowiące treść notatki służbowej i podpis o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz”	2	368
101/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „/ Kpt. Z. Ratkiewicz /”	2	377
102/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej informację oraz dopisek „Tajne”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” i dwa podpisy: jeden o treści „»Bolek«”, a drugi o treści „kpt. Z. Ratkiewicz”	2	388 i 391-392
103/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „/ Kpt. Z. Ratkiewicz /”	2	395
104/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej informację oraz dopisek „Tajne”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Uwagi” i podpis o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz”	2	396-397
105/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „Kpt. Z. Ratkiewicz”	2	402
106/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej informację oraz dopisek „Tajne”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” i podpis o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz”	2	404 i 406-407
107/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „/Kpt. Z. RATKIEWICZ /”	2	410
108/E1882/2016	zapisy oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	2	412
109/E1882/2016	zapis miejsca i daty, określenie źródła oraz osoby przyjmującej i odbierającej informację, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Uwagi” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	2	414-415

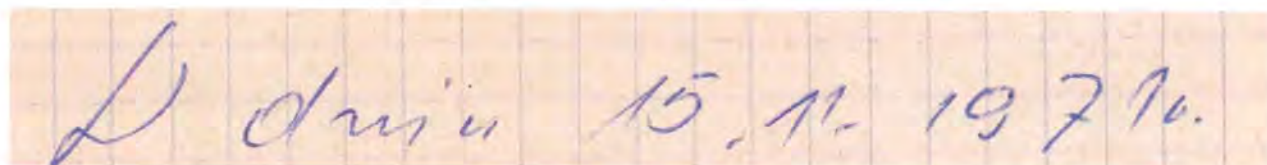
Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
110/E1882/2016	zapis miejsca i daty, określenie źródła oraz osoby przyjmującej i odbierającej informację, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Uwaga” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	2	416 i 418
111/E1882/2016	zapis miejsca i daty, określenie źródła oraz osoby przyjmującej i odbierającej informację, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Przedsięwzięcie” i podpis o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz”	2	422 i 424
112/E1882/2016	zapisy stanowiące treść notatki służbowej oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	2	426
114/E1882/2016	zapis miejsca i daty, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Wyk. w 2-ch egz” i podpis o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz”	2	436 i 439
115/E1882/2016	zapis miejsca i daty, określenie źródła oraz osoby przyjmującej i odbierającej informację	2	444
116/E1882/2016	nagłówek, dopisek „Tajne”, a także określenie źródła oraz osoby przyjmującej i odbierającej informację	2	450 i 453
117/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Przedsięwzięcie” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	2	455
118/E1882/2016	zapis miejsca i daty, określenie źródła oraz osoby przyjmującej i odbierającej informację, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Przedsięwzięcia” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	2	456-457
119/E1882/2016	zapis miejsca i daty, określenie źródła oraz osoby przyjmującej i odbierającej informację, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Przedsięwzięcie” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	2	462-463
120/E1882/2016	zapis miejsca i daty, określenie osoby opracowującej informację, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Uwagi własne” i podpis o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz”	2	464-465
122/E1882/2016	zapis miejsca i daty, określenie źródła oraz osoby przyjmującej i odbierającej informację, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Uwagi” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	2	470-471
123/E1882/2016	zapis miejsca i daty, określenie osoby odbierającej informację, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Uwagi” oraz dwa podpisy: jeden o treści „kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	2	472-473
124/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Uwagi” i podpis o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz”	2	475
125/E1882/2016	zapis miejsca i daty, określenie osoby odbierającej informację,	2	476-477

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
	a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Przedsięwzięcie” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny		
126/E1882/2016	zapis miejsca i dwukrotny zapis daty, określenie źródła i osoby przyjmującej informację, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Uwagi” i podpis o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz”	2	478-479
127/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „kpt. Z. Ratkiewicz”	2	480-481
129/E1882/2016	zapis miejsca i daty, określenie źródła oraz osoby przyjmującej i odbierającej informację	2	484
130/E1882/2016	zapis miejsca i dwukrotny zapis daty oraz określenie osoby odbierającej informację	2	486
132/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Uwaga” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	2	508
133/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej informację oraz dopisek „Tajne”	2	510
134/E1882/2016	zapis miejsca i daty	2	512
135/E1882/2016	zapis miejsca i daty oraz nieczytelny podpis	2	514
136/E1882/2016	zapis miejsca i dwa zapisy dat oraz nieczytelny podpis	2	516-517
140/E1882/2016	zapis miejsca i daty	2	524
141/E1882/2016	zapis miejsca i dwukrotny zapis daty oraz określenie osoby odbierającej informację, a także nieczytelny podpis	2	528-529
145/E1882/2016	zapis miejsca i daty oraz określenie osoby odbierającej informację, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Uwaga” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	2	538-539
146/E1882/2016	zapis miejsca i daty oraz określenie osoby odbierającej informację, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Uwagi” i podpis o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz”	2	540-541
148/E1882/2016	zapis miejsca i dwukrotny zapis daty oraz nieczytelny podpis	2	548-549
149/E1882/2016	zapis miejsca i trzykrotny zapis daty oraz nieczytelny podpis	2	550-551
150/E1882/2016	zapis miejsca i daty	2	552
152/E1882/2016	zapis miejsca i dwukrotny zapis daty oraz nieczytelny podpis	2	556 i 558
154/E1882/2016	zapis miejsca i daty oraz nieczytelny podpis	2	562-563
157/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Uwagi własne” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	2	572-573

W skład rękopisów zakwalifikowanych do **grupy 4** materiału dowodowego weszły obszerne zapisy, a także parafy i czytelne podpisy odnoszące się do stopnia służbowego, imienia i nazwiska Zenona Ratkiewicza, jak również jeden podpis o treści „Bolek”. Całość przedmiotowego materiału prezentuje dobrą klasę graficzną, prawostronne nachylenie osi znaków oraz literowo-sylabowy impuls. Ze względu na liczne uproszczenia w budowie znaków oraz nieregularną szerokość odstępów między nimi, zapisy te przeważnie sprawiają wrażenie mało starannych, a ich czytelność bywa miejscami ograniczona. Z kolei jakość ich linii graficznych należy ocenić wysoko, zwłaszcza ze względu na jej wyraziste i rytmiczne cieniowanie, liczne fragmenty włosowate oraz płynnie zwięzające się fragmenty finalne. Występujące w badanym materiale pełnobrzmiące podpisy odpowiadają pod względem ogólnego obrazu i klasy graficznej zapisom tekstowym. Z kolei w sygnaturach skróconych rozpoznawalna jest jedynie majuskuła „R”, zaś następującą po niej sekwencję gramm trudno odnieść do konkretnych znaków. Obie te formy podpisów występują często łącznie na jednym dokumencie.

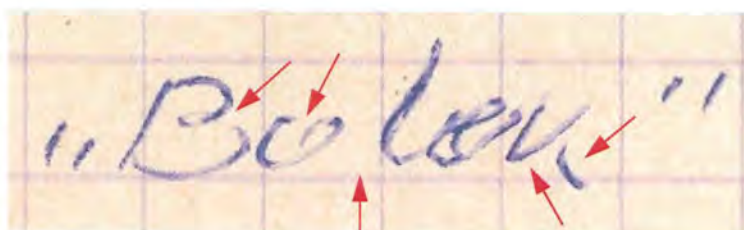

rękopisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 4 (dowody numer 21, 109 i 99)

Należy zauważyć, że do niniejszej grupy materiału dowodowego włączono podpis o treści „Bolek”, widniejący na informacji z datą 27.01.1972 r. (dowód numer 102). Kompozycję tę łączą bowiem dystynktywne cechy wspólne z innymi zakwalifikowanymi tu rękopisami, co w sposób szczególnie wyrazisty widoczne jest w na przykładzie licznych wyrazów o tej samej treści. Najbardziej wyraziste zgodności to: tożsama budowa majuskuły „B”, zawierającej pozbawione

światła przewinięcie pętlicowe w obrębie elementu bocznego, otwarty owal minuskuły „o” z dośrodkowo skierowaną linią finalną, czy modelunek minuskuły „k”, w której górna część elementu bocznego połączona jest z trzonem, a dolna kreślona oddzielnie. Ponadto szerokość odstępu pomiędzy minuskułami „o” i „l” jest w omawianym podpisie i części zapisów większa niż w przypadku innych par znaków. Poniżej zaprezentowano ilustracje dokumentujące zgodności graficzne pomiędzy przedmiotowym podpisem i odpowiadającymi mu pod względem treści zapisami z grupy 4 materiału dowodowego.

podpis dowodowy o treści „Bolek” zakwalifikowany do grupy 4 (dowód numer 102)

zapisy dowodowe o treści „Bolek” zakwalifikowane do grupy 4 (dowody numer 24 i 29)

➤ grupę 5 materiału dowodowego stanowiły:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
1/E1882/2016	zapisy w wierszu trzecim	1	7
40/E1882/2016	zapisy w wierszu piątym	2	8

Zapisy zakwalifikowane do **grupy 5** materiału dowodowego obejmują nieliczne wpisy w rubrykach formularzy, sporządzone pismem zwykłym, czytelnym o dobrej klasie graficznej. Znamionuje je prawostronne nachylenie osi znaków oraz znaczny udział prostych fragmentów linii oraz elementów pętlicowych w ogólnym obrazie. Dominuje tu sylabowy impuls pisma i średnie tempo kreślenia, a wysokość znaków jest zróżnicowana w zakresie od wartości średnich do małych,

co może wynikać z ograniczonego miejsca w rubrykach formularza. Linie graficzne mają płynny przebieg i obserwuje się w nich liczne adiustacje inicjalne i finalne, rzadko natomiast przybierają postać włosowatą. Ponadto uwagę zwracają tu linie bazowe części wpisów usytuowane znacznie ponad liniamentem.

kpt. Koziszym Aleksander kpt. K. Koziszym

Kier. Grupy Ter. Wydz. IIIA KW MO Gdańsk 9.08.78 r. 3 4
E. Graczyk. Ułamek

Kier. Grupy Ter. Wydz. IIIA KW MO Gdańsk 9.08.78 r. Wzrost i prowadzenie sprawy na wyz.

rękopisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 5 (dowód numer 1 i 40)

➤ grupę 6 materiału dowodowego stanowiły:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
2/E1882/2016	zapisy oraz dwa podpisy: jeden o treści „E. Graczyk kpt.” i jeden nieczytelny	1	9
5/E1882/2016	zapisy, z wyjątkiem wpisu o treści „Zam. Wrzeszcz, Klonowicza 1E (Hotel pok. 218)” oraz dwa podpisy: jeden o treści „kpt. E. Graczyk” i jeden nieczytelny	1	39-40
7/E1882/2016	zapis rozpoczynający się od wyrazu „Akta” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Graczyk E. kpt” i jeden nieczytelny	1	45
9/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „W dniu 5.01.1971 r.” oraz dwa podpisy: jeden o treści „kpt. E. Graczyk” i jeden nieczytelny	1	71
10/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Melduję, że” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. E. Graczyk” i jeden nieczytelny	1	73
11/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „W dniu 18.02.1971 r.” i nieczytelny podpis	1	75

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
12/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Melduję, że” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. E. Graczyk” i jeden nieczytelny	1	77
41/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „Tajne”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie”	2	34 i 36
42/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz tekst doniesienia wraz z treścią zadań, uzupełnień i informacji, a także podpis o treści „kpt E Graczyk”	2	46-50
43/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»Tajne«”	2	52
44/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Informacja” i nieczytelny podpis	2	58 i 62
47/E1882/2016	nagłówek, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „Tajne”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Informacja” i podpis o treści „kpt E. Graczyk”	2	90 i 92
48/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „Tajne”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Informacja” oraz dwa podpisy: jeden o treści „kpt. E. Graczyk” i jeden nieczytelny	2	100 i 104
49/E1882/2016	nagłówek, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Informacja” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt E. Graczyk” i jeden nieczytelny	2	106 i 110
50/E1882/2016	zapisy i sześć podpisów: dwa czytelne o treści „kpt. E. Graczyk” i jeden o treści „kpt E. Graczyk” oraz trzy nieczytelne	2	112-114
51/E1882/2016	nagłówek oraz określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie	2	116
52/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz dwa podpisy: jeden o treści „kpt. E. Graczyk” i jeden nieczytelny	2	118 i 119
53/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „Tajne”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Informacja” oraz dwa podpisy: jeden o treści „kpt. E. Graczyk” i jeden nieczytelny	2	122-124
54/E1882/2016	nagłówek, zapis daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „Tajne”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Uzupełnienie” i podpis o treści „kpt. E. Graczyk”	2	134 i 139

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
55/E1882/2016	nagłówek, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz podpis o treści „»Bolek«”	2	140 i 142
56/E1882/2016	zapisy i dwa podpisy: jeden o treści „kpt. E. Graczyk” i jeden nieczytelny	2	146
57/E1882/2016	zapisy i nieczytelny podpis	2	148
58/E1882/2016	zapisy i dwa podpisy: jeden o treści „kpt. E. Graczyk” i jeden nieczytelny	2	150
59/E1882/2016	zapis o treści „z Wydz. W-4 przekazane przez t.w. ps. »Bolek«”	2	152
60/E1882/2016	zapisy i dwa podpisy: jeden o treści „kpt. E. Graczyk” i jeden nieczytelny	2	164
61/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty oraz dopisek „Tajne”, a także treść notatki służbowej i podpis o treści „kpt. E. Graczyk”	2	168
62/E1882/2016	zapisy i dwa podpisy: jeden o treści „kpt. E. Graczyk” i jeden nieczytelny	2	170
63/E1882/2016	zapisy i podpis o treści „kpt. E. Graczyk”	2	176-177
64/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej informację oraz dopisek „»tajne«”	2	178
65/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty oraz dopisek „Tajne”, a także treść notatki służbowej oraz sześć podpisów: jeden o treści „kpt. Edward Graczyk”, dwa o treści „kpt. E. Graczyk” i trzy nieczytelne	2	200-205

Materiał dowodowy z **grupy 6** stanowią liczne, obszernie zapisy oraz podpisy pełnoprzmiące (w tym jeden o treści „Bolek”) i skrócone. Pismo jakim je wykonano jest drobne, rozciągnięte w linii horyzontalnej, wyrobione, o płynnym przebiegu linii graficznych oraz o owalnym ogólnym obrazie, ze znacznym udziałem elementów girlandowych. Budowa znaków wykazuje tu często znaczne uproszczenia, co miejscami rzutuje na ograniczenie czytelności. Osie znaków znamionuje usytuowane prawoskośne, a linie bazowe często położone są ponad liniamentem. Impuls pisma kształtuje się w zakresie od grammowego do wyrazowego. Podpisy należące do niniejszej grupy mają bądź to postać pełnoprzmiącą, o klasie graficznej i obrazie ogólnym nie odbiegającym od zapisów tekstowych, bądź skróconą, w formie paraf, w których wyróżnić można majuskułę „G”, a niekiedy także niewielką majuskułę „E”, położoną w obrębie owalu tej pierwszej.

Zrodło - Bolek
Pyjot - Grozyk

Kpt E. Grozyk

recepty dlotego tri „Bolek” otrzymany
stworzeni celem zbadania sygnatury
Kpt. E. Grozyk

rękopisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 6 (dowody numer 51 49 i 61)

Uzasadniając zakwalifikowanie do niniejszej grupy jednego z dowodowych podpisów o treści „Bolek” (widniejącego na dowodzie numer 55), należy zwrócić uwagę na zgodności łączące go zwłaszcza z zapisami o tej samej treści, włączonymi w skład niniejszej grupy, do których poza zgodną motoryką kreślenia i cechami mierzalnymi, zalicza się zwłaszcza sposób wykonania:

- majuskuły „B”, której trzon i element boczny stykają się u wierzchołka, a u podstawy pozostają oddalone,
- minuskuły „o”, której punkt inicjalny znajduje się w części górnej owalu, zaś finalny fragment linii graficznej w jego świetle,
- minuskuły „l”, o girlandowej podstawie oraz trzonie w postaci pojedynczej, lekko łukowej kreski,
- minuskuły „e”, o pętlicy lekko spłaszczonej u dołu,
- minuskuły „k”, o krótkim trzonie, silnie wydłużonej górnej części elementu bocznego oraz oddzielnie kreślonej grammie finalnej.

podpis o treści „Bolek” z grupy 6 materiału dowodowego (dowód numer 55)

zapisy o treści „Bolek” z grupy 6 materiału dowodowego (dowody numer 50, 65 i 53)

➤ grupę 7 materiału dowodowego stanowiły:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
6/E1882/2016	zapisy oraz częściowo czytelny podpis odnoszący się do stopnia, inicjału imienia oraz nazwiska Ryszarda Łubińskiego	1	41-42
7/E1882/2016	zapisy stanowiące trzy ostatnie wiersze karty ewidencyjnej	1	46
38/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki imiennej	1	171

Grupa 7 materiału dowodowego złożona jest z obszernych zapisów tekstowych oraz dwóch podpisów: częściowo skróconego i parafy. Grafizm ten prezentuje wysoką klasę graficzną, znaczną dynamikę kreślenia, z licznymi elementami wykonywanymi w sposób zamaszty, zwłaszcza w obrębie majuskuł. W obrazie ogólnym dominują rozwiązania kątowe i pojedyncze kreski, obejmujące dwie lub nawet trzy strefy pisma. Linia graficzna prezentuje naturalne, rytmiczne cieniowanie oraz płynnie zwięzające się fragmenty końcowe. Rękopisy te wykonano pismem średnim, o prawostronnym nachyleniu, a znaki wyróżnia mocno zindywidualizowana budowa, czego przykładem jest minuskuła „p”, z trzonem przechodzącym przez trzy strefy pisma i charakterystyczną girlandą u podstawy półowalu, czy spiralna forma powtarzalna, występująca w niektórych odmianach minuskuł „c”, „d” i „e”. Spośród dowodowych podpisów jeden złożony jest z oznaczenia stopnia służbowego, inicjału imienia oraz nieczytelnej sekwencji gramm odnoszących się do nazwiska Ryszarda Łubińskiego, a drugi to mocno uproszczona parafa, składająca się z elementów przypominających połączone litery „Cu” oraz ukośnej, długiej kreski umieszczonej po ich prawej stronie.

Mieszko, razem z Li kł. 1950

St. resp. Stelesy
Kpt. R. G. G. G.

BIURO WYDZIAŁ
KWMO w Gdań
mgr Ryszard Ł.

rękopisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 7 (dowody numer 7, 6 i 38)

➤ grupę 8 materiału dowodowego stanowiły:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
13/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „W dniu 17.04.1971r” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Rapczyński Henryk” i jeden nieczytelny	1	79
14/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „W dniu 28.04.1971r” oraz dwa podpisy: jeden o treści „kpt. Rapczyński Henryk” i jeden nieczytelny	1	81
15/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „W dniu 26.05.71r” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Henryk Rapczyński” i jeden nieczytelny	1	83
16/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „W dniu 8.06. 71r” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Henryk Rapczyński” i jeden nieczytelny	1	85
17/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „W dniu 8.07.71r” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Rapczyński Henryk” i jeden nieczytelny	1	87
64/E1882/2016	zapis rozpoczynający się od wyrazów „Odbito 2 egz”	2	183
66/E1882/2016	nagłówek, zapis daty, określenie źródła i osoby przyjmującej informację oraz dopisek „tajne”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Rapczyński Henryk” i jeden nieczytelny	2	212 i 214-215

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
67/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej informację oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „Rapczyński Henryk”	2	218
68/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz dwa podpisy: jeden o treści „kpt. Henryk Rapczyński” i jeden nieczytelny	2	224 i 227
69/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „kpt. H Rapczyński”	2	232-234
70/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, dopisek „»tajne«”, treść notatki służbowej oraz dwa podpisy: jeden o treści „kpt. H Rapczyński” i jeden nieczytelny	2	236-238
71/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz nieczytelny podpis	2	242
72/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”	2	248
73/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „Rapczyński Henryk”	2	252
74/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „Rapczyński Henryk”	2	258-259
75/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „Rapczyński H.”	2	264-266
76/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „H. Rapczyński”	2	272-274

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
77/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „Rapczyński Henryk”	2	280
78/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „Opracował H. Rapczyński”	2	286
79/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „H. Rapczyński”	2	288 i 297-298
80/E1882/2016	zapis o treści „przegonił” oraz nieczytelny podpis w miejscu „Opracował Rapczyński Henryk”	2	300
81/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „Rapczyński Henryk”	2	302
82/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „Opracował: /Rabczyński Henryk/”	2	306
83/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „Rapczyński Henryk.”	2	308-310
84/E1882/2016	zapisy oraz dwa nieczytelne podpisy	2	314
85/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „Rapczyński Henryk”	2	316-317
86/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „OPRACOWAŁ : RAPCZYŃSKI HENRYK”	2	319
87/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „Rapczyński Henryk”	2	320-321
88/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „Opracował : / H. Rapczyński /”	2	324
89/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści	2	326 i 329-330

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
	„Henryk Rapczyński”		
90/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz dwa podpisy: jeden o treści „»Bolek«”, a drugi o treści „Rapczyński”	2	332-333
91/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „Opracował: / H. Rapczyński /”	2	338
92/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Rapczyński Henryk” i jeden nieczytelny	2	340 i 342
93/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, dopisek „»tajne«”, zapisy stanowiące treść notatki służbowej oraz dwa podpisy: jeden o treści „Rapczyński Henryk” i jeden nieczytelny	2	344
94/E1882/2016	zapisy oraz dwa nieczytelne podpisy	2	349
95/E1882/2016	nagłówek, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „H. Rapczyński”	2	350 i 354
96/E1882/2016	zapisy oraz dwa nieczytelne podpisy	2	359

Do **grupy 8** materiału dowodowego zakwalifikowano obszerne zapisy tekstowe i liczne podpisy, wykonane w szybkim tempie, pismem o przeciętnym stopniu wyrobienia, mało starannym lecz czytelnym. Osie znaków nachylone są mocno prawostronnie, przeważa sylabowy impuls pisma, zaś cieniowanie linii graficznych jest wyraźne, skierowane ku dołowi i w prawo. Często obserwuje się w nich linie włosowate, zwłaszcza w łączeniach międzyliterowych. W ogólnym obrazie omawianego grafizmu dominują elementy pętlicowe i łukowe. Znaki mają mało skomplikowaną i stabilną budowę, z licznymi elementami powtarzalnymi. Ich wysokość zawiera się w granicach przypisanych pismu małemu i średniemu, przy jednoczesnym skróceniu niektórych elementów strefy nadlinijnej i wydłużeniu podlinijnej. Podpisy pełnobraźniące, odnoszące się do stopnia służbowego oraz imienia i nazwiska Henryka Rapczyńskiego prezentują ogólny obraz i klasę graficzną zgodną z zapisami tekstowymi, natomiast parafy przypominają uproszczony monogram odnoszący się do majuskuł „H” i „R”, uzupełniony nieczytelną, krótką sekwencją gramm.

W dniu 28.04.1971r
zw. „Bolek” 1000 w/1

St. insp. J.P.
Kapryński Henryk

rękopisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 8 (dowody numer 13 i 14)

Warte odnotowania są także liczne cechy wspólne podpisu o treści „Bolek”, widniejącego na dokumencie oznaczonym jako dowód numer 90, z zapisami o tej samej treści, należącymi do przedmiotowej grupy materiału dowodowego. Obok jednorodnej motoryki wykonania należą do nich zgodności konstrukcyjne, dotyczące:

- majuskuły „B”, o rozwartym łączeniu obu półowali elementu bocznego oraz jego punkcie finalnym oddalonym od podstawy trzonu,
- minuskuły „o”, o owalu otwartym ku górze i analogicznym sposobie zakończenia kreślenia, związanym z łączeniem tego znaku z kolejną literą,
- minuskuły „l”, o pętlicowym trzonie i girlandowej podstawie,
- minuskuły „k”, składającej się z kreślonych oddzielnie dwóch elementów girlandowych,
- cudzysłowu zamykającego, który wykonany jest jednym ruchem pisarskim.

Bolek

dowodowy podpis o treści „Bolek” zakwalifikowany do grupy 8 (dowód numer 90)

dowodowe zapisy o treści „Bolek” zakwalifikowane do grupy 8 (dowody numer 16, 68, 81 i 89)

➤ grupę 9 materiału dowodowego stanowiły:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
25/E1882/2016	zapis o treści „tajne spec znaczenia”, zapis miejsca i daty, zapisy rozpoczynające się od wyrazów „W dniu 25 V 72 r.” oraz podpis o treści „Madziar”	1	125
26/E1882/2016	zapis o treści „Tajne Spec Znaczenia”, zapisy rozpoczynające się od wyrazów „W dniu 30 X 73 r.” oraz podpis o treści „Madziar”	1	131
30/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „W dniu 29 VI 74 r.”, zapis miejsca i daty oraz podpis o treści „Madziar”	1	145
31/E1882/2016	zapis o treści „tajne Spec Znaczenia”, zapis daty, nagłówek, zapisy stanowiące treści charakterystyki oraz podpis o treści „»Madziar«”	1	147-149
109/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	414-415
110/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	416-417

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
111/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „Madziar”	2	422-424
113/E1882/2016	nagłówek, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	432-434
114/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Oceniając wspomnianą informację” oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	436 i 439
115/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, zapisy stanowiące treść notatki służbowej oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	444
116/E1882/2016	podpis o treści „»Bolek«”	2	453
117/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Uzupełnienie informacji”, a zakończone wyrazami „rocznicą Wypadków grudniowych.”	2	454-455
118/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	456-457
119/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	462-463
120/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	464-465
122/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	470-471
123/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz dwa podpisy o treści „»Madziar«”	2	472-473
124/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	474-475
125/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	476-477
126/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	478-479

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
129/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	484-485
130/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Bolek«”	2	486-493
131/E1882/2016	podpis o treści „»Bolek«”	2	505
134/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, zapisy stanowiące treść notatki służbowej oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	512
135/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, zapisy stanowiące treść notatki służbowej oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	514
136/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	516-517
137/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	518-519
138/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	520-521
140/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Omówienie spotkania” oraz dwa podpisy: jeden o treści „»Bolek” i jeden o treści „»Madziar«”	2	524-526
141/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	528-529
142/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	530-531
143/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	532-533
144/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść	2	534-535

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
	informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”		
145/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	538-539
146/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	540-541
147/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, zapis daty, zapisy stanowiące treść notatki służbowej oraz podpis o treści „»Madziar«” wraz z zapisem daty	2	546
148/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	548-549
149/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	550-551
150/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	552-553
151/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	554-555
152/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	556-558
153/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	560-561
154/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	562-563
155/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	564-565

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
156/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz dwa podpisy: jeden o treści „Bolek” i jeden o treści „»Madziar«”	2	566-567

W skład **grupy 9** materiału dowodowego weszły obszerne zapisy tekstowe oraz liczne podpisy o treści „Madziar” i pięć podpisów o treści „Bolek”. Pismo to charakteryzuje wysoka dynamika kreślenia przy niewielkiej staranności i miejscami zaburzonej czytelności. Cieniowanie linii graficznych przybiera kierunek zstępujący i w prawo, zaś osie znaków wykazują prawostronne nachylenie. Budowa liter jest znacznie uproszczona, przy czym odnotowano obecność licznie występujących form powtarzalnych, zwłaszcza w elementach strefy śródlinijnej. Z kolei znaki strefy podlinijnej są nadmiernie wydłużone i wykazują bogactwo form. Do najbardziej charakterystycznych rozwiązań konstrukcyjnych należy budowa jednej z odmian majuskuły „W”, z rozbudowanym, arkadowym elementem inicjalnym oraz zredukowaną częścią środkową i finalną. Na uwagę zasługuje także jeden z wariantów minuskuły „f”, której łukowy element diakrytyczny położony jest wysoko ponad trzonem oraz girlandowy i zamaszysty sposób kreślenia majuskuły „M”. Należy podkreślić, że w zapisach tekstowych występują wyrazy o treści „Bolek”, które pod względem graficznym są tożsame z pięcioma podpisami o tej samej treści, zakwalifikowanymi do tej grupy materiału dowodowego. Znamionuje je m.in. analogiczny rozkład impulsu (z sekwencją „olek” wykonaną jednym ruchem ręki), obecność przewinieć pętlicowych w elementach nadlinijnych oraz łukowy sposób kreślenia elementu bocznego minuskuły „k”.

rękopisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 9 (dowody numer 109, 110 i 156)

podpisy dowodowe o treści „Bolek” zakwalifikowane do grupy 9
(dowody numer 116, 130, 131, 140 i 156)

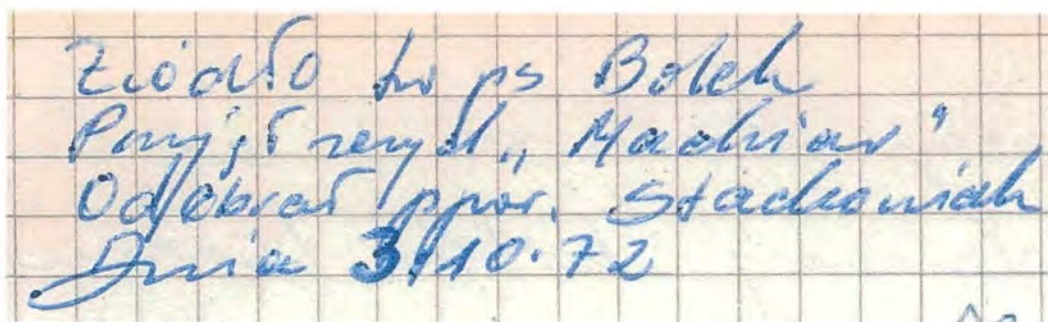
zapisy dowodowe o treści „Bolek” zakwalifikowane do grupy 9 (dowody numer 31, 141, 149 i 152)

➤ grupę 10 materiału dowodowego stanowiły:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
30/E1882/2016	zapis miejsca i daty, zapisy o treści „Tajne Spec. Znac” i „werte” oraz zapisy rozpoczynające się od wyrazów „W dniu 29.06.74” i dwa podpisy: jeden o treści „por. J Stachowiak” i jeden nieczytelny	1	145-146
113/E1882/2016	zapis miejsca i daty, zapisy o treści „Tajne” i „Egz nr...”, określenie źródła, osoby przyjmującej i odbierającej informację wraz z datą wpływu, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Uwagi własne” oraz dwa podpisy: jeden o treści „ppor. J. stachowiak” i jeden nieczytelny	2	432 i 434-435
137/E1882/2016	zapis miejsca i daty, zapis o treści „Egz.”, określenie osoby odbierającej informację wraz z datą wpływu, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Informacja b. ogólna.” i podpis o treści „por. J Stachowiak”	2	518-519
138/E1882/2016	zapis miejsca i daty, zapis o treści „Egz.”, określenie osoby odbierającej informację wraz z datą wpływu, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Uwagi własne:” oraz dwa podpisy: jeden o treści „por. J Stachowiak” i jeden nieczytelny	2	520-521
139/E1882/2016	zapisy o treści „Madziar”, „lenarciakiem”, „lenarciak” i „Grycza” oraz nieczytelny podpis w miejscu „por. J. Stachowiak”	2	522-523

Rękopisy dowodowe z **grupy 10** obejmują zarówno ciągłe zapisy tekstowe, jak i pojedyncze wpisy oraz osiem podpisów, w formie pełnobraźniowej i skróconej. Charakteryzuje je w większości dynamiczny, a miejscami zamasyisty sposób kreślenia, wysoka jakość linii graficznych, z wyrazistym cieniowaniem, mocniejszym w liniach skierowanych ku dołowi i w prawo. Impuls pisma można określić jako literowo-sylabowy, a wysokość znaków mieści się w przedziale od małej do średniej. Elementy podlinijne są wyraźnie wydłużone i składają się z pojedynczych linii lub mają postać nakrywkową. W modelunku liter występują liczne odmiany, formy powtarzalne oraz uproszczenia względem wzorców elementarnych. O ile sygnatury pełnobraźniowe nie odbiegają od zapisów pod względem graficznym, to parafy wyróżniają się rozbudowaną formą, złożoną z trzech równoległych kresek ukośnych oraz zamasyście kreślonego elementu łukowego.

zapis dowodowy zakwalifikowany do grupy 10 (dowód numer 113)

podpisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 10 (dowód numer 30)

➤ **grupę 11** materiału dowodowego stanowiły:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
26/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczęci	1	131
29/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczęci	1	143

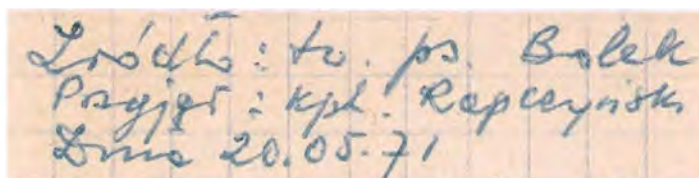
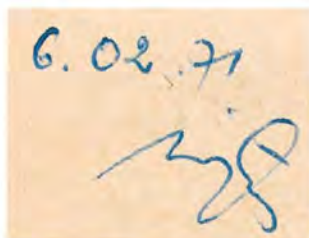

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
32/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Kpt Ratkiewicz”, zapis daty oraz nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętka imiennej	1	151
35/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętka wraz z zapisem daty	1	163
36/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętka imiennej wraz z zapisem daty	1	165
37/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętka imiennej wraz z zapisem daty	1	168
60/E1882/2016	nieczytelny podpis wraz z zapisem daty	2	164
62/E1882/2016	nieczytelny podpis wraz z zapisem daty	2	170
72/E1882/2016	nieczytelny podpis wraz z zapisem daty	2	249
77/E1882/2016	nagłówek, zapis daty, określenie źródła i osoby przyjmującej informację oraz dopisek „TAJNE”, a także nieczytelny podpis wraz z zapisem daty	2	278 i 280
110/E1882/2016	nieczytelny podpis	2	418
121/E1882/2016	zapis daty, zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Kpt. Ratkiewicz” oraz nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętka	2	466
128/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Nie zgadzam się” oraz „Pytanie niestosowne”, zapis daty oraz nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętka	2	482
146/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Kpt Ratkiewicz”, zapis daty oraz nieczytelny podpis	2	540
148/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Kpt Ratkiewicz”, zapis daty oraz nieczytelny podpis	2	548

Materiał dowodowy z **grupy 11** składa się z niezbyt obszernych zapisów tekstowych oraz pojedynczych wpisów i kilkunastu nieczytelnych podpisów. Nakreślono je pismem wyrobionym, o niewielkiej wysokości znaków, w szybkim i średnim tempie. Licznie występują tu wiązania międzyliterowe, a tylko niektóre majuskuły i minuskuły naniesiono odrębnymi ruchami ręki, pozostałe zaś pogrupowane są w sylaby i wyrazy. Ze względu na niewielką staranność oraz liczne

uproszczenia budowy znaków, pismo to charakteryzuje ograniczona czytelność. Część zapisów usytuowana jest ukośnie względem krawędzi kartki, w wyniku czego ich linie bazowe mają tendencję mocno wznoszącą. Z kolei towarzyszące im podpisy charakteryzuje opadająca linia bazowa. Mimo znacznego stopnia skrócenia, w sygnaturach tych można wyróżnić fragmenty odnoszące się do majuskuły „W” oraz minuskuł „j” i „t”.

osobiste uwagi nadrukt ~
in z tw ps. "Bolek" i zwroci

rękopisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 11 (dowody numer 60, 77 i 121)

➤ grupę 12 materiału dowodowego stanowiły:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
40/E1882/2016	zapisy w wierszu szóstym	2	8

W skład **grupy 12** weszły niezbyt obszerne wpisy, wykonane pismem zwykłym, wyrobionym, w dobrym tempie, z licznymi wiązaniem liter, a nawet cyfr. Pomimo niewielkiej wysokości większości znaków, niektóre z nich, a zwłaszcza obie minuskuły „p”, są znacznie wydłużone. Linie graficzne prezentują dobrą jakość, z wyrazistym cieniowaniem oraz fragmentami włosowatymi i płynnie zwężającymi się fragmentami finalnymi. Osie znaków nachylone są prawostronnie, a ich budowę znamionuje znaczny stopień uproszczenia, zwłaszcza w obrębie minuskuł wykonanych pismem drobnym.

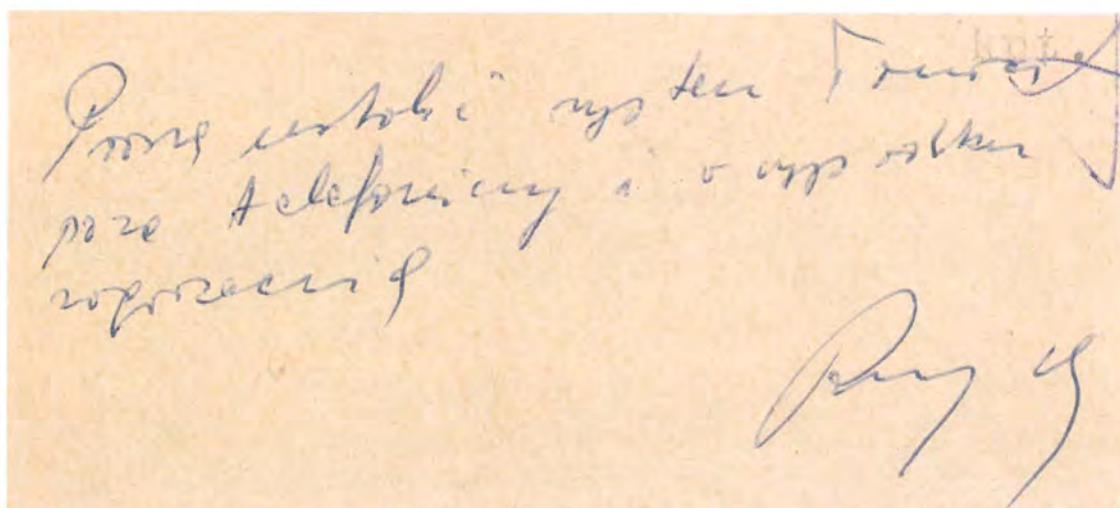
Ł. ca. Macz. Ujęte n. 31.08.82. 5
B S msw

rękopisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 12 (dowód numer 40)

➤ grupę 13 materiału dowodowego stanowiły:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
4/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	15
5/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „Zatwierdzam:”	1	39
9/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	71
10/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	73
11/E1882/2016	nieczytelny podpis znajdujący się pod wyrazem „przekazywane”	1	75
15/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	83
17/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	87
20/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki oraz zapisy i nieczytelny podpis pod tekstem charakterystyki	1	113 i 115
21/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	117
22/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	119
23/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	121
98/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Tow. Radkiewicz” oraz nieczytelny podpis	2	365
100/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Tow. Radkiewicz” oraz nieczytelny podpis	2	371

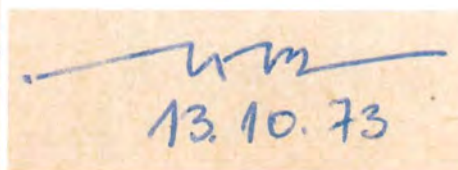
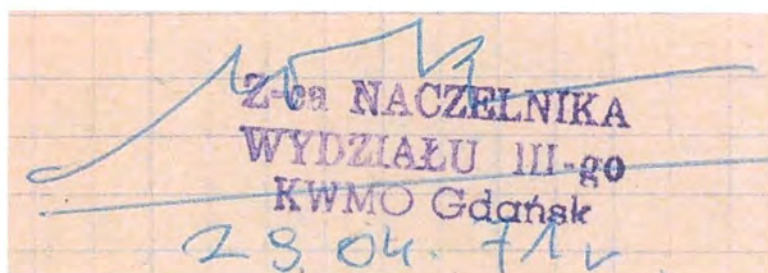

rękopisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 13 (dowód numer 20)

➤ grupę 14 materiału dowodowego stanowiły:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
14/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętka na rewersie pokwitowania	1	82
128/E1882/2016	zapis daty o treści „13.10.73” i widniejący nad nim nieczytelny podpis pod tekstem informacji	2	483

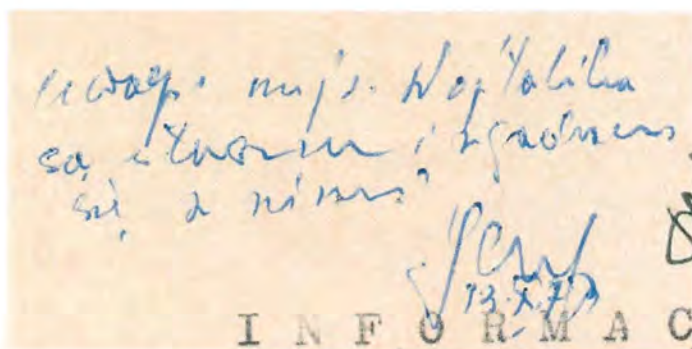
rękopisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 14 (dowody numer 14 i 128)

➤ grupę 15 materiału dowodowego stanowiły:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
12/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętka	1	77

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
13/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	79
16/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	85
18/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis znajdujący się w lewym dolnym rogu notatki służbowej	1	91
30/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	145
32/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis w prawym górnym rogu pierwszej strony notatki służbowej	1	151
128/E1882/2016	zapis o treści „Uwagi mjr. Wojtaliika są słuszne i zgadzam się z nimi” oraz zapis daty i nieczytelny podpis znajdujące się nad nagłówkiem informacji	2	482

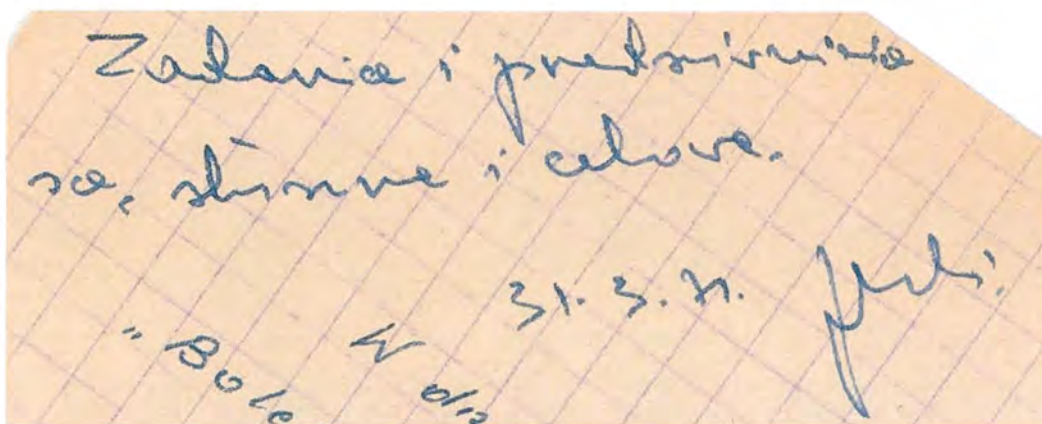

rękopisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 15 (dowód numer 128)

➤ grupę 16 materiału dowodowego stanowiły:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
42/E1882/2016	zapis o treści „wykorzystano” oraz zapis daty i nieczytelny podpis w lewym górnym rogu pierwszej strony doniesienia	2	46
65/E1882/2016	zapis o treści „Zadania i przedsięwzięcia są słuszne i celowe” oraz zapis daty i nieczytelny podpis w lewym górnym rogu pierwszej strony notatki służbowej	2	200

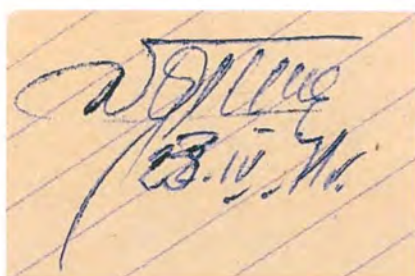

rękopisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 16 (dowód numer 65)

➤ grupę 17 materiału dowodowego stanowiły:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
68/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis w lewym górnym rogu pierwszej strony doniesienia	2	224
69/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis w lewym górnym rogu pierwszej strony doniesienia	2	232

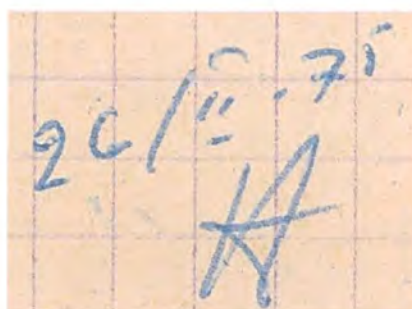
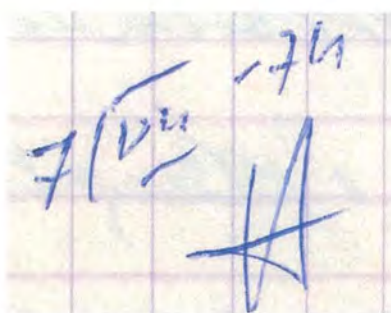

rękopisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 17 (dowody numer 68 i 69)

➤ grupę 18 materiału dowodowego stanowiły:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
137/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis pod tekstem informacji	2	519
149/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis pod tekstem informacji	2	551

rękopisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 18 (dowody numer 137 i 149)

➤ grupę 19 materiału dowodowego stanowiły:

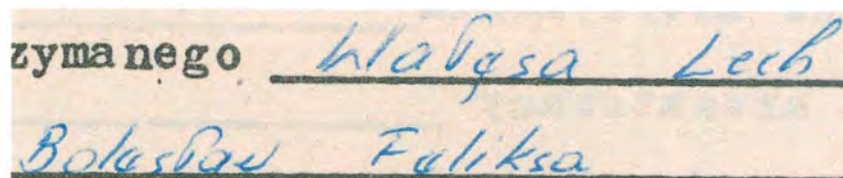
Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
4/E1882/2016	zapisy stanowiące treść odcinka depezy oraz nieczytelny podpis w miejscu „podpis”	1	15

rękopisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 19 (dowód numer 4)

➤ grupę 20 materiału dowodowego stanowiły:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
7/E1882/2016	zapisy, którymi wypełniono rubryki formularza, z wyjątkiem trzech ostatnich wierszy	1	45-46

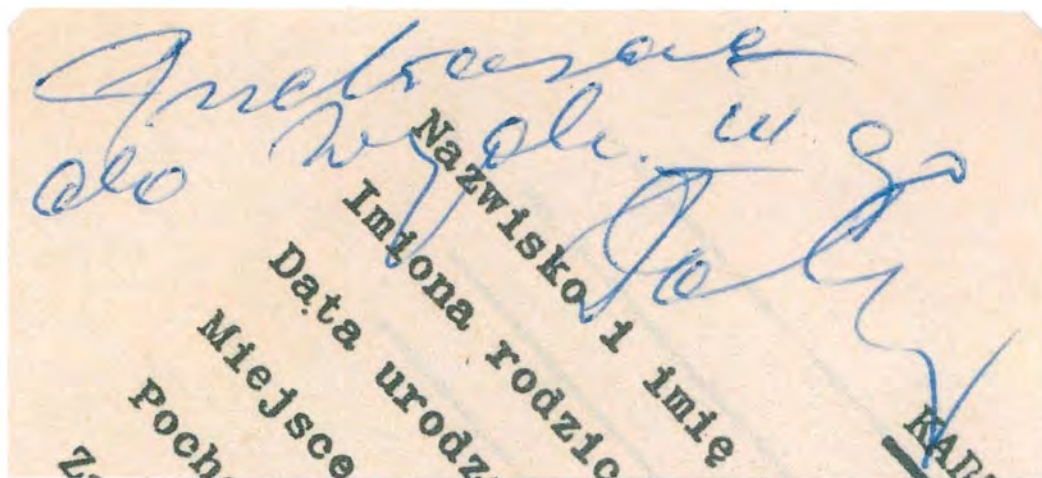

zapisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 20 (dowód numer 7)

➤ grupę 21 materiału dowodowego stanowiły:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
7/E1882/2016	zapis o treści „Przekazać do Wydz. III go” oraz nieczytelny podpis w lewym górnym rogu karty ewidencyjnej	1	45

rękopisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 21 (dowód numer 7)

➤ grupę 22 materiału dowodowego stanowiły:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
8/E1882/2016	zapisy w pierwszym wierszu arkusza wypłat na s. 69	1	69

Kpt. Z. Rątkiewicz
25.05.1972

zapisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 22 (dowód numer 8)

➤ grupę 23 materiału dowodowego stanowił:

Dowód numer	Rękopis	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
37/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „4. Zapisy Biura /Wydziału/ »C«”	1	168

podpis dowodowy zakwalifikowany do grupy 23 (dowód numer 37)

➤ grupę 24 materiału dowodowego stanowiły:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
39/E1882/2016	zapisy obejmujące sześć wierszy tekstu	1	173

zapisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 24 (dowód numer 39)

➤ grupę 25 materiału dowodowego stanowiły:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
61/E1882/2016	zapis o treści „wykorzystano” oraz zapis daty i widniejący pod nią nieczytelny podpis, w lewym górnym rogu pierwszej strony notatki służbowej	2	168

rękopisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 25 (dowód numer 61)

➤ grupę 26 materiału dowodowego stanowił:

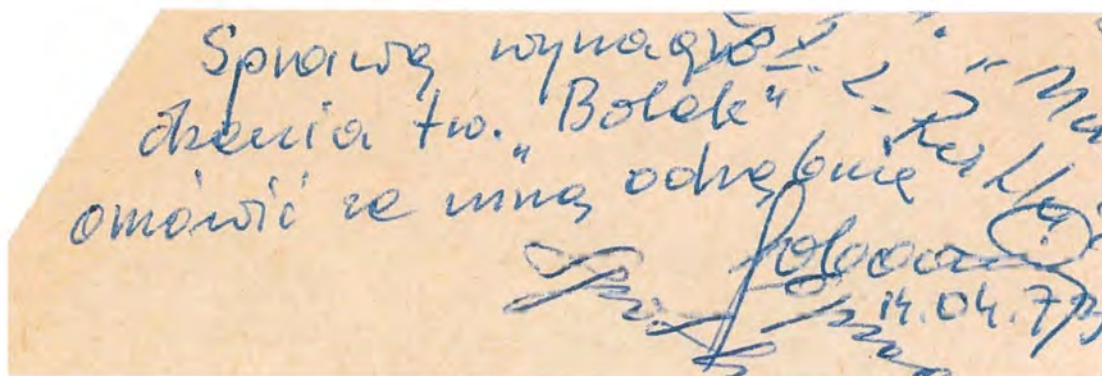
Dowód numer	Rękopis	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
61/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie lewego marginesu na pierwszej stronie notatki służbowej	2	168

podpis dowodowy zakwalifikowany do grupy 26 (dowód numer 61)

➤ grupę 27 materiału dowodowego stanowiły:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
122/E1882/2016	zapis rozpoczynający się od wyrazów „Sprawę wynagrodzenia tw. »Bolek«” oraz znajdujący się pod nim zapis daty i częściowo czytelny podpis	2	470

rękopisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 27 (dowód numer 122)

➤ grupę 28 materiału dowodowego stanowiły:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
128/E1882/2016	zapis daty o treści „12.X.73” oraz widniejący nad nim nieczytelny podpis	2	483

rękopisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 28 (dowód numer 128)

➤ grupę 29 materiału dowodowego stanowiły:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
155/E1882/2016	zapis daty oraz nieczytelny podpis pod tekstem informacji	2	565

rękopisy dowodowe zakwalifikowane do grupy 29 (dowód numer 155)

Sumując należy stwierdzić, że w odniesieniu do grup od 3-13, 20, 23, 24 i 26 możliwe było jednoznaczne potwierdzenie ich wewnętrznej spójności, tj. pochodzenia od jednej osoby. Natomiast w przypadku grup mało obszernych, zawierających rękopisy wzajemnie nieprzystawalne pod względem rodzajowym (np. zapisy tekstowe lub zapisy dat względem skróconych podpisów), oznaczonych numerami 14-19, 21, 22, 25 i 27-29, potwierdzenie spójności włączonych do nich rękopisów nie było możliwe. Niemniej jednak, z uwagi na łączne występowanie tego rodzaju form

graficznych na dowodowych dokumentach, a także zgodność właściwości optycznych materiałów kryjących, którymi je wykonano, zdecydowano o ich nierozdzielaniu. Ponadto oceniono, że wszystkie wyodrębnione grupy materiału dowodowego pod względem jakościowym i ilościowym spełniają wymogi współczesnej analizy pisma ręcznego, co pozwoliło zakwalifikować je do dalszego etapu badań, zmierzających do ustalenia ich wykonawców.

Ocena materiału porównawczego

Materiał porównawczy w niniejszej sprawie stanowiły wzory pisma i podpisów, które w postanowieniach Instytutu Pamięci Narodowej przedstawiono jako pochodzące od Lecha Wałęsy oraz Józefa Buraka, Józefa Dąbka, Edwarda Graczyka, Kazimierza Kaziszyna, Ryszarda Łubińskiego, Henryka Rapczyńskiego, Zenona Ratkiewicza, Janusza Stachowiaka, Tadeusza Szczygła i Czesława Wojtalika. Należy podkreślić, że biegli Instytutu nie byli osobiście obecni przy sporządzaniu żadnego z tych rękopisów, a tym samym nie mogli jednoznacznie potwierdzić, że rzeczywiście zostały one nakreślone przez wymienione osoby. Niemniej jednak, polegając na rzetelności informacji przekazanych przez zleceniodawcę ekspertyzy, w zaprezentowanym niżej sprawozdaniu z badań, dla lepszej czytelności opinii, poszczególne materiały określane są w skrócie jako pochodzące od wymienionych osób.

Rękopisy referencyjne pochodzące od **Lecha Wałęsy** wymienione zostały w części inwentaryzacyjnej niniejszej opinii jako dowody o numerach 158-169, 193-198, 202-211 i 213-219. Pomimo wniosków o pozyskanie od pokrzywdzonego wzorów kreślonych „na polecenie”, kilkakrotnie kierowanych do IPN przez biegłych Instytutu, materiał taki nie został przedstawiony do badań. Tym samym wzory referencyjne pochodzące od tego wykonawcy mają charakter wyłącznie bezwzględny.

W toku weryfikacji jednorodności przedmiotowych rękopisów stwierdzono m.in., że:

- podpis na kopii dowodu odprawy celnej przywozowej z dnia 7.03.1984 r. (dowód numer 162.1) ma postać kserokopii, a tym samym jest nieprzydatny dla celów analizy identyfikacyjnej,
- podpis o treści „Wałęsa”, widniejący na potwierdzeniu odbioru z datą 18.03.1983 r. (dowód numer 161.1) oraz dwa podpisy o treści „Wałęsa Lech” znajdujące się w miejscach „Nazwisko Imię i podpis osoby przeszkolonej” na oświadczeniu z dnia 2.05.1979 r. (dowód numer 194.5), prezentują odmienne właściwości graficzne względem pozostałych rękopisów referencyjnych, co oznacza, że pochodzą od innej osoby,

wylączone z badań podpisy

widniejące na dokumentach oznaczonych jako dowody numer 161.1 i 194.5

- podpis o treści „Wałęsa”, widniejący na podaniu o zwrot dowodu osobistego z dnia 21.01.2003 r. (dowód numer 160.3), nieczytelny podpis na podaniu o wydanie i wymianę prawa jazdy z dnia 23.03.1988 r. (dowód numer 160.8) oraz częściowo czytelny podpis odnoszący się do nazwiska „Wałęsa” w pozycji 54 listy żołnierzy otrzymujących równoważnik pieniężny za papierosy i żołąd (dowód numer 196.2), są nieprzystawalne do innych zapisów i podpisów z tej grupy materiału porównawczego i z tego względu nie jest możliwe jednoznaczne potwierdzenie ich wzajemnej spójności.

(podpis)

wylączone z badań podpisy

widniejące na dokumentach oznaczonych jako dowody numer 160.3, 160.8 i 196.2

W związku z powyższym, wskazane wyżej sygnatury znajdujące się na dowodach numer 162.1, 161.1, 194.5, 160.3, 160.8 i 196.2, zostały wyłączone z dalszych badań o kierunku identyfikacyjnym.

Stwierdzono ponadto, że trzy podpisy oraz zapis o treści „Protokół przeczytałem” (dowody numer 165.7 i 209.1) mają postać kopii kalkowych. Ze względu na dobrą jakość odwzorowania przedmiotowych rękopisów, zdecydowano o włączeniu ich do badań identyfikacyjnych w charakterze materiału pomocniczego.

Zakwalifikowane do badań rękopisy Lecha Wałęsy pochodzą z lat 1963-2016 i obejmują różnego rodzaju zapisy: począwszy od obszernych, ciągłych tekstów, poprzez wpisy i adnotacje złożone np. na formularzach, protokołach, w księgach pamiątkowych itp., aż po pojedyncze, krótkie zapisy (np. dat), a także liczne i zróżnicowane pod względem formy podpisy. Wzory te, ze względu na ich obszerność i różnorodność oraz znaczną rozpiętość czasu ich powstania, pozwalają prześledzić zmiany zachodzące w piśmie tego wykonawcy w okresie ponad pięćdziesięciu lat. Zostały one nakreślone w różnych konwencjach: jedne z przeciętną dynamiką, starannie i czytelnie,

a inne w szybkim tempie, niekiedy wręcz w sposób zamaszysty, często z ograniczoną czytelnością i znacznie uproszczoną budową znaków. Niezależnie jednak od przyjętej konwencji wykonania, przedmiotowe rękopisy charakteryzuje dobra jakość linii graficznych, z rytmicznym cieniowaniem o kierunku zstępującym i w prawo oraz z adiustacjami inicjalnymi i finalnymi. Jedynie incydentalnie odnotowano występowanie w nich fragmentów linii (zwykle w postaci pojedynczych znaków lub ich elementów) o nieznacznie zaburzonej płynności, czego wyrazem jest nieregularny modelunek owali i elementów łukowych. Impuls pisma w badanym materiale kształtuje się najczęściej w zakresie od literowego do sylabowego, przy czym miejscami zaobserwować można także akcenty impulsu grammowego oraz wyrazowego. Generalnie liczba wiązań międzyliterowych jest większa we wzorach bardziej dynamicznych, podczas gdy w zapisach kreślonych w mniejszym tempie łączenia znaków występują rzadziej.

*rękopisy porównawcze pochodzące od Lecha Wałęsy widniejące na dokumencie z roku 1980
(dowód numer 194.6)*

*rękopisy porównawcze pochodzące od Lecha Wałęsy widniejące na dokumencie z roku 1989
(dowód numer 159.5)*

*rękopisy porównawcze pochodzące od Lecha Wałęsy widniejące na dokumencie prawdopodobnie
z roku 1990 (dowód numer 216.4)*

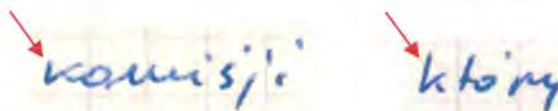

zapisy porównawcze o treści „Gdańsk” pochodzące od Lecha Wałęsy widniejące odpowiednio na dokumentach z lat 1976, 1978, 1979, 1980, 1982 i 1988 (dowody numer 158.1, 158.2, 194.1, 194.8, 161.1 i 159.3)

Osie znaków w piśmie Lecha Wałęsy usytuowane są najczęściej prawoskośnie, rzadziej prostopadle lub lekko lewoskośnie względem linii bazowych. Często obserwowanym zjawiskiem jest zmniejszanie niektórych elementów strefy nadlinijnej, zwłaszcza trzonów minuskuł „b” i „k”, podczas gdy w innych realizacjach tych samych liter są one proporcjonalne do wysokości strefy śródlinijnej lub nawet powiększone. Również wysokość elementów podlinijnych wykazuje znaczny zakres zmienności, zwłaszcza w minuskułach „p” i „y”. W dłuższych tekstach odnotowano brak wcięć akapitowych oraz tendencję do stopniowego poszerzania lewego marginesu ku dołowi strony. W budowie liter i cyfr obserwuje się liczne odmiany konstrukcyjne, z których zwykle jedna lub dwie stosowane są znacznie częściej od pozostałych. Do charakterystycznych wariantów znaków należą: minuskuła „b” o krótkim trzonie i elemencie bocznym kreślonym w kierunku zgodnym z ruchem wskazówek zegara, minuskuła „p” z maczugowatym elementem podlinijnym i owalem otwartym ku dołowi, minuskuła „w” z arkadowym elementem środkowym i krótką linią finalną skierowaną w prawo czy minuskuły „ń” i „ź” z poziomo usytuowanymi elementami diakrytycznymi. Odnotowano również liczne występowanie form powtarzalnych, tj. różnych znaków lub ich fragmentów o tożsamym modelunku, takich jak: minuskuły „a”, „d” i „o”, minuskuły „c” i „e”, minuskuły „h” i „k”, minuskuły „m”, „n” i dwuznak „rz”, minuskuły „ą”, „g”, i cyfra „9” oraz minuskuła „z” i cyfra „2”.

rękopisy porównawcze pochodzące od Lecha Wałęsy (dowód numer 159.5)

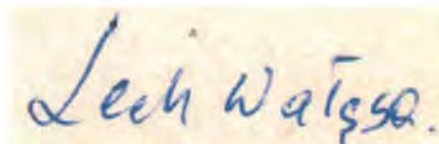

rękopisy porównawcze pochodzące od Lecha Wałęsy (dowód numer 158.4)

Podpisy pokrzywdzonego przybierają zróżnicowaną postać, począwszy od form pełnobrzmiących i dwuczłonowych, o klasie graficznej i obrazie ogólnym zgodnych z zapisami tekstowymi, aż po nieczytelne parafy. Najczęściej jednak spotykany jest podpis odnoszący się do inicjału imienia i zapisu nazwiska Lecha Wałęsy, w którym – z biegiem czasu – majuskuły „L” i „W” stopniowo przekształciły się w jeden element graficzny. Początkowo litera „L” składała się z ukośnej linii wstępującej, połączonej pętlicowo, nakrywkowo lub kątowno z wydłużonym trzonem, przechodzącym do strefy podlinijnej. W toku ewolucji podpisu nastąpiło przekształcenie tego znaku w obszerny element arkadowy, łączący się u podstawy z majuskułą „W”, której linia finalna uległa jednocześnie silnemu wydłużeniu. Proces automatyzacji kreślenia i ograniczania czytelności objął także pozostałe litery podpisu (tj. fragment o treści „ałęsa”), które w późniejszych realizacjach z reguły nie są rozpoznawalne i przybierają postać sekwencji łukowych gramm. Należy jednak zaznaczyć, że obok opisanych, skróconych sygnatur, pokrzywdzony nawet po roku 2000 wykonywał podpisy w pełni czytelne, czego dobrym przykładem jest sygnatura na wniosku o emeryturę z dnia 30.03.2011 r. (dowód numer 202.1).

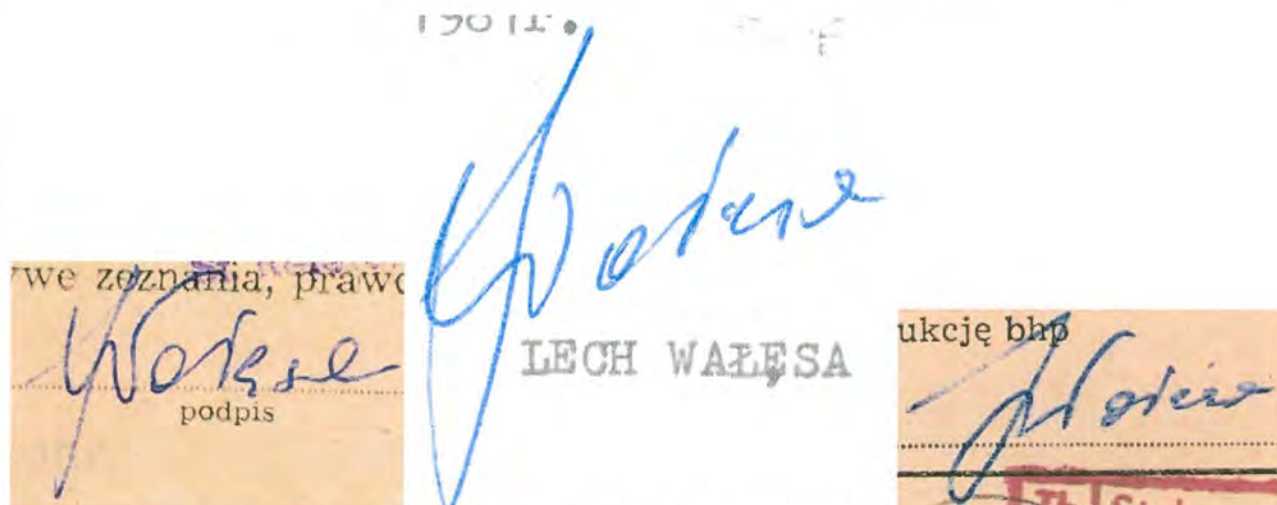

*podpisy porównawcze pochodzące od Lecha Wałęsy, widniejące na dokumentach z lat 1972 i 1976
(dowody numer 195.1 i 158.5)*

*podpisy porównawcze pochodzące od Lecha Wałęsy, widniejące na dokumentach z lat 1976 i 1980
(dowody numer 158.7 i 158.6)*

podpisy porównawcze pochodzące od Lecha Wałęsy, widniejące na dokumentach z lat 1980, 1981 i 1983 (dowody numer 160.1.2, 198.1 i 203.14)

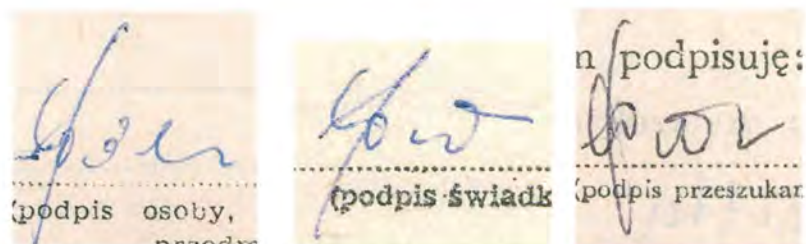
podpisy porównawcze pochodzące od Lecha Wałęsy, widniejące na dokumentach z lat 1986 i 1996 (dowody numer 164.1 i 203.16)

podpisy porównawcze pochodzące od Lecha Wałęsy, widniejące na dokumentach z lat 2003 i 2011 (dowody numer 160.2 i 202.1)

Ponadto wśród podpisów Lecha Wałęsy odnotowano również występowanie paraf, składających się z majuskuły „W” o łukowo-owalnym obrazie (analogicznym do modelunku jednej z odmian minuskuły „w” występującej w zapisach tekstowych), nałożonej na nią dominanty wertykalnej, odnoszącej się do majuskuły „L”, oraz krótkiej sekwencji nieczytelnych gramm. W przedstawionym do badań materiale forma ta występuje wyłącznie na dokumentach datowanych na lata 70. XX wieku.

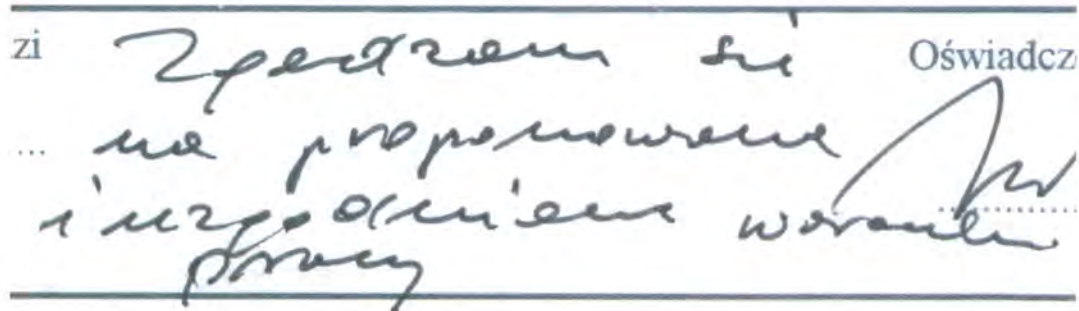
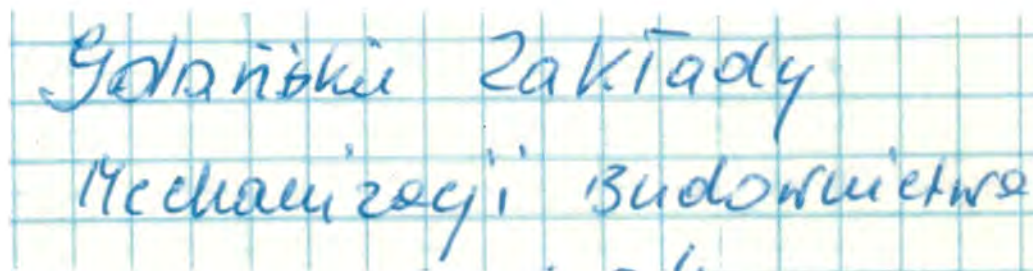

podpisy porównawcze pochodzące od Lecha Wałęsy, widniejące na dokumentach z lat 1978 i 1979
(dowody numer 163.2, 163.3 i 163.4)

Przedstawione w powyższym opisie zróżnicowanie rękopisów Lecha Wałęsy pod względem m.in. dynamiki i staranności kreślenia oraz ogólnego obrazu pisma, połączone ze stosowaniem licznych wariantów konstrukcyjnych znaków sprawia, że wzory sporządzone w biegunowo różnych konwencjach są wzajemnie nieprzystawalne. Badania zmierzające do potwierdzenia lub wykluczenia ich wspólnej proveniencji wymagały zatem wykorzystania rękopisów wykonanych w konwencjach pośrednich, stanowiących ogniwa spajające wzory kreślone w sposób najbardziej dynamiczny z tymi najbardziej starannymi.

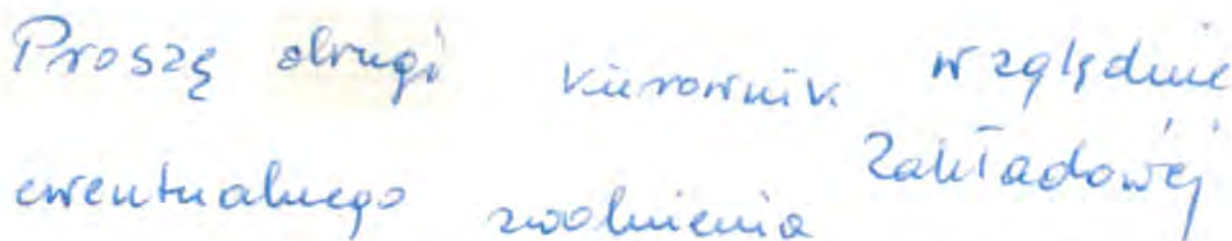
Przykładowo, zapisy na podaniu o pracę w zakładach ZREMB (dowód numer 158.3), są w znacznym stopniu nieadekwatne rodzajowo względem późniejszego o dwadzieścia lat wniosku związanego z powrotem Lecha Wałęsy do pracy w Stoczni Gdańskiej (dowód numer 203.13).

rękopisy porównawcze pochodzące od Lecha Wałęsy na podaniu o pracę w zakładach ZREMB
(dowód numer 158.3) oraz na wniosku z dnia 26.03.1996 r. (dowód numer 203.13)

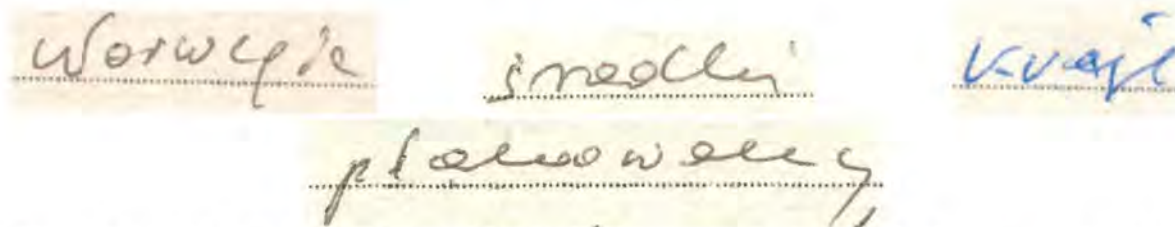

Przedmiotowe rękopisy różni nie tylko ogólny obraz, tempo kreślenia, impuls pisma, wysokość znaków czy poziom czytelności, ale także prezentują one odmienne warianty konstrukcyjne znaków, w tym m.in. majuskuły „Z” oraz minuskuły „g”, „k” i „w”. W konsekwencji, w przypadku, gdyby dysponowano jedynie tymi dwoma dokumentami, nie byłoby możliwe potwierdzenie ich spójności. W zgromadzonym do badań materiale znajdują się jednak wzory, które wykazują zgodność zarówno z jednym, jak i z drugim z tych rękopisów. Wymienić tu można np. zapisy na prośbie z datą 26.11.1978 r. (dowód numer 158.2) oraz na podaniu o wydanie paszportu z datą przyjęcia 3.01.1989 r. (dowód numer 159.5), które łączą cechy obu wskazanych wyżej rękopisów, prezentując m.in. pośrednią dynamikę wykonania, wysokość znaków czy impuls w zakresie od literowego (np. wyraz „Proszę”) po wyrazowy (np. wyraz „drugi”). Jednocześnie wzory te zawierają warianty konstrukcyjne znaków (np. zarówno kątową, jak i łukową odmianę minuskuły „k”, czy odmiany minuskuły „w”, tak o arkadowej, jak i girlandowej podstawie), z których jedne występują na pierwszym, a inne na drugim z dokumentów wyjściowych. W analogiczny sposób zestawiono wszystkie zakwalifikowane do badań wzory z omawianej grupy, jednoznacznie potwierdzając ich pochodzenie od jednej osoby.

Proszę drugi   kierownik   względnie
ewentualnego   zwolnienia   załatwowej

*zapisy porównawcze pochodzące od Lecha Wałęsy na prośbie z datą 26.11.1978 r.
(dowód numer 158.2)*

Worwce   smoleń   Kwaję
placowalec

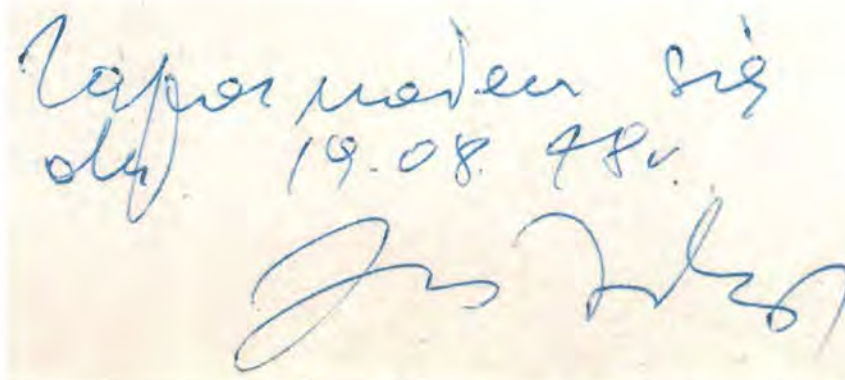
*zapisy porównawcze pochodzące od Lecha Wałęsy na podaniu o wydanie paszportu z datą
przyjęcia 3.01.1989 r. (dowód numer 159.5)*

Sumując, właściwości graficzne przekazanych do badań referencyjnych rękopisów Lecha Wałęsy świadczą o tym, że zostały one nakreślone w sposób naturalny. Jednocześnie ich obszerność i różnorodność pozwalają na wszechstronne zapoznanie się z indywidualnie ukształtowanym zespołem nawykowych właściwości pisma i podpisów tego wykonawcy oraz

z zakresem ich naturalnej zmienności. Tym samym materiał ten spełnia jakościowe i ilościowe wymogi współczesnych badań pisma ręcznego, co upoważnia do zakwalifikowania go do analizy komparatystycznej z kwestionowanymi w sprawie zapisami i podpisami.

Rękopisy porównawcze pochodzące od **Józefa Buraka** (dowody numer 192, 201 i 212) pochodzą z lat 1973-2007, a sporządzono je pismem zwykłym, na wzór druku oraz technicznym, w którym większość znaków kreślona jest oddzielnie. Charakteryzuje je zróżnicowane tempo wykonania oraz staranność i dobra czytelność. We wzorach kreślonych w sposób dynamiczny odnotowano liczniejsze uproszczenia w budowie znaków i częstsze występowanie wiązań międzyliterowych. Wśród tych ostatnich najbardziej charakterystyczne są łączenia majuskuł „S” i minuskuł „s” z kolejnymi znakami poprzez przewinięcie pętlicowe, a także wiązania elementów uzupełniających minuskuł „i” z ich korpusami. Obserwuje się również nadmierne wydłużanie podlinijnych elementów znaków. Podpisy Józefa Buraka mają wysoce zautomatyzowaną postać i prezentują znacznie większą dynamikę wykonania niż zapisy. W ich budowie można wyróżnić element odnoszący się do połączonych majuskuł „J” i „B”, pozostała zaś ich część jest nieczytelna.

raport nadawca się
określenie 19.08.98r.
Józef Burak

plut. Józef Burak

rękopisy porównawcze pochodzące od Józefa Buraka

Wzory pisma i podpisów pochodzące od **Józefa Dąbka** (dowody numer 184, 185 i 199), powstały w latach 1945-1973, a znamionuje je średnia klasa graficzna, smukły modelunek znaków oraz ich mocno zróżnicowana wysokość i jednolite, wyraźnie prawostronne nachylenie ich osi. Wysycenie materiałem kryjącym linii graficznych jest tu wyraziste, silniejsze we fragmentach skierowanych ku dołowi i w prawo, podczas gdy we fragmentach wstępujących i finalnych

przybierają one niekiedy postać włosowatą. W modelunku znaków strefy śródlinijnej dominują wąskie girlandy i arkady, zaś impuls kształtuje się w zakresie od literowego do sylabowego. Podpisy Józefa Dąbka mają postać pełnobrzmiącą, obejmującą zapis imienia i nazwiska oraz stopnia służbowego lub występują w formie skróconej, nawiązującej jedynie do zapisu nazwiska. Tego typu sygnatury wyróżniają się wysoką dynamiką, a nawet zamaszystością kreślenia oraz często większą wysokością znaków w porównaniu do zapisów tekstowych.

rękopisy porównawcze pochodzące od Józefa Dąbka

podpis porównawczy pochodzący od Józefa Dąbka

Referencyjne rękopisy **Edwarda Graczyka** (dowody numer 170-173 i 200) pochodzą z lat 1953-2014, a wykonano je pismem zwykłym, na wzór druku i technicznym, o dobrej motoryce kreślenia oraz rytmicznym cieniowaniu linii. Grafizm ten prezentuje łatwo rozpoznawalny obraz ogólny, w którym charakterystyczna jest niewielka wysokość i znaczna szerokość znaków, liczne rozwiązania girlandowe oraz skrócenie niektórych elementów nadlinijnych. Stwierdzono tu również jednolite, prawostronne nachylenie osi znaków oraz silne zróżnicowanie impulsu pisma, który w zależności od przyjętej konwencji kształtuje się w zakresie od grammowego do wyrazowego. Podpisy odnoszące się do inicjału imienia oraz nazwiska tego wykonawcy, prezentują pewną wariantowość, związaną z ich czytelnością i stopniem skrócenia, przybierając formy od podpisu pełnobrzmiącego aż do parafy.

Z charakterystyką z
dnia 7. IV. 1970 r. 19. XI 72
Graczyk E

Graczyk Edward
(czytelny podpis)

rękopisy porównawcze pochodzące od Edwarda Graczyka

Materiał porównawczy pochodzący od **Kazimierza Kaziszyna** (dowody numer 182 i 183) powstał w latach 1946-2002, a wykonano go pismem zwykłym, starannym i czytelnym, o wysokiej klasie graficznej. Pomimo znacznej rozpiętości czasowej, grafizm ten charakteryzuje się stabilną budową znaków i stosunkowo małym zakresem naturalnej zmienności. Jakość linii graficznych jest tu wysoka, przeważa impuls sylabowy, a budowa liter i cyfr jest pełna, zbliżona do elementarzowej, o niewielkiej liczbie uproszczeń. Uwagę zwraca jednolita wysokość znaków, zwłaszcza strefy śródlinijnej, a także równomierna szerokość odstępów między nimi. Pismo to prezentuje lekko prawostronne nachylenie, a linie bazowe mają prosty kształt i poziomy przebieg. Podpisy tego wykonawcy przybierają dwojaką postać: pełnobrzmiącą i czytelną, o właściwościach nie obiegających od zapisów tekstowych, oraz skróconą, w formie dość skomplikowanej i dynamicznie kreślonej parafy, z wertykalną dominantą znajdującą się po jej lewej stronie i z czytelną sekwencją „zyn” po prawej.

mgr Kazimierz Kaziszyn
/ stopień, nazwisko i imię funk
Kaziszyn

rękopisy porównawcze pochodzące od Kazimierza Kaziszyna

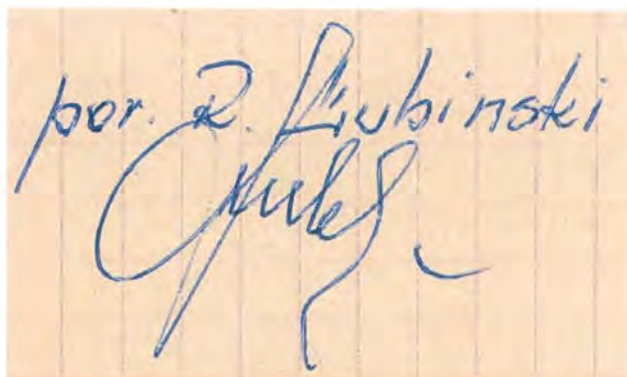

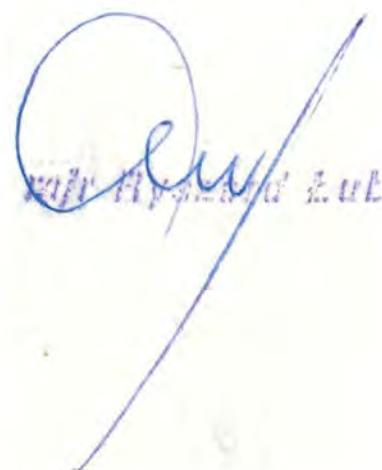
Golarnisk ..... dnia *30 czerwca* 1973

rękopisy porównawcze pochodzące od Kazimierza Kaziszyna

Rękopisy porównawcze **Ryszarda Łubińskiego** (dowód numer 181) pochodzą z lat 1962-1990 i prezentują wysoką klasę graficzną. Sporządzono je pismem zwykłym i zbliżonym do technicznego, prawoskośnym, w dobrym tempie, z impulsem literowym bądź literowo-sylabowym. W budowie znaków obserwuje się zarówno liczne elementy powtarzalne, jak i odmiany konstrukcyjne poszczególnych majuskuł, minuskuł i cyfr. Często pojawiają się w nich także elementy ozdobne, zwłaszcza w grammach nad- i podlinijnych. Generalnie znaki prezentują mocno zindywidualizowany modelunek, a do najbardziej charakterystycznych rozwiązań należą: majuskuła „W” i minuskuła „w”, o kątowym modelunku, z oddzielnie kreśloną kreską inicjalną, minuskuła „g”, z elementem podlinijnym przypominającym minuskułę „s” czy majuskuła „P”, z silnie rozbudowanym elementem owalnym. Wśród podpisów często spotykane są nieczytelne parafy, rozpoczynające się stosunkowo dużym elementem łukowym przechodzącym w sekwencję gramm girlandowych, a zakończone prostą kreską o ukośnym przebiegu, oraz bardziej lub mniej rozbudowane sygnatury odnoszące się do nazwiska „Łubiński”.

por. *R. Łubiński*

Ryszard Łub

podpisy porównawcze pochodzące od Ryszarda Łubińskiego

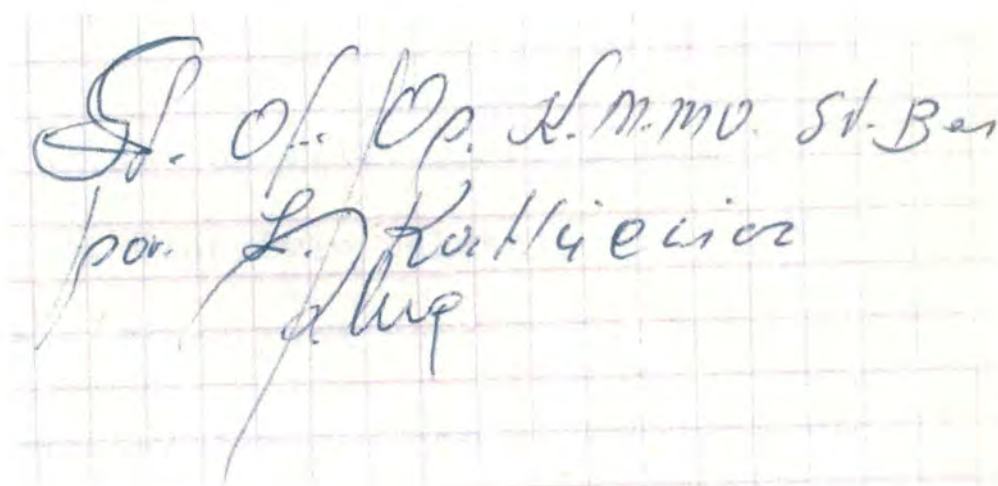
rękopisy porównawcze pochodzące od Ryszarda Łubińskiego

Referencyjne wzory pisma i podpisów **Henryka Rapczyńskiego** (dowody numer 179 i 180) pochodzą z lat 1966-1988 i prezentują grafizm dynamiczny, o średniej klasie, z nieco uproszczoną konstrukcją znaków, nie pozbawioną jednak zindywidualizowanych rozwiązań graficznych. Do tych ostatnich zaliczyć można trójkątne elementy strefy podlinijnej i arkadowe wierzchołki niektórych trzonów nadlinijnych, faliste elementy diakrytyczne minuskuł „ą” i „ę” czy włosowate łączenia elementów diakrytycznych z trzonami w obrębie minuskuł „ł”. Wysokość znaków śródlinijnych oscyluje na granicy wartości małych i średnich przy wyraźnym skróceniu elementów nadlinijnych. Podpisy tego wykonawcy mają bądź to postać dwuczłonową, pełnobrzmiącą i czytelną, bądź przybierają formę skróconą, z rozpoznawalnymi jedynie majuskułami „H” i „R”.

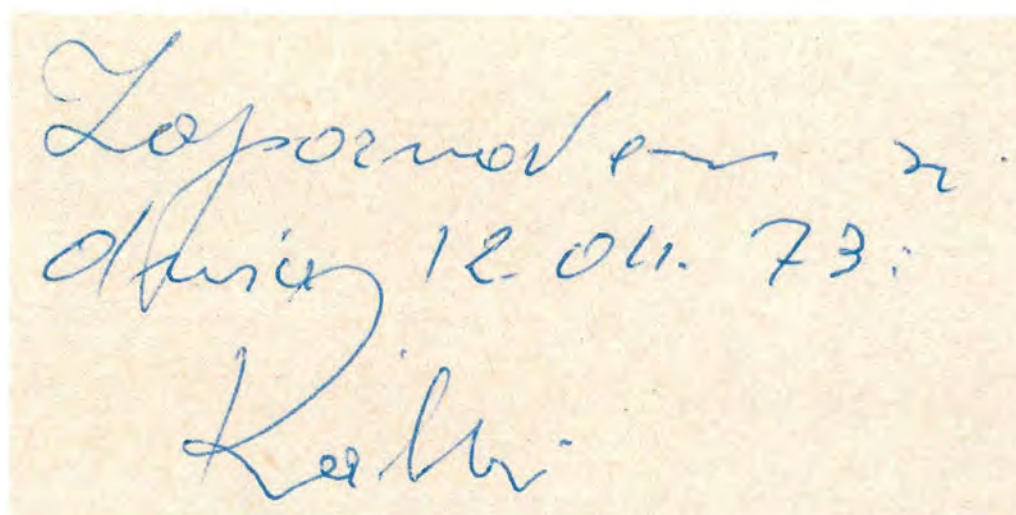
rękopisy porównawcze pochodzące od Henryka Rapczyńskiego

Porównawcze wzory pisma i podpisów **Zenona Ratkiewicza** (dowody numer 174 i 175) pochodzą z lat 1947-1982, a wykonano je piśmem wyrobionym, w dobrym tempie, z wyrazistym cieniowaniem linii graficznych. Prezentują one zróżnicowany stopień staranności kreślenia i czytelności, obniżony zwłaszcza w rękopisach wykonanych w sposób pospieszny, w których zastosowano liczne uproszczenia budowy znaków. Impuls pisma kształtuje się w przedziale od literowego do sylabowego, przy czym liczba wiązań międzyliterowych wzrasta wraz z tempem kreślenia. W ogólnym obrazie dominują prawostronnie nachylone, proste trzony elementów nadi- i podlinijnych. Podpisy Zenona Ratkiewicza przybierają rozmaite formy, od pełnobrzmiących i czytelnych, poprzez sygnatury w różnym stopniu skrócenie, aż po mocno uproszczone parafy, w których rozpoznawalna jest jedynie majuskuła „R”.

St. Of. Op. K. M. M. V. St. Bar
por. Z. Ratkiewicz
R

Leporem
dnia 12.01.73:
R

rękopisy porównawcze pochodzące od Zenona Ratkiewicza

Referencyjne rękopisy **Janusza Stachowiaka** (dowody numer 186-188) pochodzące z lat 1965-2011, znamionuje wysoki poziom wyrobienia, pełna czytelność we wzorach starannych lub przeciętny stopień czytelności w tych, które zawierają uproszczenia w konstrukcji znaków. W ogólnym obrazie na pierwszy plan wysuwają się elementy łukowe, kątowe i nakrywkowe. Wysokość elementów śródliniowych plasuje się na granicy pisma małego i średniego, zaś części podlinijne znaków są silnie wydłużone. Osie liter nachylone są prawostronnie, a impuls pisma kształtuje się w przedziale od literowego do sylabowego. Charakterystyczny kształt przybierają tu m.in. minuskuła „e”, z ukośną kreską w części środkowej, majuskuła „G”, w postaci kreski rozciągającej się od strefy nad- do podlinijnej, rozpoczynająca się i zakończona elementami łukowymi lub pętlicowymi, oraz odśrodkowy sposób kreślenia owali w niektórych odmianach minuskuł „a” i „d”. Wśród podpisów najczęściej występuje forma pełnobrzmiąca, w której majuskuła „S” i minuskuła „t” tworzą kompozycję przypominającą kształtem majuskułę „H”.

rękopisy porównawcze pochodzące od Janusza Stachowiaka

Rękopisy porównawcze **Tadeusza Szczygła**, (dowody numer 189-191) powstałe w latach 1951-2016, składają się zarówno z obszernych rękopisów bezwplywowych, jak i zapisów sporządzonych „na polecenie”. Materiał ten prezentuje grafizm o dobrym stopniu wyrobienia, zawsze czytelny i starannie kreślony. Modelunek znaków oparty został na grammach łukowo-kątowych oraz rozwiązaniach pętlicowych i prostych liniach, które dominują w częściach nad- i podlinijnych liter. Przeważa tu również sylabowy impuls pisma, bowiem jedynie nieliczne znaki wykonywane są odrębnymi ruchami ręki. Badane zapisy sporządzono w szybkim tempie, ze zróżnicowanym naciskiem narzędzia pisarskiego, co przekłada się na wyraźne cieniowanie linii graficznych oraz częste występowanie fragmentów włosowatych. Wysokość znaków kształtuje się

w przedziale wartości małych i średnich, zaś ich osie wykazują prawoskośne nachylenie względem linii bazowych. Podpisy Tadeusza Szczygła to w dużej mierze kompozycje nieczytelne, odnoszące się do zapisu nazwiska. Zwraca w nich uwagę element inicjalny, w którym długa linia zstępująca zakończona jest rozbudowanym przewinięciem pętlicowym, zaś w części górnej przecina ją kreska poprzeczna.

rękopisy porównawcze pochodzące od Tadeusza Szczygła

Referencyjne rękopisy **Czesława Wojtalika** (dowody numer 176-178) powstały w latach 1952-1983. Prezentują one stabilny obraz ze znacznym udziałem elementów kątowych i łukowych, małą wielkość znaków śródliniowych oraz impuls w zakresie od literowego do wyrazowego, a także w większości szybkie tempo wykonania. Linie graficzne mają płynny przebieg i rytmiczne cieniowanie, nawet przy niezbyt dynamicznym tempie kreślenia. W budowie znaków obserwuje się zindywidualizowane rozwiązania graficzne, a do najbardziej charakterystycznych należą: spiralny element u wierzchołka jednej z odmian majuskuły „G”, obszerna pętlica u podstawy majuskuły „S” oraz przewinięcie w obrębie inicjalnej grammy majuskuły „M”. Podpisy Czesława Wojtalika wyróżnia stabilna, skrócona i częściowo czytelna postać, z silnie opadającą linią podstawową.

rękopisy porównawcze pochodzące od Czesława Wojtalika

podpis porównawczy pochodzący od Czesława Wojtalika

Opisane powyżej rękopisy pochodzące od Józefa Buraka, Józefa Dąbka, Edwarda Graczyka, Kazimierza Kaziszyna, Ryszarda Łubińskiego, Henryka Rapczyńskiego, Zenona Ratkiewicza, Janusza Stachowiaka, Tadeusza Szczygła i Czesława Wojtalika zawierają szereg indywidualnie ukształtowanych właściwości graficznych, a jednocześnie pozwalają na zapoznanie się z możliwościami psychomotorycznymi każdego z tych wykonawców. Tym samym materiał ten uznano za wystarczający i przydatny w dalszych badaniach graficzno-porównawczych.

Badania graficzno-porównawcze

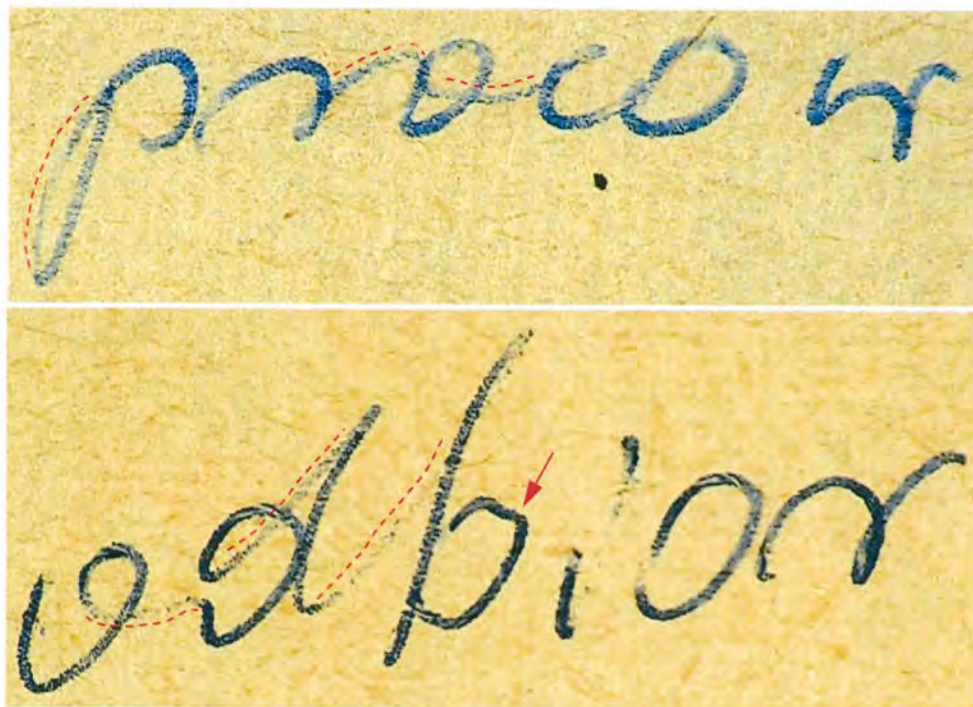
Szczegółową analizę przeprowadzono przy zastosowaniu metody graficzno-porównawczej, która polega na porównywaniu indywidualnych zespołów cech graficznych występujących w analizowanych materiałach. Łączy ona elementy metod historycznych (np. grafometrycznej czy kaligraficznej) z wszechstronnością analizy wszystkich informacji zawartych w sferze graficznej pisma, co nadaje jej uniwersalny charakter. Z tego względu jest ona powszechnie stosowana w ośrodkach badawczych zajmujących się identyfikacją pisma i rekomendowana przez odpowiednią grupę roboczą Europejskiej Sieci Instytutów Nauk Sądowych (ENFSI).

W pierwszej kolejności przeprowadzono kompleksowe badania identyfikacyjne rękopisów stanowiących **grupę 1** materiału dowodowego z referencyjnymi zapisami i podpisami wszystkich jedenastu osób wskazanych w postanowieniu Instytutu Pamięci Narodowej. Analizy te ujawniły, że materiał dowodowy wykazuje istotne zgodności graficzne jedynie z wzorami porównawczymi pochodzącymi od **Lecha Wałęsy**. Wśród stwierdzonych cech wspólnych, należących do wszystkich zespołów formalnych właściwości pisma ręcznego, uwagę zwracają zwłaszcza następujące:

- *w zespole cech syntetycznych i motorycznych*: oba materiały prezentują przeciętny poziom wyrobienia pisma, a jednocześnie dobrą jakość linii graficznych, które znamionuje wyraziste cieniowanie, o mocniejszym wysyceniu materiałem kryjącym fragmentów kreślonych ku dołowi i w prawo. Miejscami przybierają one postać włosowatą, zwłaszcza w elementach

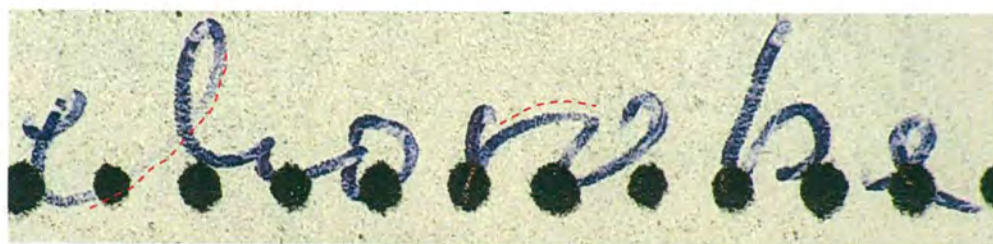

wstępujących, często stanowiących wiązania międzyliterowe i wewnątrzliterowe oraz finalne elementy znaków. Ponadto w elementach inicjalnych i finalnych licznie występują subtelne adiustacje, czyli krótkie fragmenty linii, stanowiące przedłużenie ruchu pisarskiego rozpoczętego przed przyłożeniem narzędzia pisarskiego do podłoża lub kontynuowanego po jego oderwaniu od papieru. Wszystkie te zjawiska świadczą o naturalnym mechanizmie wykonania obu grup rękopisów. Wprawdzie we wzorach dowodowych miejscami odnotowano występowanie fragmentów linii o obniżonej płynności, ale mają one charakter incydentalny i znajdują potwierdzenie w porównawczych rękopisach Lecha Wałęsy. Tempo kreślenia w obu materiałach kształtuje się w zakresie od średniego do szybkiego, a ponadto charakteryzuje je tożsama korelacja impulsu i dynamiki kreślenia, polegająca na tym, że we wzorach bardziej dynamicznych licznie pojawiają się wiązania międzyliterowe, a niekiedy całe wyrazy kreślone są jednym ruchem ręki, podczas gdy w innych, sporządzonych wolniej, narzędzie pisarskie odrywane jest od podłoża częściej, np. pomiędzy poszczególnymi elementami w znakach. Generalnie w analizowanych rękopisach przeważa impuls literowo-sylabowy z akcentami grammowego.

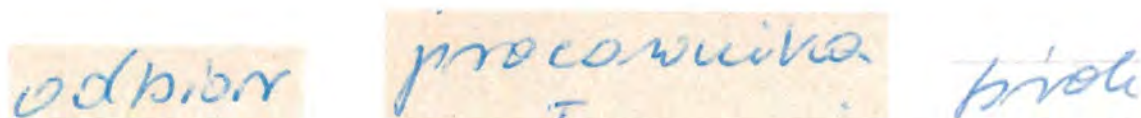

*zapisy z grupy 1 materiału dowodowego o wyrazistym cieniowaniu linii graficznych
(dowód numer 9 i 25)*

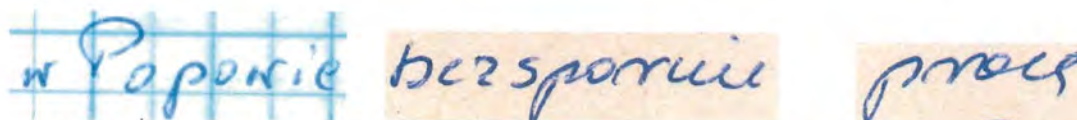

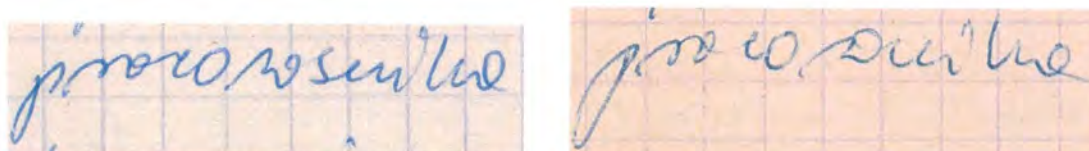
rękopisy porównawcze pochodzące od Lecha Wałęsy o wyrazistym cieniowaniu linii graficznych
(dowód numer 203.8 i 159.5)

zapisy z grupy 1 materiału dowodowego wykonane w średnim tempie (dowody numer 12 i 116)

rękopisy porównawcze pochodzące od Lecha Wałęsy wykonane w średnim tempie
(dowody numer 158.1 194.8)

zapisy z grupy 1 materiału dowodowego wykonane w szybkim tempie
(dowody numer 17, 23, 55 i 47)

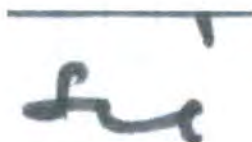
rękopisy porównawcze pochodzące od Lecha Wałęsy wykonane w szybkim tempie
(dowody numer 158.6, 159.5, 194.1 i 158.2)

Odnotowano także, że w obu materiałach zgodnie kształtuje się następstwo kreślenia elementów graficznych, czego dobrym przykładem są wyrazy „się” i „że”, w których element uzupełniający minuskuly „i” oraz element diakrytyczny minuskuly „z” wykonywane są nie bezpośrednio po ich korpusach, ale po nakreśleniu ostatniej litery wyrazu.

zapisy z grupy 1 materiału dowodowego (dowody numer 71 i 73)

rękopisy porównawcze pochodzące od Lecha Wałęsy (dowody numer 203.13 i 159.5)

Na marginesie warto nadmienić, że w obu materiałach odnotowano występowanie analogicznych poprawek i retuszy oraz licznych, niekiedy jednakowych błędów ortograficznych;

przykłady poprawek i retuszy występujących w zapisach z grupy 1 materiału dowodowego (dowody numer 3, 89, 54, 52, 114, 49, 55 i 64)

przykłady poprawek i retuszy występujących w rękopisach pochodzących od Lecha Wałęsy
(dowody numer 164.1, 158.2 i 194.8)

przykłady wyrazów zawierających błędy ortograficzne, występujących w zapisach z grupy I
materiału dowodowego (dowody numer 114, 131, 52, 41, 47 i 66)

przykłady wyrazów zawierających błędy ortograficzne, występujących w rękopisach pochodzących
od Lecha Wałęsy (dowody numer 158.3, 158.1, 158.6 i 194.6)

- w zespole cech mierzalnych: dowodowe rękopisy, podobnie jak większość porównawczych, prezentują prawostronne nachylenie osi znaków względem linii bazowych. W odniesieniu do wysokości znaków śródliniowych w obu materiałach odnotowano znaczną rozpiętość, w zakresie od pisma drobnego do dużego, najczęściej jednak przybiera ona wartości z pogranicza pisma małego i średniego (tj. ok. 2,5 mm). Także proporcje wysokości znaków nadliniowych i podliniowych do śródliniowych mają zwykle wartości średnie, przy czym elementy podliniowe są nieco wyższe od nadliniowych. Konkretnie wartości proporcji między poszczególnymi literami

zaprezentowano na przykładzie dowodowego podpisu o treści „Lech Wałęsa” (dowód numer 3) oraz trzech zapisów o tej samej treści (dowody numer 3, 55 i 69) w zestawieniu z dwudziestoma wybranymi, adekwatnymi pod względem treści zapisami i podpisami porównawczymi.

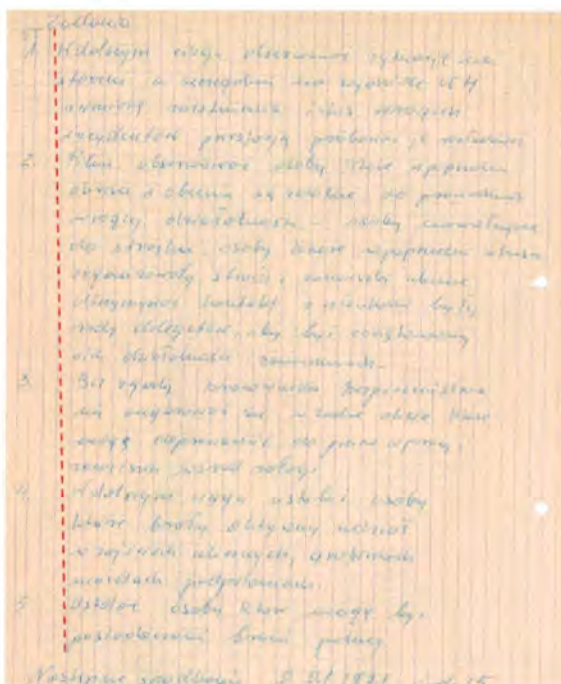
Proporcje wysokości znaków	Materiał dowodowy				Materiał porównawczy	
	podpis na dowodzie nr 3	zapis na dowodzie nr 3	zapis na dowodzie nr 55	zapis na dowodzie nr 69	wartość minimalna	wartość maksymalna
L/h	2,13	1,69	1,21	1,28	1,11	2,48
L/W	1,69	0,92	1,04	1,16	0,91	2,25
W/a1	2,09	2,58	1,61	2,01	1,38	2,75
W/ł	1,69	2,41	1,45	1,42	1,34	3,54
W/ę	1,75	1,80	1,09	1,24	1,01	2,95
W/s	1,92	2,39	1,56	1,63	1,25	3,70
W/a2	2,20	2,83	1,69	1,54	1,25	3,30
ł/a1	1,24	1,07	1,11	1,41	0,78	1,50
ł/ę	1,04	0,75	0,75	0,87	0,62	1,16

Podobnie kształtują się również proporcje szerokości różnych elementów w zestawionych zapisach i podpisach.

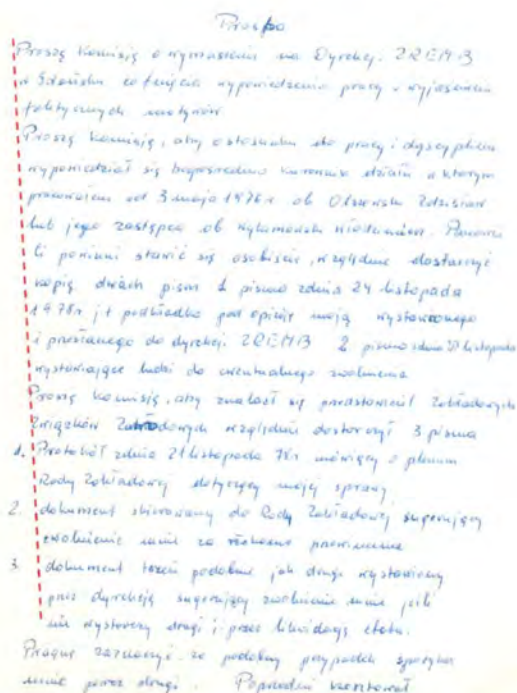
Analizowana cecha	Materiał dowodowy				Materiał porównawczy	
	podpis na dowodzie nr 3	zapis na dowodzie nr 3	zapis na dowodzie nr 55	zapis na dowodzie nr 69	wartość minimalna	wartość maksymalna
Szerokość odstępu pomiędzy zapisem imienia i nazwiska (mm)	9,08	4,96	5,00	2,70	2,44	9,26
Stosunek szerokości zapisu imienia do szerokości majuskuły „L”	1,67	2,31	2,71	2,01	1,62	2,77
Stosunek szerokości zapisu imienia do szerokości odstępu	2,20	4,46	1,86	4,46	1,58	6,62
Stosunek szerokości zapisu nazwiska do szerokości odstępu	4,44	6,00	3,43	6,37	1,79	9,28
Stosunek szerokości majuskuły „L” do jej wysokości	1,45	0,89	1,12	0,83	0,78	1,66

- w zespole cech topograficznych: w obu materiałach występują rękopisy, w których brak jest wcięć akapitowych, a lewy margines jest prosty lub ma tendencję do rozszerzania się ku dołowi kartki. W przypadku jednak, gdy w tekście pojawiają się wyliczenia, oznaczenia numerów punktów znajdują się niekiedy w świetle marginesu.

dokument dowodowy (dowód numer 43)

dokument porównawczy (dowód numer 158.2)

Analizując linie bazowe wierszy stwierdzono, że na podłożu gładkim wykazują one tendencję wznoszącą, a na podłożu zaopatrzonym w liniament, zachowują kierunek poziomy. Z kolei linie bazowe poszczególnych wyrazów w tym drugim przypadku przebiegają po liniaturze lub ponad nią, a ich kształt jest prosty lub – w rękopisach mniej starannych – łamany. Przykładowo, w sekwencji znaków „racow” pierwsza sylaba zwykle ma tendencję wznoszącą, a druga opadającą.

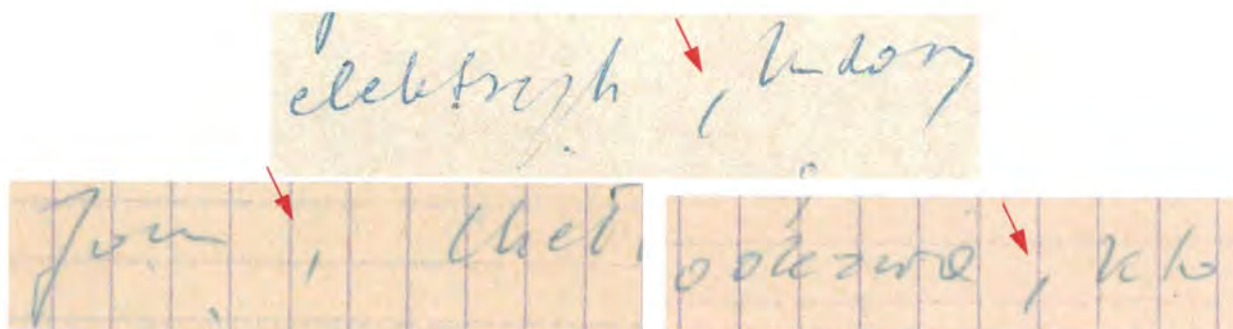
zapisy z grupy 1 materiału dowodowego (dowody numer 3 i 17)

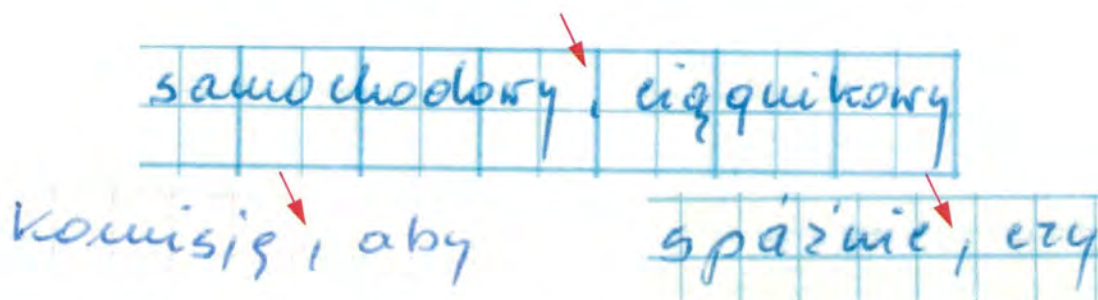
rękopisy porównawcze pochodzące od Lecha Wałęsy (dowody numer 158.1 i 158.2)

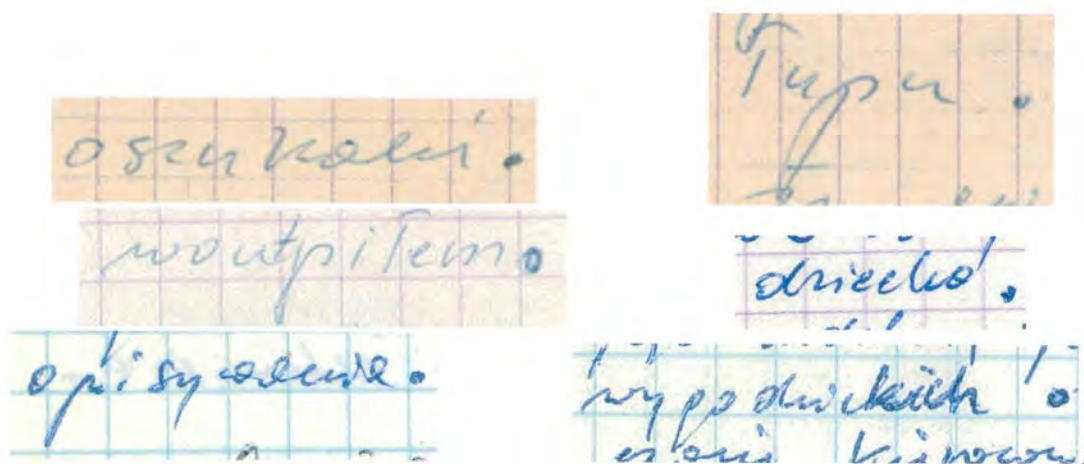
Odnutowano także charakterystyczne nawyki dotyczące stosowania znaków przestankowych, polegające na pozostawianiu nadmiernych odstępów pomiędzy przecinkami, a poprzedzającymi je wyrazami oraz mocnym akcentowaniu kropek finalizujących zdania, niekiedy przybierających postać owali, których odległość od poprzedzającego wyrazu jest w obu materiałach zmienna.

przykładowe umiejscowienie przecinków występujące w zapisach z grupy 1 materiału dowodowego
(dowody numer 52, 44 i 48)

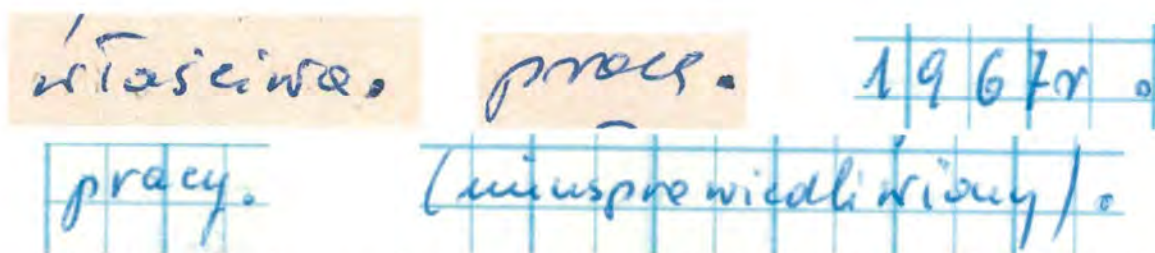

przykładowe umiejscowienie przecinków występujące w rękopisach pochodzących od Lecha Wałęsy
(dowody numer 158.1, 158.2 i 158.3)

przykładowe kropki finalizujące zdania występujące w zapisach z grupy 1 materiału dowodowego
(dowody numer 44, 49, 64 i 140)

przykładowe kropki finalizujące zdania występujące w rękopisach pochodzących od Lecha Wałęsy
(dowody numer 194.8 i 158.1)

- w zespole cech konstrukcyjnych: zestawione materiały charakteryzują się tożsamym modelunkiem poszczególnych znaków i ich odmian oraz łączących je wiązań i form powtarzalnych, a mianowicie:
- majuskuły „A”, zwykle złożonej z trzech oddzielnych gramm, z korpusem otwartym ku górze. W odmianie alternatywnej majuskułę tę znamionuje arkadowy wierzchołek i girlanda u podstawy znaku, stanowiąca element inicjalny,

43*

87

44

55

87

55

materiał dowodowy z grupy 1

203.1

194.8

158.6

194.8

194.8

194.8

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- majuskuły „B”, kreślonej dwoma ruchami ręki, o krótkim, prostym trzonie i elemencie bocznym złożonym z dwóch mocno wysklepionych półowali, przy czym ten usytuowany wyżej ustępuje wielkością dolnemu,

* Liczba umieszczona pod każdą z ilustracji oznacza numer dowodu, z którego pochodzi prezentowany znak lub sekwencja znaków.

22

9

14

15

3

material dowodowy z grupy 1

158.1

158.6

158.6

194.6

158.1

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

25

26

43

43

102

material dowodowy z grupy 1

158.2

158.4

158.1

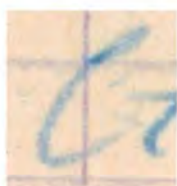
158.3

194.8

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- majuskuły „C”, rozpoczynającej się elementem pętlicowym i mającej słabo wysklepioną górną część półowalu,

43

41

54

69

71

material dowodowy z grupy 1

158.1

158.2

158.4

194.8

194.8

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- majuskuły „D”, występującej w dwóch odmianach, z których pierwsza charakteryzuje się pętlicowym lub nakrywkowym łączeniem trzonu i części bocznej, a w drugiej te dwa elementy kreślone są oddzielnie,

68

87

68

67

44

materiał dowodowy z grupy 1

194.8

203.1

164.1

158.4

161.2

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- majuskuły „G”, o postaci zbliżonej do wzorca elementarzewego, ale często inicjowanej elementem pętlicowym. W jednej z odmian, z uwagi na uproszczone łączenie części nad- i śródlinijnej, znak ten przypomina majuskułę „S”,

69

43

47

76

53

95

43

materiał dowodowy z grupy 1

158.3

194.6

194.8

159.3

194.8

194.1

161.1

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- majuskuły „J”, zaopatrzonej w łukowy element inicjalny oraz przewinięcie pętlicowe w strefie podlinijnej, przybierające w jednej z odmian trójkątny kształt,

73

51

44

49

material dowodowy z grupy 1

161.2

158.2

164.1

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- majuskuły „K”, która w jednej z odmian zawiera rozbudowany, oddzielnie kreślony trzon, a w drugiej ma on postać pojedynczej kreski i połączony jest u podstawy z częścią boczną, natomiast kreska finalna wykonywana jest odrębnym ruchem pisarskim,

47

69

41

41

43

53

material dowodowy z grupy 1

158.6

158.1

158.4

194.8

194.8

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- majuskuł „L” i „Ł”, o subtelnie modelowanej części nadlinijnej i wydatnym przewinięciu pętlicowym u podstawy,

43

87

69

51

47

material dowodowy z grupy 1

158.1

158.5

158.5

159.5

194.1

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

64

material dowodowy z grupy 1

158.5

164.1

164.1

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- majuskuły „M”, kreślonej dwoma ruchami ręki, z których pierwszy obejmuje linię inicjalną, zaś drugi girlandową gramme środkową oraz linię końcową, często wygiętą w prawo u podstawy,

47

43

47

48

48

material dowodowy z grupy 1

158.1

158.2

158.5

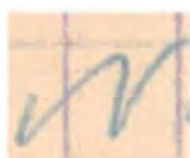
158.6

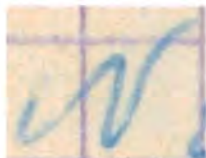
158.6

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- majuskuły „N”, występującej w dwóch odmianach, z których pierwsza kreślona jest jednym ruchem ręki, a druga, rzadziej występująca, składa się z trzech odrębnych gramm,

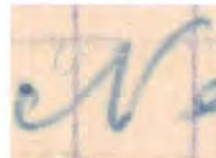
41

43

43

44

44

44

material dowodowy z grupy 1

158.1

158.4

158.4

158.5

158.4

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- majuskuły „O”, o zgodnie usytuowanym punkcie inicjalnym i finalnym oraz często zwężającym się ku dołowi owalu,

44

44

47

44

69

material dowodowy z grupy 1

158.2

158.1

194.6

158.4

194.6

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- majuskuły „P”, której zamasyżenie kreślony element boczny w jednym z wariantów rozpoczyna się u podstawy znaku, podczas gdy w innych odmianach w połowie wysokości trzonu lub nawet ponad nim,

54

79

52

41

material dowodowy z grupy 1

194.2

158.1

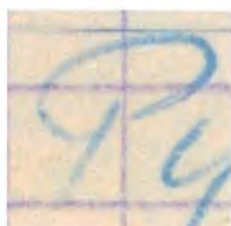

158.1

211.1

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

43

41

74

114

material dowodowy z grupy 1

194.8

216.4

158.1

211.1

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- majuskuły „R”, zawierającej przewinięcie pętlicowe lub element kątowy w obrębie części bocznej,

41

66

55

55

102

material dowodowy z grupy 1

194.8

194.6

158.6

158.5

158.6

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- majuskuły „S”, występującej w obu materiałach w zgodnych odmianach, z których najbardziej charakterystyczne wyróżniają się:

- formą wzorowaną na drukowanej postaci znaku,
- pętlą u podstawy,
- kreską finalną umieszczoną ponad podstawą,
- kreską finalną umieszczoną poniżej podstawy,
- niewielkim korpusem, mieszczącym się w strefie śródlinijnej, uzupełnionym następnie odrębną kreską w strefie nadlinijnej,

47

87

48

79

66

83

material dowodowy z grupy 1

203.1

164.1

194.8

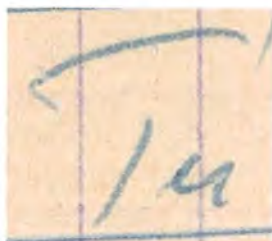
158.3

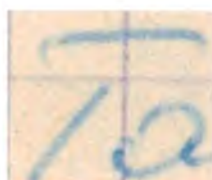
158.1

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

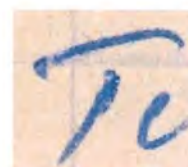
- majuskuły „T”, o zgodnym modelunku elementu poprzecznego, zaopatrzonego w adiustację inicjalną i finalną,

68

43

73

material dowodowy z grupy 1

158.2

158.4

158.4

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- majuskuły „U”, o niesymetrycznym kształcie korpusu, a w jednej z odmian zaopatrzonej w kreskę inicjalną,

55

43

material dowodowy z grupy 1

158.1

158.2

158.1

158.2

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- majuskuły „W”, kreślonej najczęściej jednym ruchem ręki, z arkadową częścią środkową i kreską finalną skierowaną w prawo. W odmianie alternatywnej grammy inicjalna i finalna są proste i oddzielone od części środkowej,

47

74

68

47

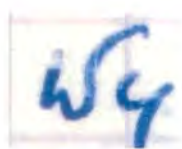

43

89

material dowodowy z grupy 1

158.4

158.3

158.5

158.3

158.4

161.2

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- majuskuły „Z”, zwykle o łukowym modelunku, niekiedy zaopatrzonej w adiustację inicjalną, a w odmianie alternatywnej zawierającej pętlicę u podstawy i element kątowy u wierzchołka,

52

41

72

44

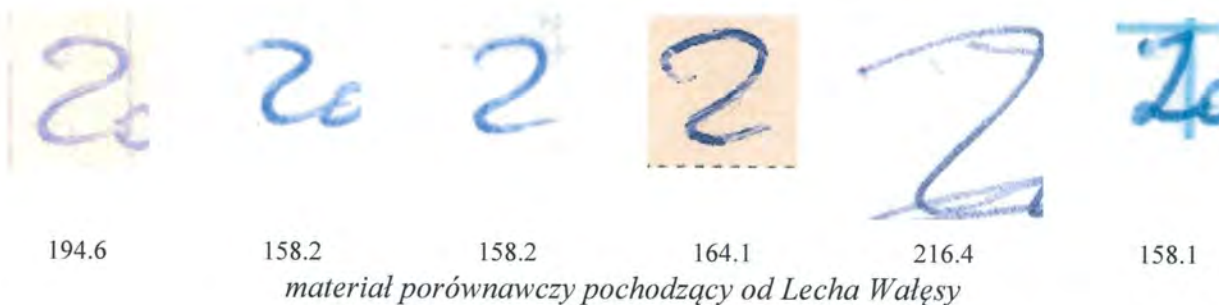
52

87

material dowodowy z grupy 1

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

– minuskuly „a”, występującej w obu materiałach w zgodnych odmianach, z których najbardziej charakterystyczne wyróżniają się:

- owalem zaopatrzonym z lewej strony w prostą, ukośną kreskę (taką samą, jaka pojawia się w jednym z wariantów minuskuly „d”),
- przewinięciem pętlicowym w obrębie owalu i elemencie bocznym sięgającym podstawy znaku,
- przewinięciem pętlicowym i elementem bocznym znajdującymi się w górnej części owalu,

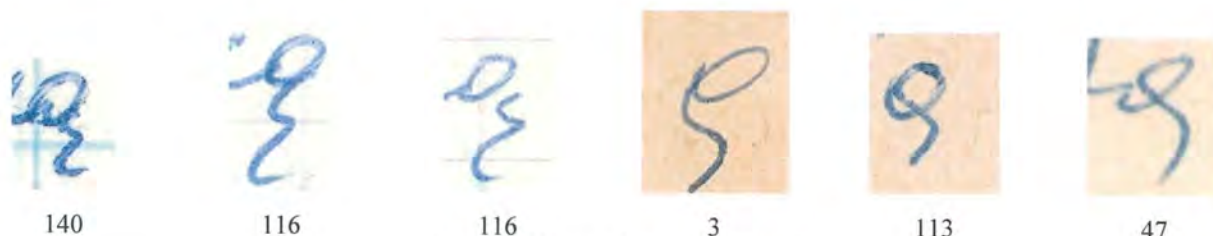

materiał dowodowy z grupy 1

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

– minuskuly „ą”, której element diakrytyczny występuje w dwóch odmianach: jednej rozbudowanej i kreślonej oddzielnym ruchem ręki, a drugiej uproszczonej i połączonej z owalem,

materiał dowodowy z grupy 1

194.8

159.5

158.1

158.2

161.2

161.2

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

– minuskuły „b”, występującej w obu materiałach w zgodnych odmianach, z których najbardziej charakterystyczne wyróżniają się:

- elementem bocznym kreślonym ruchem o kierunku zgodnym z ruchem wskazówek zegara, otwartym ku dołowi oraz prostym trzonem,
- elementem bocznym kreślonym ruchem o kierunku przeciwnym do ruchu wskazówek zegara i zakończonym niewielką pętlą,
- elementem bocznym kreślonym ruchem o kierunku przeciwnym do ruchu wskazówek zegara i pozbawionym końcowej pętlicy,

79

116

140

3

16

47

materiał dowodowy z grupy 1

158.1

158.1

203.1

159.5

216.4

158.2

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

– minuskuły „c”, inicjowanej niewielkim elementem odśrodkowym, przybierającym często postać pętlicy,

102

54

114

114

114

materiał dowodowy z grupy 1

158.2

203.8

161.2

203.8

161.2

material porównawczy

– dwuznaku „cz”, o kątowym lub arkadowym łączeniu obu tworzących go minuskuł,

114

79

114

102

79

material dowodowy z grupy 1

159.5

159.5

203.1

194.8

194.8

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

– minuskuły „d”, występującej w obu materiałach w zgodnych odmianach, z których najbardziej charakterystyczne wyróżniają się:

- owalem zaopatrzonym z lewej strony w ukośną, krótką kreskę,
- owalem poprzedzonym kreską wstępującą, ciągnącą się od strefy podlinijnej,
- owalem otwartym z lewej strony i oddzielnie kreślonym trzonem,
- owalem otwartym z lewej strony i łączącym się z wierzchołkiem trzonu za pomocą przewinięcia pętlicowego i ukośnej kreski,

3

89

16

17

3

114

material dowodowy z grupy 1

158.3

158.6

203.1

208.1

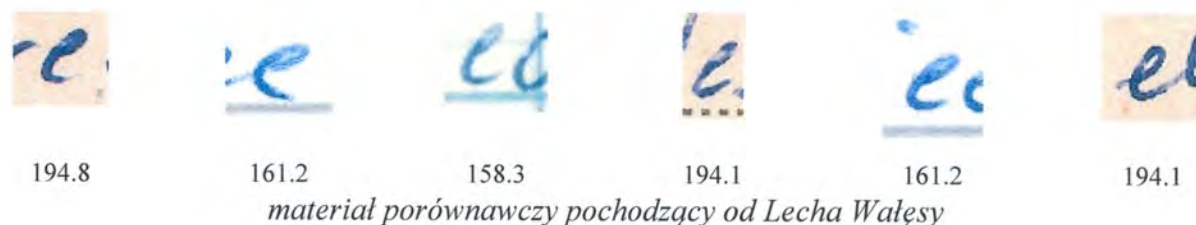
159.5

194.2

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- minuskuły „e”, o wydłużonej, zwykle wąskiej pętlicy, niekiedy pozbawionej światła,

- minuskuły „ę”, której element diakrytyczny w jednej z odmian jest subtelnie modelowany i skierowany ku dołowi, a w innej łukowo wygięty, o fragmencie finalnym kreślonym w prawo,

- minuskuły „g”, o owalu i elemencie podlinijnym kreślonych oddzielnie lub połączonych ze sobą, przy czym w tej drugiej odmianie owal niekiedy zredukowany jest do postaci pętlicy u wierzchołka znaku,

158.3

194.8

158.3

158.2

211.1

159.9

159.5

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- minuskuły „i”, o korpusie połączonym z elementem uzupełniającym włosowatą linią bądź kreślonym oddzielnie i przybierającym postać elementu kątownego lub pojedynczej krótkiej kreski,

13

13

140

114

54

53

materiał dowodowy z grupy 1

158.1

158.2

194.2

194.2

203.13

203.1

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- minuskuły „k”, która w jednej z odmian jest wykonywana jednym ruchem ręki, a w innej zaopatrzona w oddzielnie kreśloną gramnę finalną,

116

3

3

69

102

77

9

114

materiał dowodowy z grupy 1

158.1

194.2

158.2

203.1

211.1

194.6

159.5

158.1

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- minuskuły „l”, która w jednym z wariantów złożona jest z pętlicowego trzonu i girlandowej podstawy, a w innej znak ten zredukowany jest do postaci pojedynczej, niemal prostej kreski,

53

53

53

10

43

44

material dowodowy z grupy 1

194.8

158.3

159.9

158.2

203.1

211.1

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- minuskuły „f”, o zgodnym kształcie elementu diakrytycznego oraz tożsamym sposobie jego redukcji i łącznie z trzonem w niektórych odmianach tego znaku,

14

114

114

116

106

102

material dowodowy z grupy 1

194.2

194.1

158.1

158.1

158.2

158.1

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- minuskuł „m” i „n”, które występują w odmianach girlandowych i arkadowych,

75

9

73

69

material dowodowy z grupy 1

159.5

158.1

203.13

158.3

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- minuskuly „ń”, o finalnej grammie korpusu często wysuniętej ku dołowi oraz umieszczonym nad nią elemencie diakrytycznym, przybierającym postać poziomej lub ukośnej kreski,

43

23

11

43

54

55

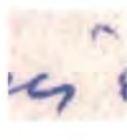
material dowodowy z grupy 1

159.5

203.1

211.1

194.8

194.8

194.1

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- minuskuly „o”, występującej w obu materiałach w zgodnych odmianach, z których najbardziej charakterystyczne wyróżniają się:

- zwężającym się ku dołowi owalem i punktem finalnym znajdującym się w jego świetle,
- przewinięciem pętlicowym w części finalnej i kreską łączącą ten znak z kolejną literą,
- punktem inicjalnym usytuowanym na granicy strefy podlinijnej i śródlinijnej,

54

12

25

3

17

26

47

material dowodowy z grupy 1

158.1

158.2

158.2

168.1

194.6

168.1

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

– minuskuły „p”, występującej w obu materiałach w zgodnych odmianach, z których najbardziej charakterystyczne wyróżniają się:

- pętlicowym trzonem i stosunkowo wąskim półwalem otwartym ku dołowi,
- trzonem w postaci dwóch kątowno połączonych kresek,
- trzonem w postaci pojedynczej kreski i oddzielnie kreślonym półwalem,

116

116

23

11

3

41

material dowodowy z grupy 1

159.5

158.6

203.8

208.1

158.3

203.13

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

– minuskuły „r”, o nakrywkowym, pętlicowym lub kątowym korpusie, często zaopatrzonej w gramnę inicjalną w postaci obszernej arkady lub ukośnej kreski,

3

116

79

116

79

116

material dowodowy z grupy 1

203.13

211.1

158.2

159.5

203.1

159.5

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- dwuznaku „rz”, o zredukowanej postaci obu minuskuł, które połączone są prostą lub ukośną linią; jest to forma powtarzalna względem jednej z odmian minuskuły „n”,

3

116

3

12

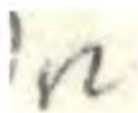

116

material dowodowy z grupy 1

158.2

203.5

208.1

194.8

194.3

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- minuskuły „s”, występującej w obu materiałach w zgodnych odmianach, z których najbardziej charakterystyczne wyróżniają się kształtem podstawy, zawierającej:

- przewinięcie pętlicowe,
- element nakrywkowy,
- adiustację w strefie podlinijnej, skierowaną w prawo,
- adiustację w strefie śródlinijnej, skierowaną w prawo,
- fragment linii skierowany w lewo,

47

114

140

26

116

3

116

material dowodowy z grupy 1

159.9

158.2

158.2

159.9

194.3

159.9

159.9

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- dwuznaku „sz”, w którym łączenie obu minuskuł przybiera postać nakrywkową lub pętlicową,

79

52

79

47

material dowodowy z grupy 1

159.5

158.2

194.3

194.8

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- minuskuly „t”, często zaopatrzonej w pętlicę u wierzchołka oraz łukowy lub falisty element poprzeczny, usytuowany stosunkowo nisko i połączony z trzonem pętlicowo lub nakrywkowo bądź kreślony oddzielnie,

10

47

114

3

54

3

material dowodowy z grupy 1

158.2

208.1

158.2

159.5

158.2

216.4

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- minuskuly „u”, złożonej z dwóch elementów girlandowych, niekiedy rozpoczynających się linią wstępującą,

89

10

14

79

79

material dowodowy z grupy 1

194.3

203.1

203.1

158.2

159.5

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

– minuskuly „w”, występującej w obu materiałach w zgodnych odmianach, z których najbardziej charakterystyczne wyróżniają się:

- łukowym elementem inicjalnym,
- arkadowym fragmentem środkowym i wstępującą kreską finalną skierowaną w prawo,
- kreską finalną łukowo wygiętą w lewo i niekiedy zakończoną pętlą,

3

81

3

9

11

materiał dowodowy z grupy 1

159.5

158.6

158.3

158.1

158.1

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

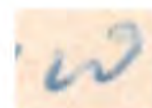
79

3

3

47

materiał dowodowy z grupy 1

203.1

203.13

159.5

159.5

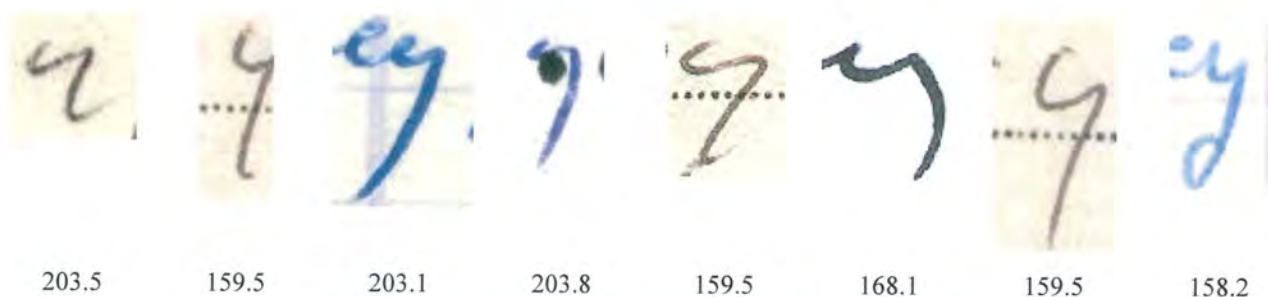
materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- minuskuły „y”, występującej w licznych odmianach, o kątowym lub łukowym sposobie łączenia części śród- i podlinijnej. Ta ostatnia przybiera łukową lub prostą postać i często zakończona jest adiustacją skierowaną w prawo. Rzadko występujący, lecz obecny w obu materiałach wariant jest finalizowany za pomocą przewinięcia pętlicowego,

materiał dowodowy z grupy 1

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- minuskuły „z”, którą w obu materiałach znamionuje zgodne modelowanie korpusu oraz jego kątowe lub łukowe łączenie z elementami wstępnym i finalnym,

materiał dowodowy z grupy 1

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- minuskuły „ż”, o elemencie diakrytycznym w postaci poziomej kreski, która przesunięta jest w prawo względem osi korpusu,

67

114

53

51

67

material dowodowy z grupy 1

158.3

158.4

158.6

158.6

194.3

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- cyfry „1”, o trzonie zakończonym adiustacją i niekiedy zredukowanej kresce wstępującej,

74

47

23

24

material dowodowy z grupy 1

158.1

203.9

203.19

158.1

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- cyfry „2”, w jednej z odmian przybierającej pełny modelunek, z odśrodkowym elementem inicjalnym i trzonem połączonym z falistą podstawą, a w innej mającej postać uproszczoną, zbliżoną kształtem do znaku zapytania, niekiedy z kątowym elementem u podstawy,

102

54

95

77

92

material dowodowy z grupy 1

158.1

158.2

158.2

158.3

194.8

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- cyfry „3”, o płaskim lub arkadowym wierzchołku i analogicznym sposobie modelowania górnego i dolnego półowału oraz ich łączenia,

47

54

47

72

55

materiał dowodowy z grupy 1

158.6

158.6

194.8

158.5

194.8

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- cyfry „4”, w jednej z odmian kreślonej jednym ruchem ręki, niekiedy z wydłużoną gramką finalną, zaś w drugim wariantcie o modelunku kątowym, z częścią boczną oddzieloną od trzonu,

54

3

49

72

43

41

materiał dowodowy z grupy 1

194.8

158.6

158.6

194.8

158.6

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- cyfry „5”, której element poprzeczny przesunięty jest w lewo i często oddalony od korpusu, zaś ten ostatni przybiera bądź to pełny modelunek, z wyraźnie wyodrębnionym półowalem, bądź jest w różnym stopniu skrócony aż do postaci esowatej kreski zakończonej adiustacją,

43

10

47

49

75

25

material dowodowy z grupy 1

158.6

158.6

158.2

158.3

158.5

206.1

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- cyfry „6”, często o smukłym kształcie, niekiedy otwartym owalu i punkcie finalnym usytuowanym w jego świetle,

47

47

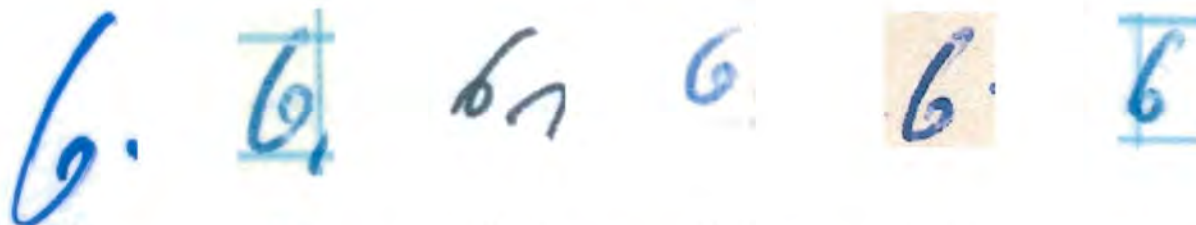
69

49

102

55

material dowodowy z grupy 1

206.1

158.3

203.19

158.2

194.8

158.1

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- cyfry „7”, o kątowym lub łukowym łączeniu kreski inicjalnej z korpusem,

102

52

48

43

54

material dowodowy z grupy 1

158.2

194.8

158.2

159.5

158.2

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

– cyfry „8”, o zgodnym usytuowaniu punktu inicjalnego i finalnego,

16

48

72

48

51

material dowodowy z grupy 1

158.2

158.2

158.2

194.8

211.3

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

– cyfry „9”, kreślonej jednym lub dwoma ruchami ręki, z różnym stopniem redukcji owalu i trzonu.

13

47

116

41

30

41

3

material dowodowy z grupy 1

158.1

158.2

158.2

194.2

203.9

158.1

158.1

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

Niezależnie od przedstawionych wyżej zgodności konstrukcyjnych w zapisach tekstowych, odnotowano także, że litery tworzące dowodowe podpisy o treści „Bolek” są adekwatne konstrukcyjnie do znaków występujących w materiale porównawczym. Poniżej zaprezentowano przykładowe zestawienie pięciu liter składających się na przedmiotowe sygnatury, wyodrębnionych z materiału dowodowego, oraz ich odpowiedniki z zapisów referencyjnych.

11

9

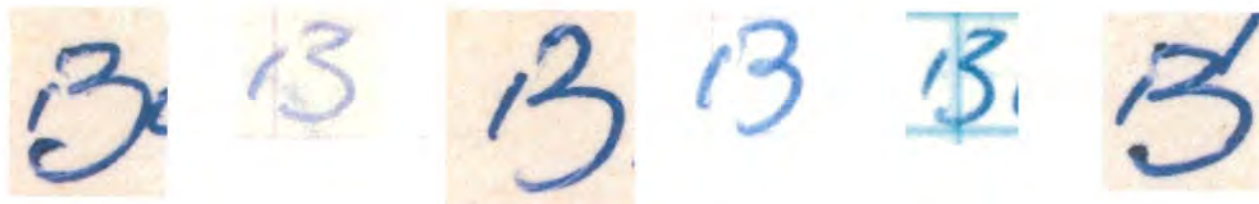
114

44

21

48

materiał dowodowy z grupy 1

164.1

194.6

164.1

158.2

158.3

158.6

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

10

48

66

114

71

13

44

materiał dowodowy z grupy 1

203.8

203.8

194.6

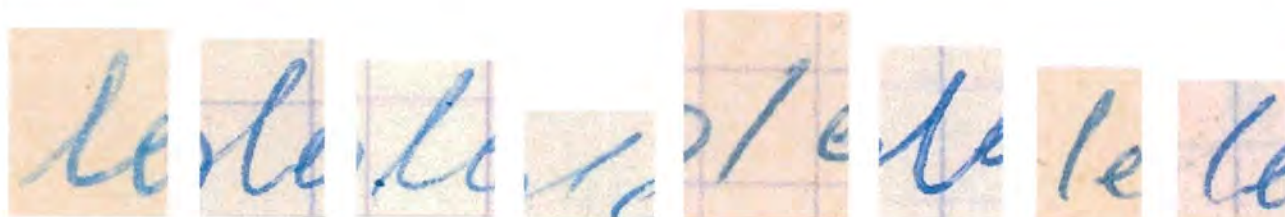
158.2

194.8

168.1

159.5

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

9

17

30

26

22

85

11

74

materiał dowodowy z grupy 1

158.3   194.8   158.3   194.1   203.1   203.1   158.2   211.1

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

30   74   29   3   12

materiał dowodowy z grupy 1

158.3   158.1   207.1   158.1   211.1

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

9   12   23   52   42   30

materiał dowodowy z grupy 1

194.6   194.6   194.8   194.8   194.8   194.8

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

Istotne identyfikacyjnie zgodności konstrukcyjne dotyczą także wiązań międzyliterowych, występujących m.in. w sekwencjach „d-o”, „j-e”, „s-i-ę”, „ż-e”, gdzie często dochodzi do uproszczenia modelunku znaków oraz tożsamego usytuowania względem siebie poszczególnych elementów.

116

52

materiał dowodowy z grupy 1

158.6

158.6

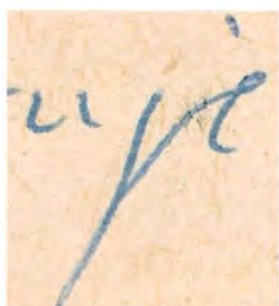

158.5

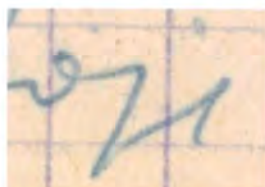

216.4

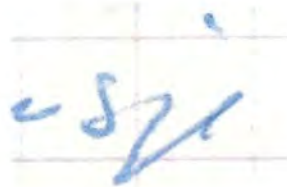
materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

10

44

116

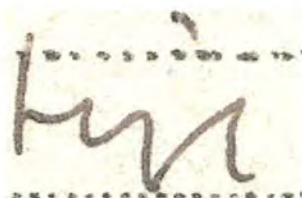

53

materiał dowodowy z grupy 1

159.5

159.5

194.8

194.8

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

69

69

106

77

materiał dowodowy z grupy 1

203.13

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

102

66

51

114

material dowodowy z grupy 1

159.5

194.8

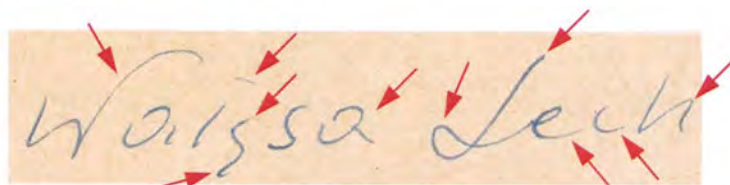
158.4

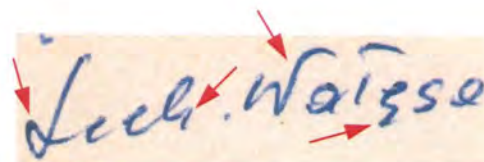
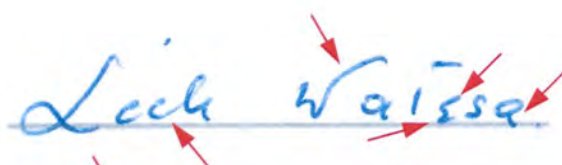
158.4

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

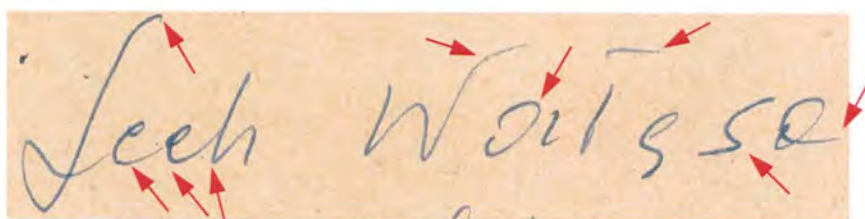
Zgodność właściwości konstrukcyjnych wykazują również występujące w materiale dowodowym trzy zapisy i jeden podpis odnoszące się do imienia i nazwiska Lecha Wałęsy oraz referencyjne zapisy i podpisy o tej samej treści.

zapis z grupy 1 materiału dowodowego (dowód numer 3)

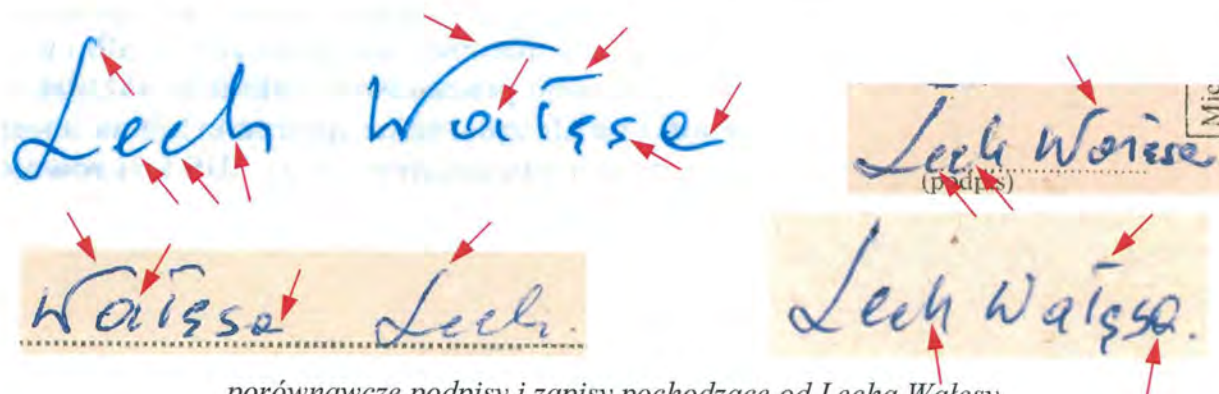

porównawcze podpisy i zapisy pochodzące od Lecha Wałęsy
(dowody numer 161.3, 158.6, 158.5, 160.6)

podpis z grupy 1 materiału dowodowego (dowód numer 3)

porównawcze podpisy i zapisy pochodzące od Lecha Wałęsy
(dowody numer 202.1 i 161.1, 194.1 i 158.6)

zapisy z grupy 1 materiału dowodowego (dowody numer 55 i 69)

porównawcze podpisy i zapisy pochodzące od Lecha Wałęsy
(dowody numer 161.3, 158.4, 194.8 i 158.2)

Podsumowując przeprowadzoną analizę identyfikacyjną należy podkreślić, że zaobserwowane zgodności są istotne pod względem identyfikacyjnym i dotyczą wszystkich zespołów formalnych właściwości pisma ręcznego. Co więcej, zarówno materiał dowodowy, jak i porównawczy wykazują szeroki zakres naturalnej zmienności, przy czym konwencje kreślenia obserwowane w zestawionych rękopisach są analogiczne i zawierają zgodne odmiany konstrukcyjne znaków. Jednocześnie w obu materiałach obecne są tożsame właściwości łączące ze sobą rękopisy sporządzone z różną starannością i w różnym tempie. Duża liczba zaobserwowanych cech wspólnych, w połączeniu z ich dystynktywnością i unikalnością zastosowanych rozwiązań pozwalają jednoznacznie stwierdzić, że kwestionowane w sprawie rękopisy zakwalifikowane do **grupy 1** materiału dowodowego zostały wykonane przez tę samą osobę, której referencyjne wzory

pisma i podpisów przedstawiono Instytutowi jako pochodzące od **Lecha Wałęsy**. Jednocześnie należy nadmienić, że analizy, w toku których zapisy i podpisy z niniejszej grupy materiału dowodowego zestawiono z rękopisami pozostałych dziesięciu osób wskazanych w postanowieniu Instytutu Pamięci Narodowej, potwierdziły, iż żadna z nich nie jest wykonawcą tej części kwestionowanych rękopisów.

Następnie badaniom identyfikacyjnym poddano rękopisy z **grupy 2** materiału dowodowego, zestawiając je z porównawczymi rękopisami wszystkich jedenastu osób, których rękopisy referencyjne zostały przedstawione do badań. Przeprowadzone analizy ujawniły, że dowodowe zapisy i podpis wykazują dystynktywne różnice względem dziesięciu z tych grafizmów, a jedynie w odniesieniu do rękopisów **Lecha Wałęsy**, obok pewnych rozbieżności, wykazują one szereg tożsamyh właściwości graficznych. Odnotowane cechy zgodne i różnice to:

- *w zespole cech syntetycznych i motorycznych:* w odniesieniu do jakości linii graficznych należy stwierdzić, że obecne w materiale dowodowym nierówności w ich przebiegu są stosunkowo liczne, podczas gdy w materiale porównawczym pojawiają się jedynie incydentalnie. Mają one jednak analogiczny charakter, tj. nie wynikają z drżenia linii, ale z nieregularnego modelunku owali i elementów łukowych. Pochodną opisanej cechy jest odmienność ogólnego obrazu rękopisu dowodowego względem porównawczych, zawiera on bowiem więcej elementów kątowych, a ze względu na nieregularność cech mierzalnych i topograficznych, sprawia wrażenie mniej starannego, a wręcz chaotycznego.

zapisy z grupy 2 materiału dowodowego (dowód numer 45)

porównawcze rękopisy pochodzące od Lecha Wałęsy (dowody numer 159.5 i 194.6)

zapisy z grupy 2 materiału dowodowego (dowód numer 45)

średnie nieczytelne
mechanik. elektryk.

Pracuje pracować sumiennie
Proszę o przychylny załatwi.

*porównawcze rękopisy pochodzące od Lecha Wałęsy, widniejące na dokumentach z lat 1963 i 1976
(dowody numer 160.1 i 158.3)*

Pomimo większej siły nacisku narzędzia pisarskiego na podłoże w dowodowych rękopisach, rozkład cieniowania w obu materiałach jest tożsamy i obserwuje się w nich włosowate fragmenty linii oraz adiustacje inicjalne i finalne. Ponadto w licznych rękopisach porównawczych znajduje analogię średnie tempo, z jakim wykonano dowodowe rękopisy, a także literowo-sylabowy impuls, z pojawiającymi się niekiedy elementami impulsu grammowego.

Także oba znajdujące się na dowodowym dokumencie podpisy: pełnobraźniacy i czytelny, odnoszący się do zapisu imienia i nazwiska Lecha Wałęsy, oraz skrócony, odnoszący się do inicjału imienia i uproszczonego zapisu nazwiska, znajdują w materiale porównawczym odpowiedniki pod względem formy i ogólnego obrazu.

Lech Wałęsa

podpis z grupy 2 materiału dowodowego (dowód numer 45)

Lech Wałęsa

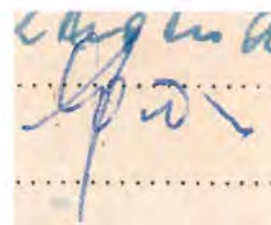
Lech Wałęsa
podpis pracownika

*porównawcze podpisy pochodzące od Lecha Wałęsy, widniejące na dokumentach z lat 1970 i 1976
(dowody numer 204.1 i 158.7)*

nieczytelny podpis z grupy 2 materiału dowodowego (dowód numer 45)

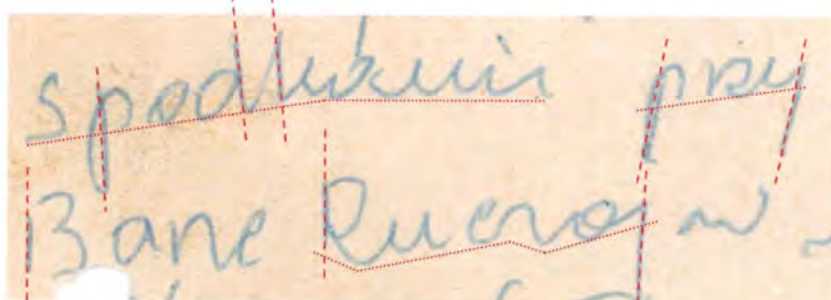

porównawcze podpisy pochodzące od Lecha Wałęsy, widniejące na dokumentach z lat 1978 i 1979 r. (dowody numer 161.3, 194.4* i 163.3)

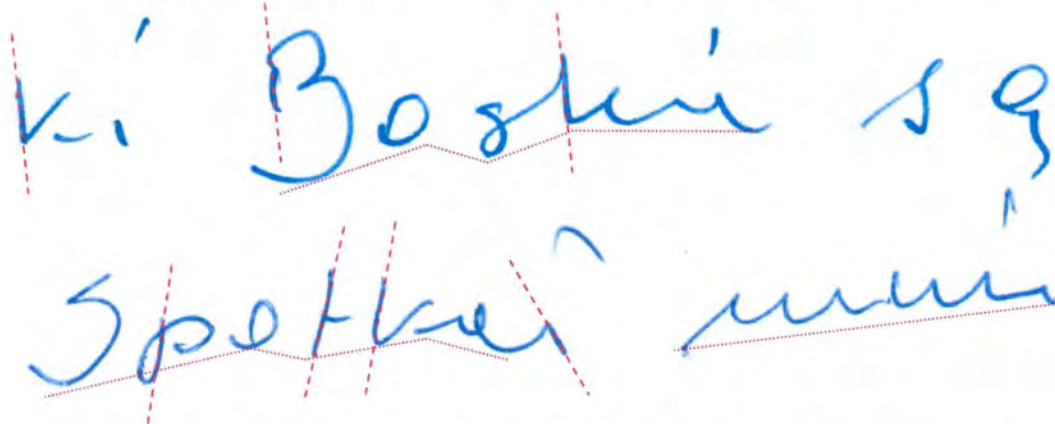
- *w zespole cech mierzalnych i topograficznych:* pod względem bezwzględnej wysokości znaków wzory porównawcze ustępują materiałowi dowodowemu, ale zgodnie kształtują się proporcje ich wysokości i szerokości. Dla przykładu obliczono wartości wzajemnych proporcji niektórych znaków w dowodowym podpisie i dwudziestu wybranych sygnaturach i zapisach referencyjnych o adekwatnej treści. I tak, stosunek wysokości majuskuły „L” do minuskuły „e” równy jest w materiale dowodowym 2,62, a w porównawczym zawiera się w przedziale od 1,77 do 4,15, a majuskuły „L” do „W”, odpowiednio 1,62 wobec przedziału od 0,91 do 2,25. Dalej, stosunek wysokości litery „W” do następującej bezpośrednio po niej „a” to w dowodowej sygnaturze 2,49, zaś we wzorach referencyjnych wartości od 1,38 do 2,75. Z kolei stosunek szerokości zapisu nazwiska do zapisu imienia wynosi w materiale dowodowym 1,33, a w porównawczym od 1,13 do 1,72. Ponadto w zestawionych materiałach odnotowano analogiczny zakres zmienności usytuowania osi znaków: od lewoskośnego, poprzez prostopadłe, aż po prawostronnie nachylone względem linii bazowych wyrazów. Kształt tych ostatnich jest często łamany, choć niekiedy – zwłaszcza w krótszych wyrazach – zachowuje niemal prosty przebieg;

* W przypadku dowodu numer 194.4 wielkość ilustracji została zmniejszona o 50% względem pozostałych.

zapisy z grupy 2 materiału dowodowego (dowód numer 45)

porównawcze rękopisy pochodzące od Lecha Wałęsy (dowód numer 207.1)

- w zespole cech konstrukcyjnych: tożsama budowa szeregu liter i cyfr oraz ich odmian i wiązań, a zwłaszcza:
- majuskuły „D”, o prostym trzonie i oddzielnie kreślonym, obszernym elemencie bocznym,
  - majuskuły „G”, złożonej z dwóch, słabo wysklepionych elementów łukowych, zaopatrzonych w adiustację inicjalną i finalną,

materiał dowodowy z grupy 2

161.2*

158.4

203.1

164.1

194.8

158.5

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

* Liczba umieszczona pod każdą z ilustracji oznacza numer dowodu, z którego pochodzi prezentowany znak lub sekwencja znaków.

- majuskuły „O”, o owalu zwężającym się ku dołowi i zgodnym usytuowaniu punktu inicjalnego i finalnego,
- majuskuły „R”, kreślonej dwoma ruchami ręki: pierwszym prosty trzon, a drugim element boczny składający się z półowalu i wydłużonego elementu girlandowego, połączonych wiązaniem z pogranicza nakrywkowego i pętlicowego,

material dowodowy z grupy 2

158.1

158.2

194.8

158.5

158.2

160.6

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- minuskuły „a”, zwykle o owalu i elemencie bocznym połączonych pętlicowo. W obu materiałach spotykany jest również wariant, w którym zasadnicze elementy konstrukcyjne kreślone są oddzielnie,

159.5

194.8

194.8

203.1

194.8

194.8

material dowodowy z grupy 2

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- minuskuły „b”, o elemencie śródliniowym zakończonym przewinięciem pętlicowym,
- minuskuły „c”, rozpoczynającej się niewielką pętlą, która upodabnia ten znak do minuskuły „e”,

material dowodowy z grupy 2

194.8

194.8

158.2

184.8

158.2

161.2

material porównawczy

- minuskuly „d”, o owalu i trzonie kreślonych oddzielnie lub połączonych łukową kreską wstępującą,

material dowodowy z grupy 2

207.1

194.8

208.1

194.2

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- minuskuly „e”, o pełnym modelunku pętlicy lub jej redukcji do postaci elementu nakrywkowego lub kątownego,

material dowodowy z grupy 2

194.8

194.1

159.5

194.8

159.5

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- minuskuly „ę”, w której element diakrytyczny stanowi bezpośrednio przedłużenie korpusu i przechodzi do strefy podlinijnej,
- minuskuly „h”, o charakterystycznie modelowanej części śródlinijnej, przypominającej kształtem uproszczoną minuskulę „z”,

material dowodowy z grupy 2

194.8

194.8

194.6

160.1

160.6

160.1

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- minuskuly „k”, której łukowa kreska finalna w jednej z odmian kreślona jest oddzielnie,
- minuskuly „p”, o elemencie diakrytycznym zaopatrzonym w adiustację inicjalną i finalną,

material dowodowy z grupy 2

207.1

160.6

158.1

194.8

158.2

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- minuskuły „m”, o girlandowo-kątowym modelunku,
- minuskuły „ń”, o poziomym elemencie diakrytycznym i wysuniętej ku dołowi grammie finalnej,

material dowodowy z grupy 2

194.8

194.8

203.8

159.5

194.8

194.2

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- minuskuły „o”, o owalu spłaszczonym z prawej strony oraz o analogicznie usytuowanym elemencie inicjalnym i finalnym,

material dowodowy z grupy 2

203.8

158.6

194.8

158.5

203.8

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- minuskuły „p”, w jednej z odmian o nakrywkowym lub pętlicowym elemencie podlinijnym połączonym z otwartym ku dołowi półowalem, a w drugiej o pojedynczym, krótkim trzonie i kreślonym oddzielnie półowalu,

materiał dowodowy z grupy 2

194.8

194.8

160.6

203.13

158.3

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- minuskuly „r”, składającej się z analogicznie modelowanej grammy zstępującej i wstępującej, połączonych kątowno lub łukowo,

materiał dowodowy z grupy 2

160.1

194.8

194.8

159.5

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- minuskuly „s”, o zgodnym modelunku i sposobie zakończenia kreślenia,

materiał dowodowy z grupy 2

158.3

159.9

159.9

158.1

158.2

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- minuskuły „w”, w jednej z odmian o dośrodkowym elemencie finalnym, a w drugiej o wydłużonej i wygiętej w prawo grammie finalnej,

material dowodowy z grupy 2

159.5

207.1

158.3

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- minuskuły „y”, której część podlinijna ma postać pojedynczej kreski,
- minuskuły „z”, w jednej z odmian złożonej z półowalu i elementu łukowego połączonych kątowo,

material dowodowy z grupy 2

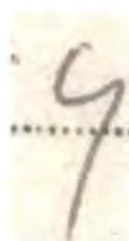
160.6

203.1

194.2

159.5

158.1

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- dwuznaków „rz” i „sz”, o uproszczonym modelunku tworzących je minuskuł i analogicznym sposobie ich łączenia: kątowym, arkadowym lub nakrywkowo-pętlicowym,

materiał dowodowy z grupy 2

208.1

158.1

194.3

159.5

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- cyfry „1”, składającej się z jednej lub dwóch połączonych kątowno kresek,
- cyfry „2”, zaopatrzonej w odśrodkowy element inicjalny i pętlicę u podstawy,

materiał dowodowy z grupy 2

158.1

158.2

158.2

158.5

158.1

160.1

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

- cyfry „4”, kreślonej jednym ruchem ręki, zawierającej łukowe i kątowne łączenia gramm,
- cyfry „7”, której element inicjalny w jednej z odmian ma silnie zstępującą tendencję, rozpoczyna się adiustacją i łukowo łączy z korpusem, a w drugiej jest niemal poziomy, przybiera postać girlandową i kątowno łączy się z trzonem.

materiał dowodowy z grupy 2

158.6

158.6

160.1

158.2

158.5

158.2

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

W trakcie prowadzonej analizy szczególną uwagę zwrócono na porównanie cech konstrukcyjnych podpisów, którymi opatrzone przedmiotowy dokument dowodowy oraz sygnatur obecnych w materiale porównawczym.

W przypadku podpisów czytelnych stwierdzono zgodność budowy wszystkich tworzących je znaków, co zaprezentowano na poniższych ilustracjach.

45

204.1

158.2

158.6

45

160.4

195.1

202.1

45

202.1

204.2

195.3

45

202.1

160.4

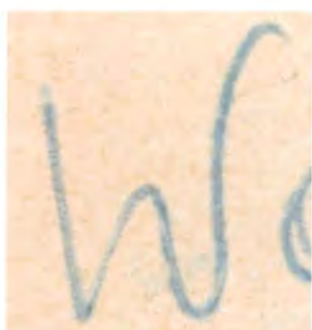

194.2

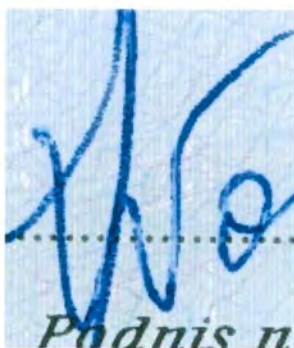
*material dowodowy
z grupy 2*

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

45

159.7

161.1

165.7

45

158.5

160.1

198.1

45

194.1

158.6

202.1

45

158.7

194.4

159.7

45

159.1

196.1

160.1

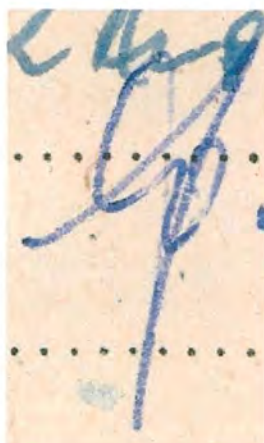
*materiał dowodowy
z grupy 2*

materiał porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

Jednocześnie stwierdzono zgodność elementów konstrukcyjnych podpisów nieczytelnych. Poniżej zaprezentowano kolejne elementy kompozycji dowodowej i analogiczne fragmenty paraf porównawczych.

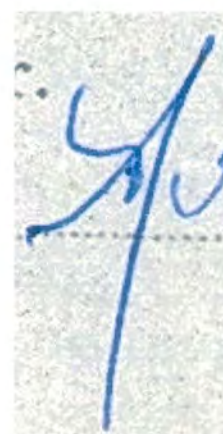
45

163.3

160.1

160.6

45

194.4

163.3

163.3

45

159.1

194.7

160.6

45

195.2

158.8

194.5

*material dowodowy
z grupy 2*

material porównawczy pochodzący od Lecha Wałęsy

Podsumowując przeprowadzone badania identyfikacyjne należy stwierdzić, że zaobserwowane zgodności graficzne między zestawionymi materiałami są bardziej liczne i dystynktywne niż różnice. Te ostatnie mają charakter ogólny i niewykluczone, że mogą mieć związek z zewnętrznymi czynnikami wpływającymi na cechy graficzne pisma, takimi jak np. nietypowa pozycja pisarska, pośpiech czy pozostawanie pod wpływem silnych emocji. Z kolei obecność wysoce zindywidualizowanych rozwiązań graficznych, przy jednoczesnym wysokim stopniu naturalności kreślenia rękopisów dowodowych zakwalifikowanych do **grupy 2**, nie pozostawia wątpliwości, że pochodzą one od tego samego wykonawcy, co wzory referencyjne przedstawione do badań jako pochodzące od **Lecha Wałęsy**. Jednocześnie należy nadmienić, że analizy, w toku których przedmiotowe zapisy i podpisy dowodowe zestawiono z rękopisami pozostałych dziesięciu osób wskazanych w postanowieniu Instytutu Pamięi Narodowej, potwierdziły, iż żadna z nich nie jest wykonawcą przedmiotowych rękopisów.

W następnej kolejności badaniom identyfikacyjnym poddano grupy materiału dowodowego oznaczone numerami od 3 do 12 zestawiając je z rękopisami porównawczymi pochodzącymi od Lecha Wałęsy oraz Józefa Buraka, Józefa Dąbka, Edwarda Graczyka, Kazimierza Kaziszyna, Ryszarda Łubińskiego, Henryka Rapczyńskiego, Zenona Ratkiewicza, Janusza Stachowiaka, Tadeusza Szczygła i Czesława Wojtalika. Badania te wykazały, że każda z wymienionych osób – z wyjątkiem pokrzywdzonego – nakreśliła rękopisy zakwalifikowane do jednej z wymienionych grup materiału dowodowego. Poniżej zamieszczono sprawozdania z dziesięciu analiz identyfikacyjnych, w wyniku których sformułowano powyższą konkluzję. Sprawozdania z badań, które nie przyniosły rozstrzygnięć negatywnych (tj. wykluczających wskazane osoby jako wykonawców jednej z grup materiału dowodowego), nie zostały zamieszczone w niniejszej opinii.

Przeprowadzone badania komparatystyczne pozwoliły mianowicie na ustalenie, że:

- **grupa 3** materiału dowodowego wykazuje zgodności graficzne z rękopisami pochodzącymi od **Tadeusza Szczygła**, z których najważniejsze to:
  - *w zespole cech syntetycznych i motorycznych*: dobra klasa graficzna, ogólny obraz ze znacznym udziałem elementów łukowych i kątowych, a mniejszym udziałem prostych fragmentów linii i elementów pętlicowych, które zlokalizowane są głównie w strefie nad- i podlinijnej, impuls sylabowy z pewnym udziałem literowego, dobre tempo kreślenia, wyraziste cieniowanie linii graficznych, obecność w ich obrębie linii włosowatych oraz adiustacji początkowych

i końcowych. Uwagę zwraca nawyk kreślenia w datach oznaczenia miesiąca cyfrą rzymską oraz ograniczenie do dwóch ostatnich cyfr oznaczenia roku. Z kolei nieczytelne podpisy Tadeusza Szczygła odpowiadają dowodowym kompozycjom graficznym pod względem stopnia skrócenia i czytelności, a ponadto składają się z analogicznych elementów graficznych, wśród których wyróżnia się: element początkowy, złożony z prostej linii zstępującej przechodzącej w obszerną pętlę, oraz następującą po nim sekwencję nieczytelnych gram, z wyrazistym elementem nadlinijnym;

rękopisy z grupy 3 materiału dowodowego

materiał porównawczy pochodzący od Tadeusza Szczygła

rękopisy z grupy 3 materiału dowodowego

materiał porównawczy pochodzący od Tadeusza Szczygła

- w zespole cech mierzalnych i topograficznych: wysokość znaków śródliniowych, która w obu materiałach przybiera wartości przypisane pismu małemu i średniemu. Ponadto obserwuje się

w nich prawostronne nachylenie osi znaków względem linii bazowych, które przebiegają na i nieco ponad wyznaczonym liniamentem;

- w zespole cech konstrukcyjnych: tożsama budowa poszczególnych znaków oraz ich odmian i wiązań, a zwłaszcza:
- majuskuły „N”, zakończonej kątową adiustacją,
  - majuskuły „S”, występującej w odmianach różniących się głębokością modelowania części środkowej, niekiedy zaopatrzonych w adiustację inicjalną,

material dowodowy z grupy 3

material porównawczy pochodzący od Tadeusza Szczygła

- majuskuły „T”, z oddzielnie kreślonym elementem poprzecznym, o lekko łukowym kształcie i w jednej z odmian zaopatrzonym w adiustację inicjalną i finalną,
- majuskuły „W”, o dwóch girlandach połączonych pętlicowo u podstawy oraz wygiętej w prawo kresce finalnej,

material dowodowy z grupy 3

material porównawczy pochodzący od Tadeusza Szczygła

- minuskuły „d”, z odśrodkowo rozpoczynanym owalem i pętlicowym trzonem,
- minuskuły „g”, składającej się z dwóch przewinieć pętlicowych,

material dowodowy z grupy 3

material porównawczy pochodzący od Tadeusza Szczygła

- minuskuły „l”, o nakrywkowym lub pętlicowym trzonie i elemencie diakrytycznym usytuowanym wysoko ponad nim,
- minuskuły „y”, pojawiającej się w dwóch odmianach, z których jedna zawiera w części podlinijnej przewinięcie pętlicowe o kątowym załamaniu linii u podstawy, a druga element łukowy,

material dowodowy z grupy 3

material porównawczy pochodzący od Tadeusza Szczygła

- cyfr rzymskich, w których nadkreślenia i podkreślenia są silnie zredukowane, zaś w niektórych przypadkach usytuowane niemal pionowo,

material dowodowy z grupy 3

material porównawczy pochodzący od Tadeusza Szczygła

- wiązań pomiędzy znakami „c-z”, „d-z”, „g-i”, „S-z”, „s-z”, „y-g” i „3-0” zrealizowanych za pomocą tożsamych rozwiązań konstrukcyjnych.

material dowodowy z grupy 3

material porównawczy pochodzący od Tadeusza Szczygła

material dowodowy z grupy 3

material porównawczy pochodzący od Tadeusza Szczygła

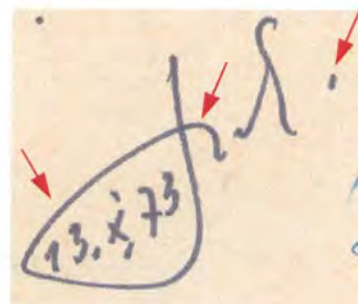
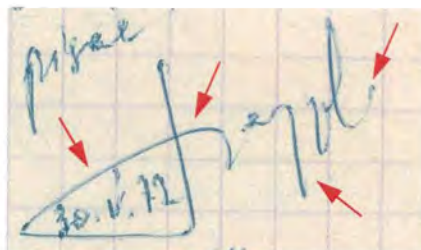

material dowodowy z grupy 3

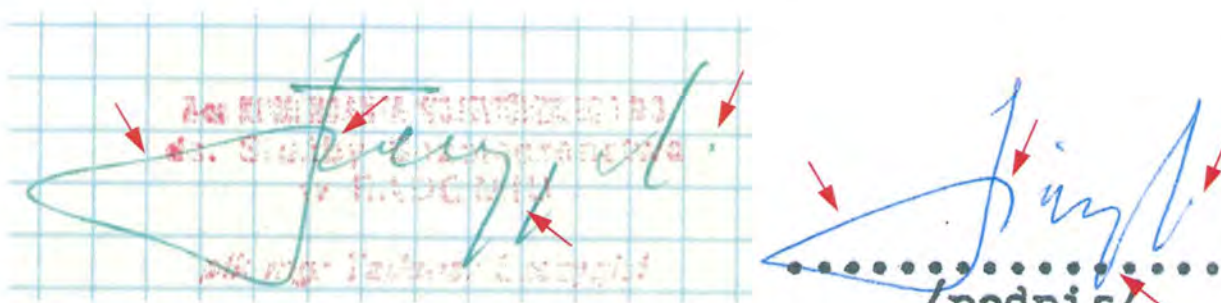
material porównawczy pochodzący od Tadeusza Szczygła

W przypadku nieczytelnych podpisów, zgodność wykazuje m.in. modelunek przewinięcia pętlicowego o kształcie trójkąta oraz jego łukowe łączenie z elementem odnoszącym się do minuskuły „z”, sekwencja łukowych gramm, przechodzących niekiedy do strefy podlinijnej, oraz fragment odnoszący się do minuskuły „f”, w którym element diakrytyczny ma postać szczątkową.

podpisy z grupy 3 materiału dowodowego

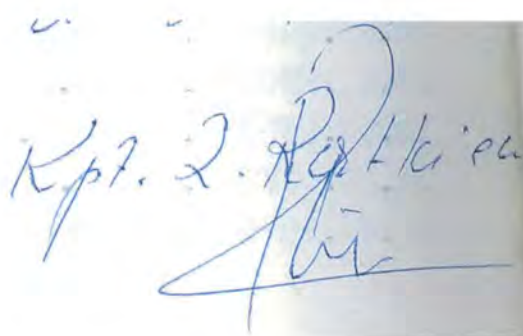
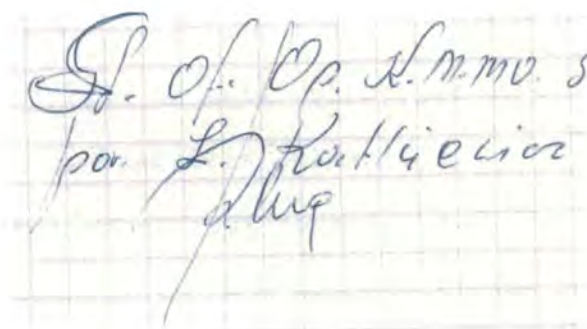

podpisy porównawcze pochodzące od Tadeusza Szczygła

- **grupa 4** materiału dowodowego wykazuje zgodność graficzną z rękopisami pochodzącymi od **Zenona Ratkiewicza**, z których najważniejsze to:
  - *w zespole cech syntetycznych i motorycznych*: pismo o dobrym poziomie wyrobienia i szybkim tempie wykonania oraz wysokiej jakości linii graficznych, rytmicznie cieniowanych i niekiedy przybierających postać włosowatą, a także miejscami obniżona staranność i czytelność, co związane jest z uproszczeniami w budowie znaków. Impuls pisma kształtuje się w przedziale od literowego do sylabowego, a w ogólnym obrazie, zwłaszcza w rękopisach starannych, dominujący udział mają proste, ukośne linie przebiegające przez dwie lub trzy strefy pisma. W obu materiałach tożsamą postać przybierają również podpisy, wśród których występują formy pełnobraźniące, zawierające, obok zapisu imienia i nazwiska, oznaczenie stopnia służbowego, a także kompozycje skrócone, niekiedy do postaci paraf, w których wyróżnia się rozbudowany element odnoszący się do majuskuły „R”;

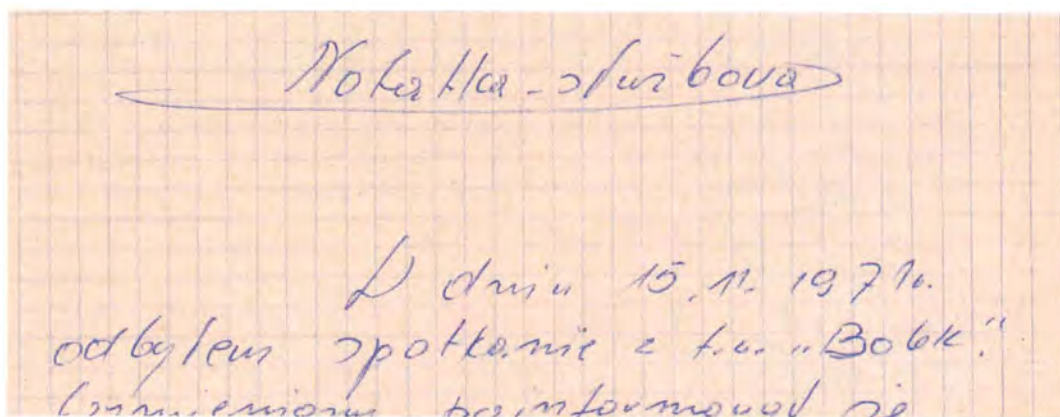
podpisy z grupy 4 materiału dowodowego

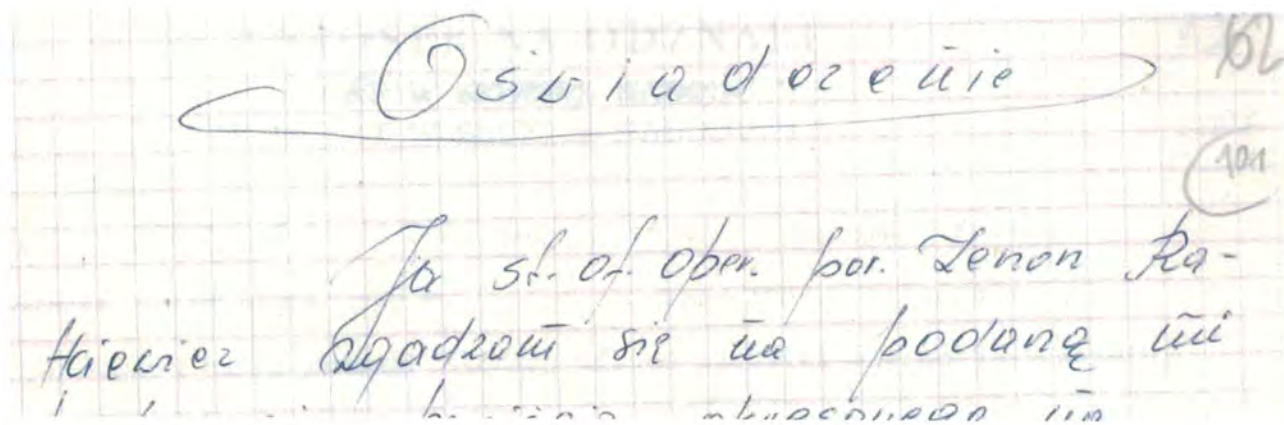
materiał porównawczy pochodzący od Zenona Ratkiewicza

- w zespole cech mierzalnych i topograficznych: średnia wysokość znaków śródliniowych oraz średnie proporcje wysokości znaków nadliniowych do śródliniowych i powiększone proporcje wysokości znaków podliniowych do śródliniowych. Ponadto oba materiały prezentują głębokie wcięcia akapitowe, prawostronne nachylenie znaków, podkreślenia nagłówków, niekiedy rozpoczynające się i zakończone elementami łukowymi, linie bazowe przebiegające ponad liniamentem, szerokie odstępy międzywyrazowe i nieregularne odstępy międzyliterowe;

rękopisy z grupy 4 materiału dowodowego

materiał porównawczy pochodzący od Zenona Ratkiewicza

- w zespole cech konstrukcyjnych: tożsama budowa poszczególnych znaków oraz ich odmian i wiązań, a zwłaszcza:
- majuskuły „G”, złożonej z owalu i prostej kreski przechodzącej do strefy podlinijnej,

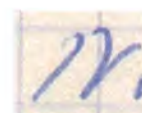

material dowodowy z grupy 4

material porównawczy pochodzący od Zenona Ratkiewicza

- majuskuły „N”, o oddzielnie kreślonej grammie inicjalnej i pętlicowym lub nakrywkowym modelunku korpusu,

material dowodowy z grupy 4

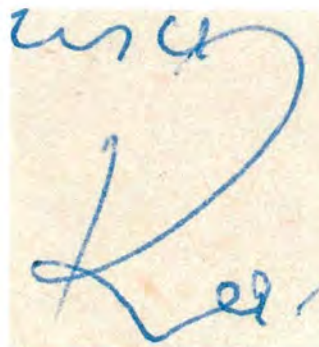
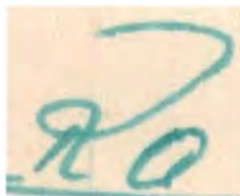

material porównawczy pochodzący od Zenona Ratkiewicza

- majuskuły „R”, której element boczny jest znacznie wyższy od trzonu, otwarty z lewej strony i zakończony falistą linią,

material dowodowy z grupy 4

material porównawczy pochodzący od Zenona Ratkiewicza

- majuskuły „W”, o prostej, zstępującej grammie inicjalnej, przechodzącej za pomocą nakrywki lub przewinięcia pętlicowego w girlandową część zasadniczą znaku,

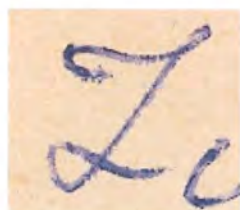
material dowodowy z grupy 4

material porównawczy pochodzący od Zenona Ratkiewicza

- majuskuły „Z”, o falistej kresce inicjalnej i pętlicy u podstawy znaku,

material dowodowy z grupy 4

material porównawczy pochodzący od Zenona Ratkiewicza

- minuskuły „c”, o spiralnym elemencie inicjalnym,

material dowodowy z grupy 4

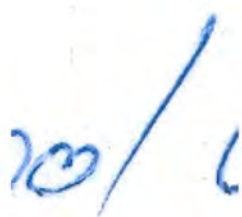

material porównawczy pochodzący od Zenona Ratkiewicza

- minuskuły „d”, o zgodnym usytuowaniu punktu inicjalnego i finalnego owalu oraz oddzielnie kreślonym, prostym trzonie,

material dowodowy z grupy 4

material porównawczy pochodzący od Zenona Ratkiewicza

- minuskuly „g”, o otwartym ku górze elemencie śródlinijnym i ukośnie prowadzonym podlinijnym. Ten ostatni zakończony jest niekiedy adiustacją,

material dowodowy z grupy 4

material porównawczy pochodzący od Zenona Ratkiewicza

- minuskuly „k”, składającej się z trzonu o postaci pojedynczej kreski oraz półowalnego elementu bocznego; jest to w obu materiałach dominująca odmiana tego znaku,

material dowodowy z grupy 4

material porównawczy pochodzący od Zenona Ratkiewicza

- minuskuly „f”, o zredukowanym elemencie diakrytycznym, połączonym z trzonem wstępującą kreską,

material dowodowy z grupy 4

material porównawczy pochodzący od Zenona Ratkiewicza

- minuskuł „m” i „n”, złożonych z powtarzających się elementów girlandowych, uzupełnionych kreską poziomą w strefie nadlinijnej,

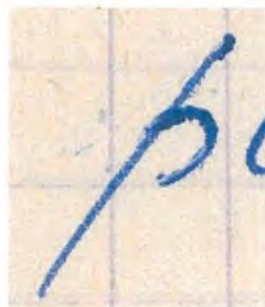

material dowodowy z grupy 4

material porównawczy pochodzący od Zenona Ratkiewicza

- minuskuły „p”, o mocno wydłużonym trzonie, rozpoczynającym się w strefie nadlinijnej i zredukowanej części śródlinijnej w formie półowalu,

material dowodowy z grupy 4

material porównawczy pochodzący od Zenona Ratkiewicza

- minuskuły „s”, występującej w kilku odmianach, od mocno rozbudowanej aż po skróconą, przypominającą odwróconą minuskułę „c”,

material dowodowy z grupy 4

material porównawczy pochodzący od Zenona Ratkiewicza

- minuskuły „t”, o trzonie zwieńczonym arkadą, lecz pozbawionym podstawy,
- minuskuły „z”, o arkadowym wierzchołku i falistej podstawie, połączonej z korpusem za pomocą przewinięcia pętlicowego.

material dowodowy z grupy 4

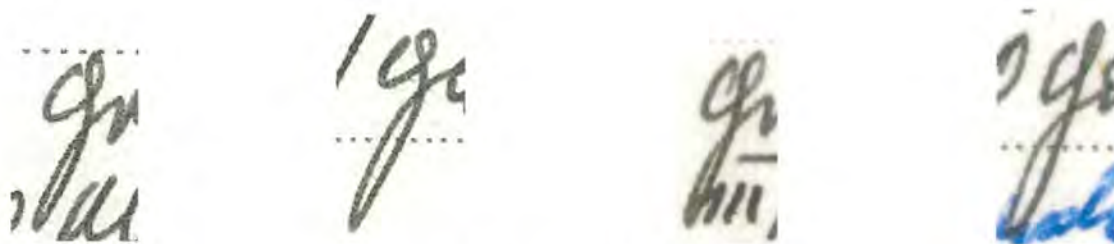
material porównawczy pochodzący od Zenona Ratkiewicza

Z kolei w obrębie paraf dowodowych i porównawczych odnotowane podobieństwa konstrukcyjne dotyczą m.in. rozbudowanej majuskuły „R”, z linią finalną przebiegającą pod pozostałą częścią parafy, zawierającej po lewej stronie trójkąt w miejscu przecięcia trzonu i elementu bocznego, rozpoznawalnej minuskuły „t” oraz sekwencji nieczytelnych gramm girlandowych.

rękopisy z grupy 4 materiału dowodowego

podpisy porównawcze pochodzące od Zenona Ratkiewicza

- **grupa 5** materiału dowodowego wykazuje zgodność graficzną z rękopisami pochodzącymi od **Kazimierza Kaziszyna**, a najważniejsze z nich to:
  - *w zespole cech syntetycznych i motorycznych*: wyjątkowo wysoki poziom staranności kreślenia, wyrażający się m.in. pełnym modelunkiem znaków, ich jednolitą wysokością w każdej z trzech stref pisma, równomiernym nachyleniem ich osi oraz stabilną szerokością odstępów między nimi. Również impuls pisma nie podlega istotnym wahaniom, przybierając generalnie postać sylabową. Rękopisy dowodowe i porównawcze prezentują ponadto dobrą jakość linii graficznych mimo mało dynamicznego, jednostajnego tempa kreślenia, przewagę elementów łukowych i owalnych w ogólnym obrazie oraz pełną czytelność;
  - *w zespole cech mierzalnych i topograficznych*: proporcje wysokości liter nadlinijnych do śródlinijnych w zapisie imienia i nazwiska Kazimierza Kaziszyna w obu materiałach plasują się na pograniczu wartości średnich i powiększonych. Osie znaków nachylone są w nich równomiernie w prawo, a odstępy między nimi są zmniejszone, przez co pismo to ma zwarty obraz. Także obserwowany w materiale dowodnym nawyk sytuowania linii bazowych rękopisów wysoko ponad linimentem, znajduje analogię w rękopisach referencyjnych;
  - *w zespole cech konstrukcyjnych*: tożsama budowa poszczególnych znaków oraz ich odmian i wiązań, a zwłaszcza:
    - majuskuły „G”, o owalu pętlicowo połączonym z trzonem,

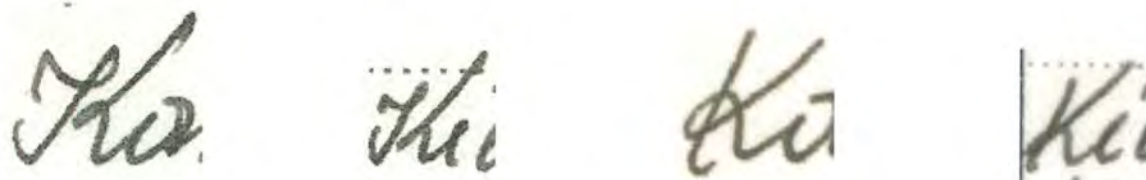
material dowodowy z grupy 5

material porównawczy pochodzący od Kazimierza Kaziszyna

- majuskuły „K”, która w obu materiałach występuje w dwóch odmianach: jednej zaopatrzonej w elementy ozdobne, a drugiej uproszczonej,

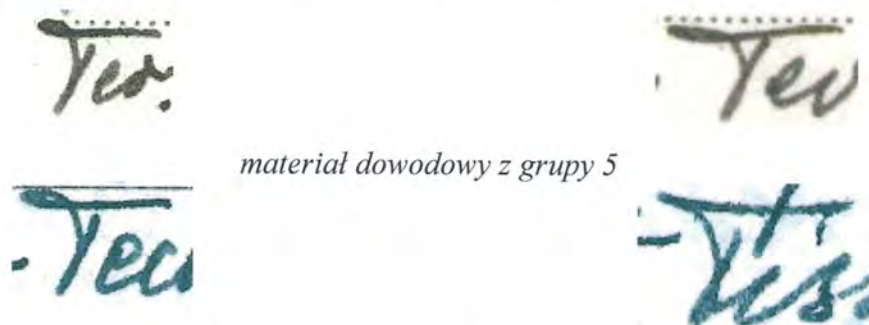

materiał dowodowy z grupy 5

materiał porównawczy pochodzący od Kazimierza Kaziszyna

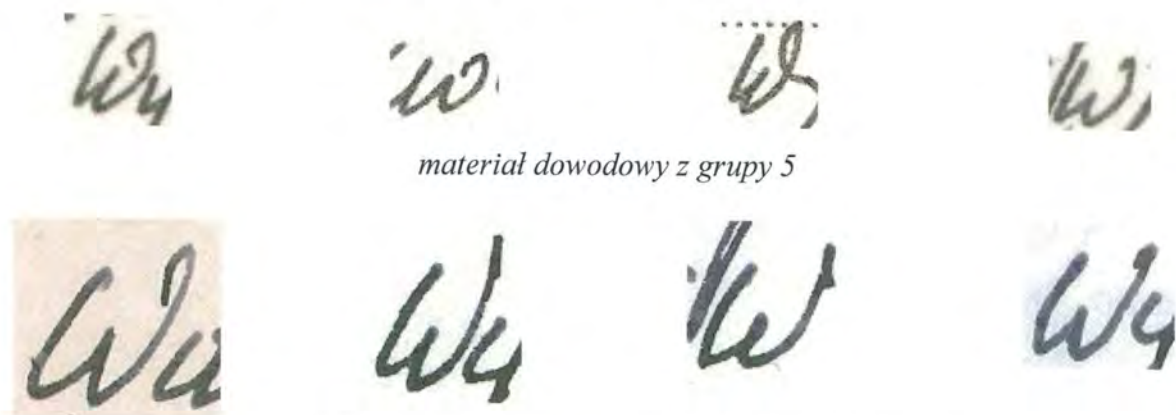
- majuskuły „T”, o łukowo-pętlicowym łączeniu trzonu z elementem poprzecznym,

materiał dowodowy z grupy 5

materiał porównawczy pochodzący od Kazimierza Kaziszyna

- majuskuły „W”, o kątowno-girlandowym modelunku podstawy,

materiał dowodowy z grupy 5

materiał porównawczy pochodzący od Kazimierza Kaziszyna

- minuskuły „a”, zawierającej pętlicowe lub nakrywkowe wiązanie owalu i części bocznej, zlokalizowane u wierzchołka znaku,

materiał dowodowy z grupy 5

materiał porównawczy pochodzący od Kazimierza Kaziszyna

- minuskuły „d”, której owal i trzon połączone są za pomocą przewinięcia pętlicowego,

materiał dowodowy z grupy 5

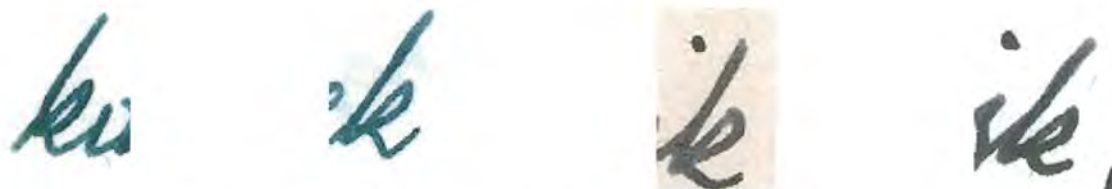

materiał porównawczy pochodzący od Kazimierza Kaziszyna

- minuskuły „k”, której element boczny złożony jest z pętlicy i falistej linii finalnej,

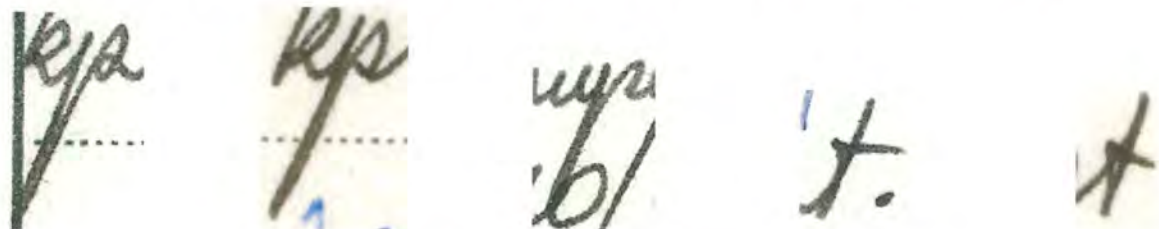
materiał dowodowy z grupy 5

materiał porównawczy pochodzący od Kazimierza Kaziszyna

- minuskuły „p”, której trzon złożony jest z dwóch kresek, w części podlinijnej w dużej mierze o przebiegu nakrywkowym, a jej półwał zakończony jest linią skierowaną w prawo i stanowiącą łączenie z kolejnym znakiem,
- minuskuły „t”, której element poprzeczny połączony jest z trzonem łukową kreską,

material dowodowy z grupy 5

material porównawczy pochodzący od Kazimierza Kaziszyna

- minuskuły „y”, której element podlinijny przybiera postać pętlicy, jest otwarty ku górze lub zakończony adiustacją skierowaną w prawo,

material dowodowy z grupy 5

material porównawczy pochodzący od Kazimierza Kaziszyna

- minuskuły „z”, występującej w odmianie ozdobnej, o głęboko profilowanych elementach szczytowym i bazowym lub uproszczonej, z arkadowym wierzchołkiem,

material dowodowy z grupy 5

material porównawczy pochodzący od Kazimierza Kaziszyna

- cyfry „7”, o wierzchołku łukowo przechodzącym w trzon i w jednej z odmian o elemencie poprzecznym połączonym z korpusem znaku.

material dowodowy z grupy 5

material porównawczy pochodzący od Kazimierza Kaziszyna

- **grupa 6** materiału dowodowego wykazuje zgodność z rękopisami pochodzącymi od **Edwarda Graczyka**, a najważniejsze z nich to:
  - *w zespole cech syntetycznych i motorycznych*: wysoka klasa graficzna, zmienna czytelność (najczęściej pełna, a niekiedy ograniczona, w związku z uproszczeniem modelunku znaków), znaczny udział rozwiązań girlandowych w ogólnym obrazie oraz rozciągnięcie pisma w linii poziomej, dobre tempo kreślenia oraz płynny przebieg linii graficznych o rytmicznym cieniowaniu, skierowanym ku dołowi i w prawo. Impuls pisma jest w obu materiałach zmienny i zawiera się w przedziale od grammowego do wyrazowego. W zestawionych rękopisach występują podpisy zarówno pełnobrzmiące, jak i w różnym stopniu skrócone, a szczególnie charakterystycznym rozwiązaniem jest usytuowanie majuskuły „E” w obrębie owalu majuskuły „G”;

Waleria Lech s. Bolesława

melwyot us mesluini

uuecy

rękopisy z grupy 6 materiału dowodowego

Jan, Genowefa Grochowska

urlop wypoczynkowy

janem

materiał porównawczy pochodzący od Edwarda Graczyka

Jan G

Jan G

podpisy z grupy 6 materiału dowodowego

Jan G
(podpis)

Jan G

materiał porównawczy pochodzący od Edwarda Graczyka

- w zespole cech mierzalnych i topograficznych: prawostronne nachylenie osi znaków oraz usytuowanie linii bazowych znacznie ponad liniamentem, prosty lewy margines, nawyk stosowania wcięć akapitowych oraz podkreśleń (m.in. w nagłówkach) za pomocą linii zaopatrzonych w inicjalne i finalne elementy łukowe. Ponadto oba materiały łączy wysokość znaków oraz wartości ich proporcji. Dla przykładu zmierzono wysokość znaków w wybranych zapisach z grupy 6 materiału dowodowego na dokumentach oznaczonych jako dowody numer 9 i 63 oraz w wybranych wzorach porównawczych (dowody numer 170.7 i 170.16). I tak, średnia wysokość liter śródlinijnych w materiale dowodnym równa jest 1,43 mm, a w porównawczym 1,41 mm, zaś nadlinijnych analogicznie 2,88 mm wobec 2,81 mm. Z kolei stosunek wysokości znaków strefy nadlinijnej do śródlinijnej to odpowiednio 2,02 i 2,00, a liter podlinijnych do śródlinijnych, odpowiednio 2,33 i 2,46.

Kremacja Miejska M.O.

Zadanie

Informacja

rękopisy z grupy 6 materiału dowodowego

Obiady A. Dobrowolskiej 1919

Podanie

Zyciorys

materiał porównawczy pochodzący od Edwarda Graczyka

- w zespole cech konstrukcyjnych: tożsama budowa poszczególnych znaków oraz ich odmian i wiązań, a zwłaszcza:
- majuskuły „D”, której element boczny kreślony jest w kierunku przeciwnym do ruchu wskazówek zegara i często przechodzi w łączenie z kolejnym znakiem,

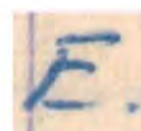
materiał dowodowy z grupy 6

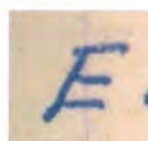
materiał porównawczy pochodzący od Edwarda Graczyka

- majuskuły „E”, w jednej z odmian o modelunku łukowym, a w drugiej z oddzielnie kreślonymi trzema elementami poprzecznymi,

material dowodowy z grupy 6

material porównawczy pochodzący od Edwarda Graczyka

- majuskuły „G”, która w jednej z odmian zaopatrzona jest w pętlicowy element podlinijny, a w drugiej wzorowana na formie drukowanej tego znaku. W obu tych postaciach obecny jest odśrodkowy element inicjalny,

material dowodowy z grupy 6

material porównawczy pochodzący od Edwarda Graczyka

- majuskuły „Z”, o łukowej linii inicjalnej i pętlicy u podstawy,

material dowodowy z grupy 6

material porównawczy pochodzący od Edwarda Graczyka

- minuskuły „b”, której element boczny w jednej z odmian kreślony jest w kierunku zgodnym z ruchem wskazówek zegara i oddzielony od trzonu, a w drugiej w kierunku przeciwnym, łącznie z trzonem i zakończony niewielką pętlą,

material dowodowy z grupy 6

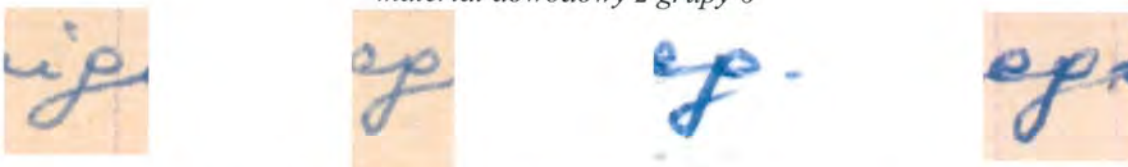

material porównawczy pochodzący od Edwarda Graczyka

- minuskuły „g”, składającej się z dwóch elementów pętlicowych,

material dowodowy z grupy 6

material porównawczy pochodzący od Edwarda Graczyka

- minuskuły „f”, występującej w dwóch odmianach, różniących się przede wszystkim łączeniem elementu poprzecznego z trzonem,

material dowodowy z grupy 6

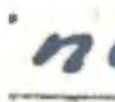
material porównawczy pochodzący od Edwarda Graczyka

- minuskuł „m” i „n”, występujących w odmianach arkadowych i girlandowych,

material dowodowy z grupy 6

material porównawczy pochodzący od Edwarda Graczyka

- minuskuły „p”, której element śródlinijny przybiera kształt arkady i zakończony jest niewielkim łukiem skierowanym w prawo. Niekiedy znak ten rozpoczyna kreska wstępująca, połączona kątowno z jego korpusem,

material dowodowy z grupy 6

material porównawczy pochodzący od Edwarda Graczyka

- minuskuły „y”, której jedna z odmian wykazuje silną redukcję elementu śródlinijnego, a element podlinijny jest łukowo wygięty w części górnej lub dolnej,

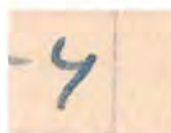

material dowodowy z grupy 6

material porównawczy pochodzący od Edwarda Graczyka

- cyfry „4”, o stosunkowo niskim lecz szerokim elemencie girlandowym,

material dowodowy z grupy 6

material porównawczy pochodzący od Edwarda Graczyka

- cyfry „7”, zawierającej element łukowy u wierzchołka, a często także adiustację u podstawy.

material dowodowy z grupy 6

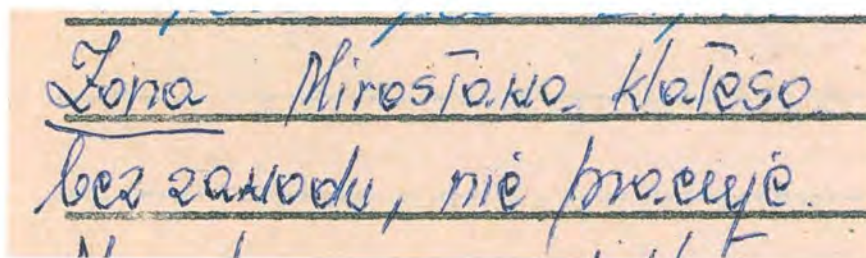

material porównawczy pochodzący od Edwarda Graczyka

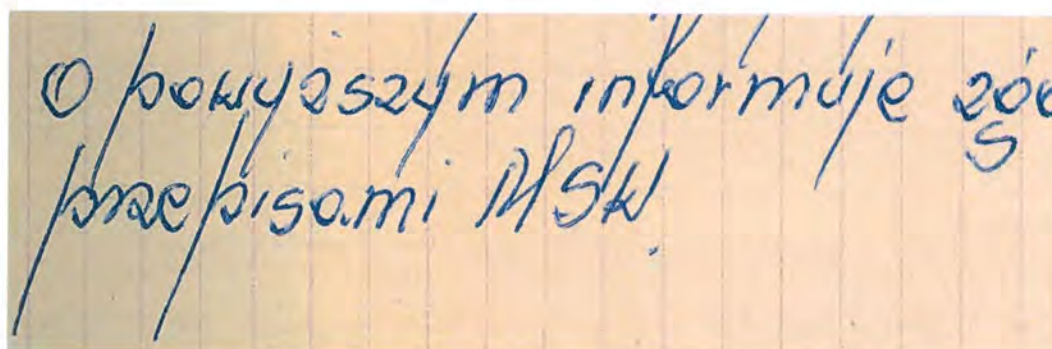
- **grupa 7** materiału dowodowego wykazuje zgodność graficzną z rękopisami pochodzącymi od **Ryszarda Łubińskiego**, a najważniejsze z nich to:
  - w zespole cech syntetycznych i motorycznych: wysoka klasa graficzna, dobra staranność kreślenia i pełna czytelność, liczne elementy ozdobne, zwłaszcza w obrębie majuskuł oraz ogólny obraz z dominującymi prostymi liniami, nierzadko obejmującymi trzy strefy pisma. Ponadto oba materiały łączy szybkie tempo kreślenia, sylabowo-literowy impuls pisma oraz

mocniejsze cieniowanie linii skierowanych w dół i w prawo. Z kolei dowodowe podpisy znajdują we wzorach referencyjnych odpowiedniki pod względem formy i stopnia uproszczenia;

rękopisy z grupy 7 materiału dowodowego

materiał porównawczy pochodzący od Ryszarda Łubińskiego

- *w zespole cech mierzalnych i topograficznych:* prawostronne nachylenie osi znaków względem linii bazowych, średnia wysokość pisma oraz średnie proporcje wysokości liter nadlinijnych do śródlinijnych i powiększone proporcje wysokości liter podlinijnych do śródlinijnych. Ponadto oba materiały prezentują proste linie podstawowe oraz równomierne odstępy między wierszami, wyrazami i znakami, jak również proste lewe marginesy;
- *w zespole cech konstrukcyjnych:* tożsama budowa poszczególnych znaków oraz ich odmian i wiązań, a zwłaszcza:
  - majuskuły „G”, złożonej z półowalu i odrębnie kreślonej prostej lub łukowej kreski,
  - majuskuły „L”, której podstawa inicjowana jest na lewo od trzonu, a u jej końca umieszczona jest krótka, pionowa kreska,

materiał dowodowy z grupy 7

material porównawczy pochodzący od Ryszarda Lubińskiego

- majuskuły „M”, rozpoczynającej się oddzielenie kreśloną linią zstępującą i zawierającej pętlicowe wiązanie części środkowej z linią finalną,
- majuskuły „N”, o wydłużonej ku górze kresce finalnej,

material dowodowy z grupy 7

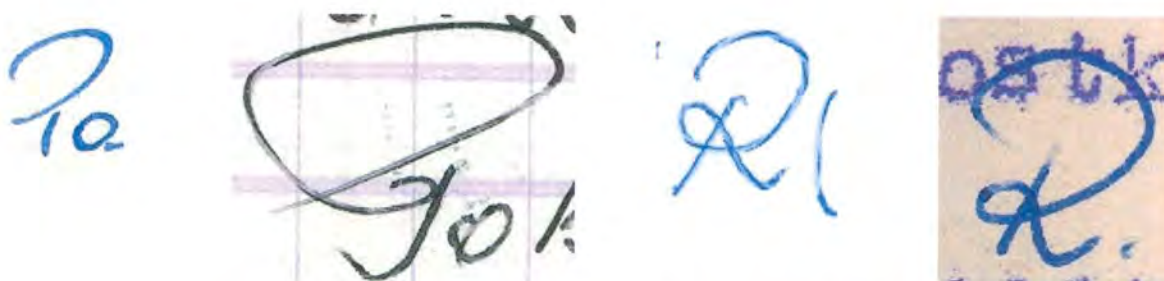
material porównawczy pochodzący od Ryszarda Lubińskiego

- majuskuł „P” i „R”, z zamasyżycie wykonanymi, rozbudowanymi półwałami lub owalami w części nadlinijnej,

material dowodowy z grupy 7

material porównawczy pochodzący od Ryszarda Łubińskiego

- majuskuły „W”, o pętlicowym lub nakrywkowym elemencie środkowym, umieszczonym pomiędzy dwiema równoległymi kreskami,
- majuskuły „Z”, z falistym wierzchołkiem i podstawą, łączącymi się z korpusem za pomocą wiązań pętlicowych. Ponadto w jednej z odmian znak ten zwiera krótki element poprzeczny,

material dowodowy z grupy 7

material porównawczy pochodzący od Ryszarda Łubińskiego

- minuskuły „a”, o niewielkim, oddzielenie wykonywanym elemencie bocznym, umieszczonym przy podstawie owalu,
- minuskuły „b”, złożonej z prostego trzonu i części bocznej kreślonej w kierunku zgodnym z ruchem wskazówek zegara,

material dowodowy z grupy 7

material porównawczy pochodzący od Ryszarda Łubińskiego

- minuskuły „d”, o prostym, oddzielnie kreślonym trzonie,
- minuskuły „e”, o spiralnym mechanizmie wykonania i niekiedy nieregularnym modelunku,

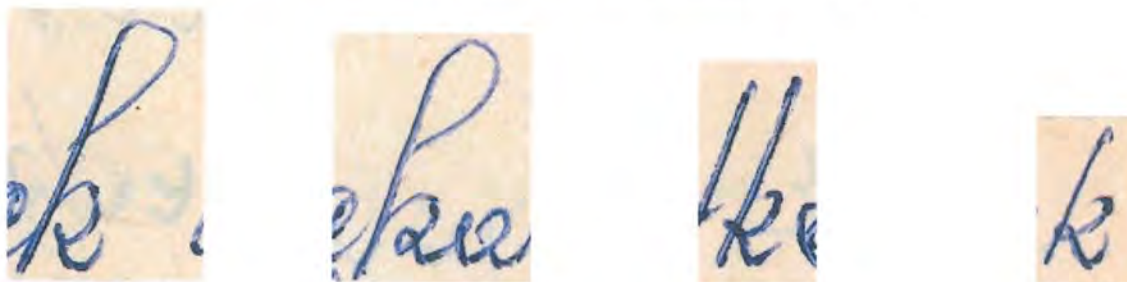

material dowodowy z grupy 7

material porównawczy pochodzący od Ryszarda Łubińskiego

- minuskuły „h”, w jednej z odmian z ozdobną pętlą u wierzchołka trzonu,
- minuskuły „k”, o elemencie bocznym zbliżonym kształtem do cyfry „2”,

material dowodowy z grupy 7

material porównawczy pochodzący od Ryszarda Łubińskiego

- minuskuł „m” i „n”, występujących w obu materiałach w odmianach arkadowych i girlandowych,

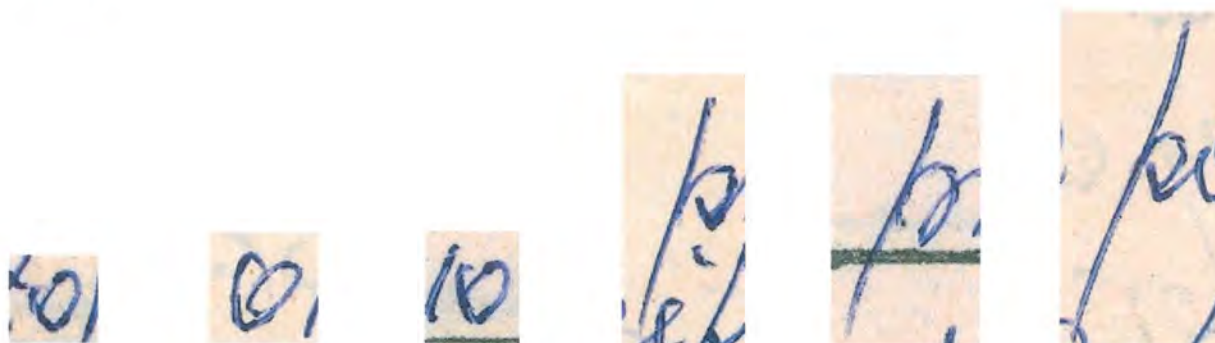

materiał dowodowy z grupy 7

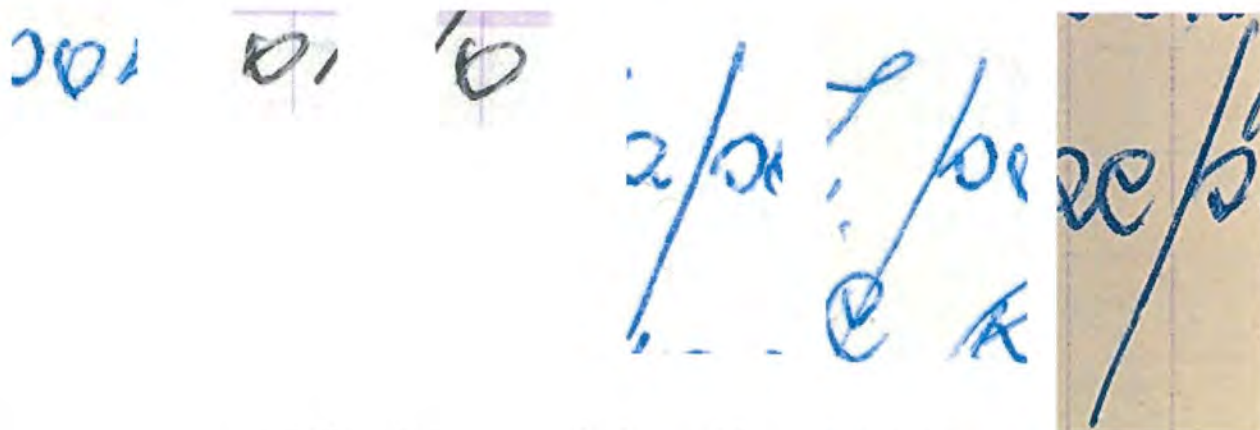

materiał porównawczy pochodzący od Ryszarda Łubińskiego

- minuskuły „o”, o owalu zwążającym się ku dołowi i rozpoczynającym się łukową adiustacją,
- minuskuły „p”, o trzonie przechodzącym przez trzy strefy pisma i oddzielnie kreślonej części bocznej,

materiał dowodowy z grupy 7

materiał porównawczy pochodzący od Ryszarda Łubińskiego

- minuskuły „s”, występującej w trzech odmianach, z których jedna zbliżona jest do drukowanej postaci tego znaku, druga zawiera u podstawy obszerną pętlicę, a trzecia złożona jest z arkady i girlandy połączonych przewinięciem pętlicowym,

material dowodowy z grupy 7

material porównawczy pochodzący od Ryszarda Łubińskiego

- minuskuły „t”, z krótkim elementem poprzecznym i wysokim trzonem, niekiedy zaopatrzonym w arkadę u wierzchołka,

material dowodowy z grupy 7

material porównawczy pochodzący od Ryszarda Łubińskiego

- minuskuły „w”, której jedna z odmian zbliżona jest do opisanej wyżej majuskuły „W” (ogranicza się jednak do strefy śródlinijnej), a druga, kreślona jednym ruchem ręki, zawiera arkadową podstawę i pętlicę w części końcowej,

material dowodowy z grupy 7

W

W.

W.

W.

W.

W.

material porównawczy pochodzący od Ryszarda Łubińskiego

- minuskuły „y”, w jednej z odmian złożonej z dwóch prostych kresek: krótkiej i długiej,
- minuskuły „z”, o arkadowym korpusie i falistej podstawie połączonych pętlicowo,

material dowodowy z grupy 7

ny

zy

z.

z.

z.

material porównawczy pochodzący od Ryszarda Łubińskiego

- cyfry „1”, przybierającej postać pojedynczej kreski,
- cyfry „2”, rozpoczynającej się odśrodkową adiustacją,
- cyfry „4”, o kątowym modelunku i wydłużonej kresce inicjalnej,

material dowodowy z grupy 7

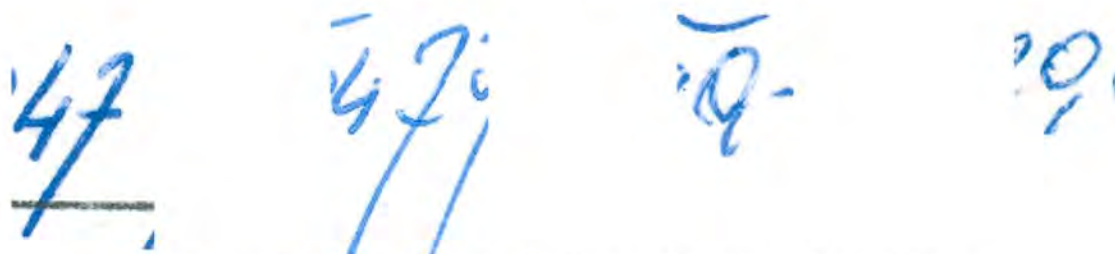

materiał porównawczy pochodzący od Ryszarda Łubińskiego

- cyfry „7”, o trzonie przechodzącym do strefy podlinijnej oraz krótkich elementach inicjalnym i poprzecznym,
- cyfry „9”, o stosunkowo dużym owalu i krótkim trzonie, często zakończonym adiustacją.

materiał dowodowy z grupy 7

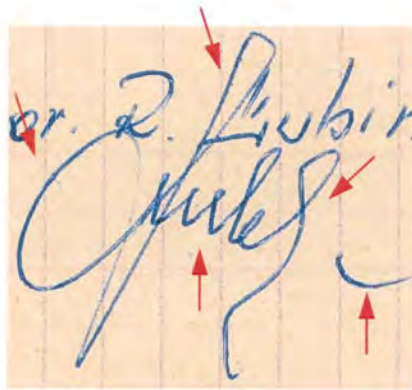
materiał porównawczy pochodzący od Ryszarda Łubińskiego

- podpisu skróconego, w którym dominantę konstrukcyjną stanowi wertykalny element zaopatrzony w obszerną pętlę umieszczoną po jego lewej stronie, przechodzącą w sekwencję gramm girlandowych i przewinięć pętlicowych, zakończonych elementem odnoszącym się do minuskuley „k”, przechodzącym do strefy podlinijnej. Całość zwieńczona jest kreską o tendencji horyzontalnej,

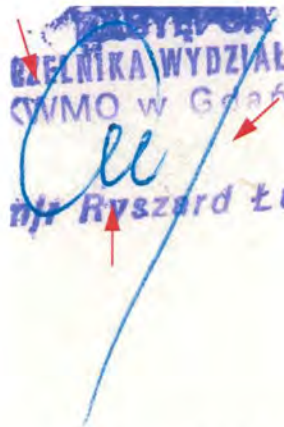
podpis z grupy 7 materiału dowodowego

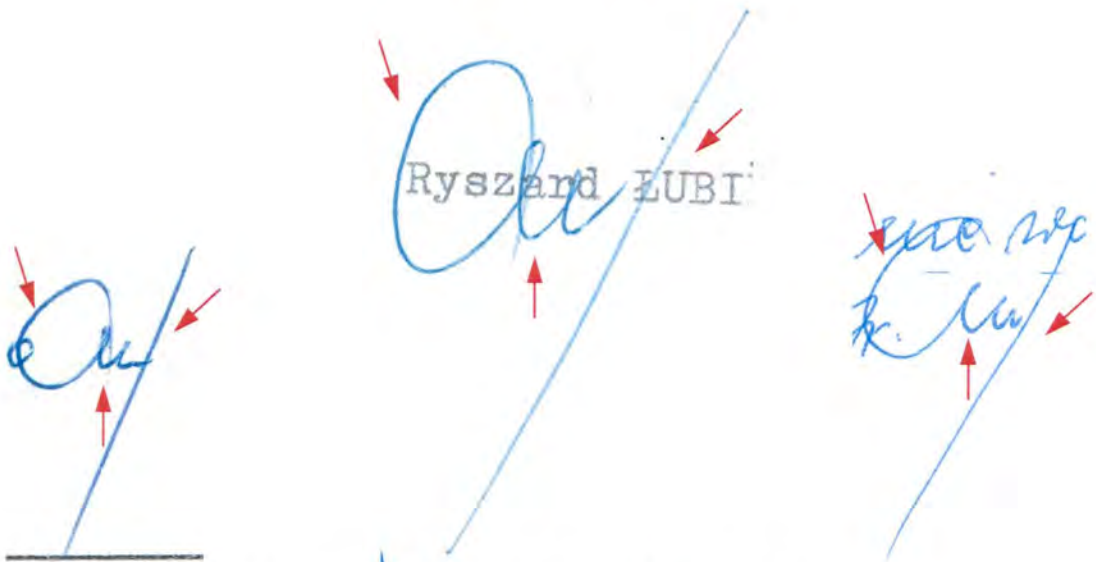

material porównawczy pochodzący od Ryszarda Łubińskiego

- parafy, kreślonej dwoma ruchami ręki, rozpoczynającej się obszernym półowalem, po którym następuje sekwencja gramm girlandowych oraz kończąca kompozycję ukośna linia przechodząca przez trzy strefy pisma.

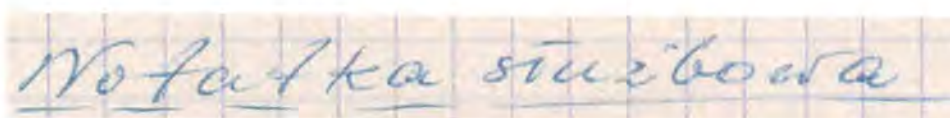

podpis z grupy 7 materiału dowodowego

material porównawczy pochodzący od Ryszarda Łubińskiego

- **grupa 8** materiału dowodowego wykazuje zgodność graficzną z rękopisami pochodzącymi od **Henryka Rapczyńskiego**, a najważniejsze z nich to:
  - *w zespole cech syntetycznych i motorycznych*: przeciętna klasa graficzna, szybkie tempo kreślenia, literowo-sylabowy impuls pisma oraz wyraziste cieniowanie linii graficznych z mocniejszym wysyceniem materiałem kryjącym gramm skierowanych ku dołowi i w prawo, przy częstej obecności linii włosowatych, zwłaszcza w wiązaniach międzyliterowych o tendencji wstępującej. Zgodny jest także obraz ogólny obu materiałów, w którym na plan pierwszy wysuwają się elementy pętlicowe i łukowe. Podpisy tego wykonawcy w obu materiałach przybierają postać pełnobrzmiącą, o klasie graficznej i obrazie ogólnym zgodnym z zapisami tekstowymi lub silnie skróconych paraf, złożonych z monogramu odnoszącego się do majuskuł „H” i „R”, po którym następuje sekwencja nieczytelnych gramm, zakończona linią przechodzącą do strefy podlinijnej oraz oddzielnie kreślona kreska pozioma. Często oba te podpisy współistnieją na jednym dokumencie, przy czym pozbawione są oznaczenia stopnia służbowego;
  - *w zespole cech mierzalnych i topograficznych*: wysokość znaków śródlinijnych z pogranicza pisma małego i średniego, średnie proporcje wysokości znaków nadlinijnych do śródlinijnych, prawostronne nachylenie osi znaków, a także zwyczaj podkreślania nagłówków linią przerywaną. Z kolei w przypadku występowania na jednym dokumencie jednocześnie podpisu pełnobrzmiącego i parafy, ta druga usytuowana jest centralnie pod lub ponad pierwszym z nich;

rękopisy z grupy 8 materiału dowodowego

materiał porównawczy pochodzący od Henryka Rapczyńskiego

- *w zespole cech konstrukcyjnych*: tożsama budowa poszczególnych znaków oraz ich odmian i wiązań, a zwłaszcza:

- majuskuły „B”, o mocno wyprofilowanym, otwartym ku dołowi elemencie bocznym, w jednej z odmian zakończonym pętlą,
- majuskuły „D”, zawierającej dwa przewinięcia pętlicowe, jedno u podstawy znaku, zaś drugie w części finalnej,

material dowodowy z grupy 8

material porównawczy pochodzący od Henryka Rapczyńskiego

- majuskuły „G”, o półowalnej części nadlinijnej i pętlicowej podlinijnej,
- majuskuły „H”, zawierającej dwa przewinięcia pętlicowe: jedno z lewej strony u dołu, a drugie z prawej strony u góry znaku,

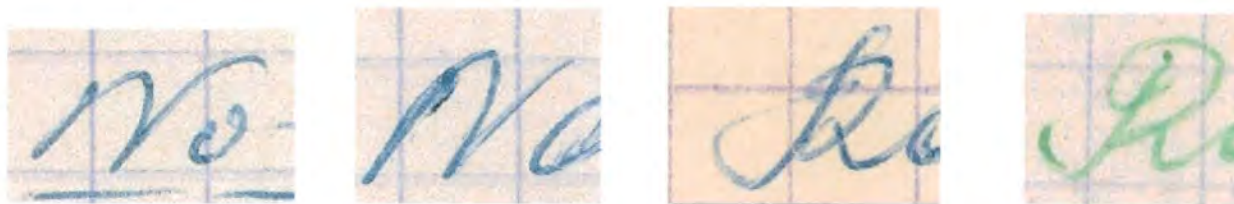
material dowodowy z grupy 8

material porównawczy pochodzący od Henryka Rapczyńskiego

- majuskuły „N”, zawierającej arkadowy korpus i wstępującą kreskę finalną,

- majuskuły „R”, w której trzon zakończony jest girlandą, a element boczny rozpoczyna linia spiralna,

material dowodowy z grupy 8

material porównawczy pochodzący od Henryka Rapczyńskiego

- majuskuły „S”, zawierającej pętlę u podstawy,
- majuskuły „W”, występującej w wielu odmianach, z których jedną znamionuje arkadowa linia wstępująca, drugą pętlica finalna, zaś trzecia złożona jest z obszernego elementu łukowego położonego między dwoma kreskami,

material dowodowy z grupy 8

material porównawczy pochodzący od Henryka Rapczyńskiego

- minuskuły „a” i „d”, o spiralnym mechanizmie kreślenia owalu,

material dowodowy z grupy 8

material porównawczy pochodzący od Henryka Rapczyńskiego

- minuskuły „b”, o owalu zakończonym przewinięciem pętlicowym,
- minuskuły „e”, o rozbudowanym, falistym elemencie diakrytycznym,

material dowodowy z grupy 8

material porównawczy pochodzący od Henryka Rapczyńskiego

- minuskuły „g”, o linii początkowej kreślonej odśrodkowo wewnątrz owalu i części podlinijnej zawierającej element kątowny,
- minuskuły „k”, występującej w dwóch odmianach, różniących się mechanizmem kreślenia elementu bocznego, który łączy się z trzonem lub jest wykonany oddzielnie,

material dowodowy z grupy 8

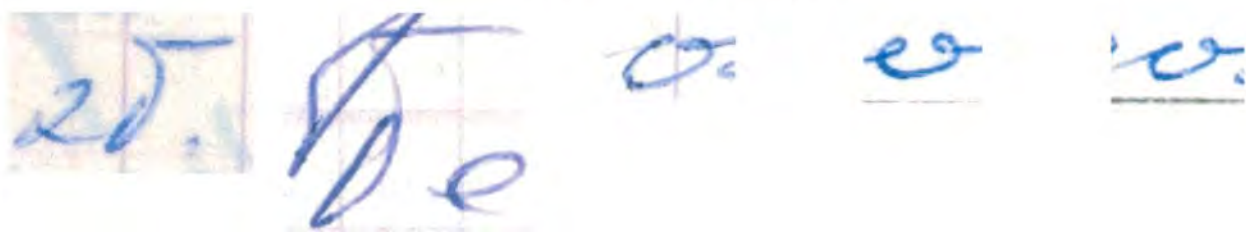

material porównawczy pochodzący od Henryka Rapczyńskiego

- minuskuły „f”, o trzonie połączonym z elementem diakrytycznym łukową kreską,
- minuskuły „o”, w jednej z odmian zawierającej w górnej części owalu dwa przewinięcia pętlicowe,

material dowodowy z grupy 8

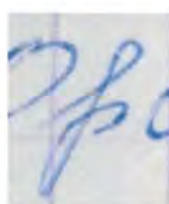
material porównawczy pochodzący od Henryka Rapczyńskiego

- minuskuły „p”, zawierającej dwa przewinięcia pętlicowe: jedno w części nad-, a drugie w podlinijnej,
- minuskuły „s”, występującej w odmianie szerokiej i smukłej, z przewinięciem pętlicowym u podstawy,

material dowodowy z grupy 8

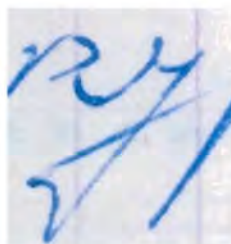

material porównawczy pochodzący od Henryka Rapczyńskiego

- minuskuły „t”, często rozpoczynającej się arkadową częścią wstępną i niekiedy zawierającej pętlicowe wiązanie trzonu z elementem bocznym,
- minuskuły „y”, o girlandowej części śródlinijnej i trójkątnej podlinijnej.

material dowodowy z grupy 8

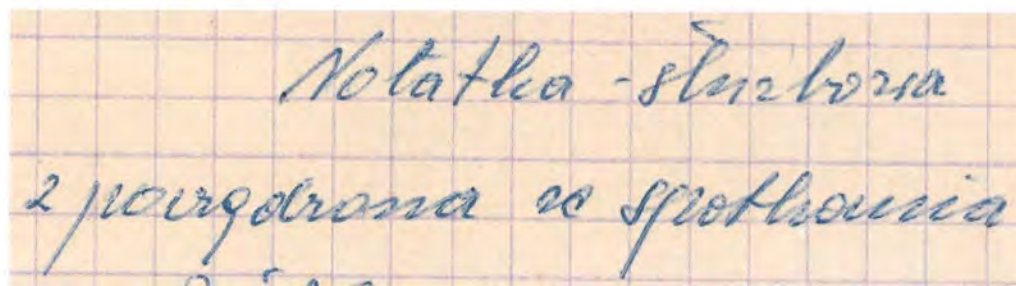

material porównawczy pochodzący od Henryka Rapczyńskiego

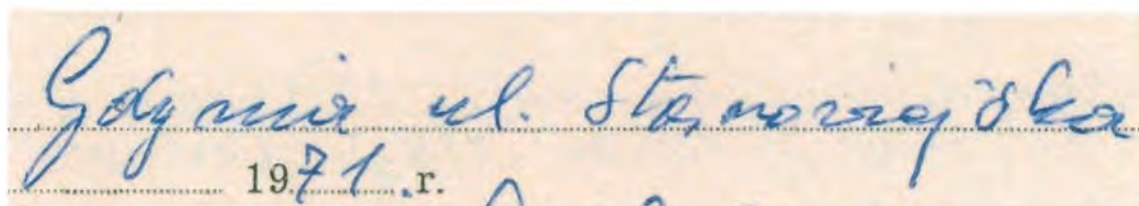
- **grupa 9** materiału dowodowego wykazuje zgodność graficzną z rękopisami pochodzącymi od **Józefa Dąbka**, a najważniejsze z nich to:
  - *w zespole cech syntetycznych i motorycznych*: dynamiczny i mało staranny sposób wykonania niekiedy skutkujący ograniczeniem czytelności, co związane jest z upraszczaniem modelunku znaków, zwłaszcza w strefie śródlinijnej. Materiały te łączy także wyraziste cieniowanie o kierunku zstępującym i w prawo oraz impuls kształtujący się w zakresie od literowego do sylabowego. Generalnie oba materiały prezentują przeciętny poziom wyrobienia pisma, a w ich obrazie ogólnym uwagę zwraca smukły modelunek znaków;

- *w zespole cech mierzalnych i topograficznych*: prawostronne nachylenie osi znaków względem linii bazowych oraz silne związanie linii bazowych z liniamentem, jak również ich prosty przebieg, nawet na dokumentach pozbawionych liniatury, oraz zbliżona wielkość pisma. Dla przykładu zmierzono wysokości znaków w rękopisach z omawianej grupy na dowodzie numer 110, uzyskując następujące wartości średnie: 1,90 mm dla znaków śródlinijnych, 3,97 mm dla nadlinijnych i 6,35 mm dla podlinijnych, a analogiczne wartości dla wzorów referencyjnych to odpowiednio 2,13 mm, 3,93 mm i 6,31 mm. Z kolei proporcje wysokości znaków nad- do śródlinijnych przybierają w obu materiałach wartości średnie;

zapisy z grupy 9 materiału dowodowego

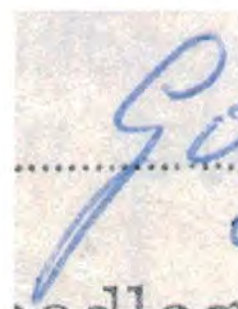
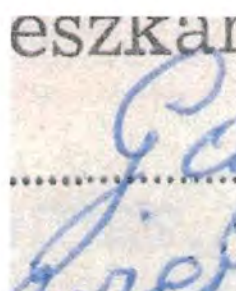
materiał porównawczy pochodzący od Jozefa Dąbka

- *w zespole cech konstrukcyjnych*: tożsama budowa poszczególnych znaków oraz ich odmian i wiązań, a zwłaszcza:
- majuskuły „D”, zawierającej u podstawy pętlicę oraz obszerny element łukowy usytuowany na lewo od trzonu,
  - majuskuły „G”, o odśrodkowym sposobie rozpoczęcia kreślenia i stosunkowo wąskim elemencie podlinijnym,

materiał dowodowy z grupy 9

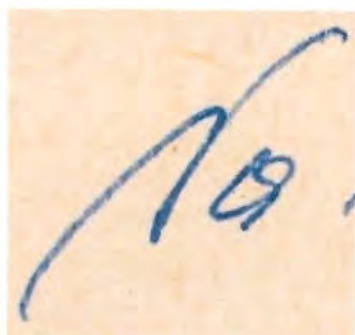

material porównawczy pochodzący od Jozefa Dąbka

- majuskuły „N”, składającej się z wąskiej arkady oraz linii wstępującej,
- majuskuły „O”, o wysoko usytuowanym punkcie inicjalnym, a w jednej z odmian zaopatrzonej w kreskę ciągnącą się od strefy podlinijnej,

material dowodowy z grupy 9

material porównawczy pochodzący od Jozefa Dąbka

- majuskuły „P”, w której punkt inicjalny i finalny elementu bocznego położone są na wysokości wierzchołka trzonu,
- majuskuły „S”, o podstawie zaopatrzonej w pętlicę, element spiralny lub adiustację,

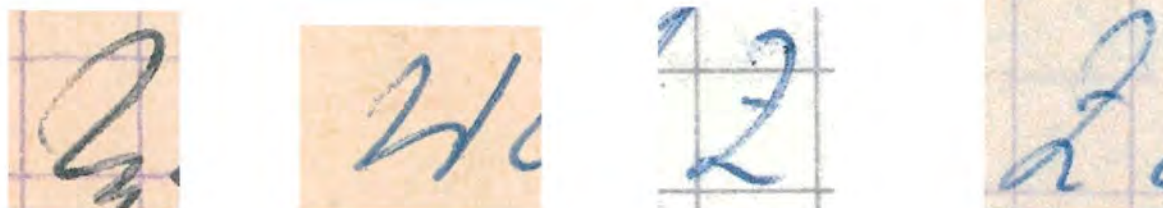

material dowodowy z grupy 9

material porównawczy pochodzący od Jozefa Dąbka

- majuskuły „W”, rozpoczynającej się elementem arkadowym i w jednej z odmian o mocno zredukowanej części końcowej,
- majuskuły „Z”, przybierającej smukły kształt i zawierającej niewielki element porzeczny,

material dowodowy z grupy 9

material porównawczy pochodzący od Jozefa Dąbka

- minuskuły „a” i „g” o pętlicowym łączeniu owalu z elementem bocznym lub podlinijnym,

materiał dowodowy z grupy 9

materiał porównawczy pochodzący od Jozefa Dąbka

- minuskuły „k”, o pętlicowym trzonie i łukowo modelowanym elemencie bocznym,
- minuskuły „f”, zaopatrzonej w łukowy element diakrytyczny,

materiał dowodowy z grupy 9

materiał porównawczy pochodzący od Jozefa Dąbka

- minuskuły „w”, o arkadowym lub girlandowym kształcie podstawy,
- minuskuły „z”, rozpoczynającej się niewielkim przewinięciem pętlicowym.

materiał dowodowy z grupy 9

materiał porównawczy pochodzący od Jozefa Dąbka

- **grupa 10** materiału dowodowego wykazuje zgodność graficzną z rękopisami pochodzącymi od **Janusza Stachowiaka**, a najważniejsze z nich to:
  - *w zespole cech syntetycznych i motorycznych*: jednakowy obraz ogólny ze znacznym udziałem elementów kątowych, łukowych i nakrywkowych, dobry stopień wyrobienia pisma i przeciętny poziom czytelności, którą ograniczają liczne uproszczenia konstrukcji znaków. Zarówno dynamicznie kreślone ciągle zapisy dowodowe oraz zamaszyste podpisy, jak i pojedyncze wpisy wykonane znacznie wolniej, znajdują analogię w rękopisach porównawczych. Pierwsze wykazują literowo-sylabowy impuls pisma, natomiast te drugie znamionuje wyraźna przewaga impulsu literowego. Jedną z charakterystycznych cech obu materiałów jest sposób rozdzielania określeń dnia, miesiąca i roku w zapisach dat, za pomocą kropek usytuowanych na granicy strefy śród- i nadlinijnej;

rękopisy z grupy 10 materiału dowodowego

rękopisy porównawcze pochodzące od Janusza Stachowiaka

- *w zespole cech mierzalnych i topograficznych*: średnia wysokość znaków śródlinijnych oraz przesadne proporcje wysokości znaków podlinijnych do śródlinijnych. W obu materiałach obserwuje się zgodne, silnie prawoskośne nachylenie osi znaków względem linii bazowych, wyraźne wydłużenie elementów podlinijnych oraz zróżnicowaną wysokość znaków nadlinijnych. Linie bazowe są proste i zazwyczaj związane z liniamentem. W zapisach dłuższych lewe marginesy są proste, zaś odstępy między wierszami stałe;

- w zespole cech konstrukcyjnych: tożsama budowa poszczególnych znaków oraz ich odmian i wiązań, a zwłaszcza:
- majuskuły „G”, składającej się z niewielkiego łuku inicjalnego, długiego, prostego trzonu i wydłużonego przewinięcia pętlicowego,
  - majuskuły „J”, o ukośnej kresce inicjalnej i trójkątnej części podlinijnej,
  - majuskuły „S”, złożonej z ukośnej linii, kątowno połączonej z rozbudowanym łukiem dolnym,
  - minuskuły „a” i „d”, o punkcie inicjalnym znajdującym się w świetle owalu,
  - minuskuły „k”, o łukowo-kątowym modelunku elementu bocznego,
  - minuskuły „ń”, o niewielkim elemencie diakrytycznym, który usytuowany jest ponad drugą grammatką arkadową,
  - minuskuły „s”, zawierającej przewinięcie pętlicowe u podstawy,
  - minuskuły „t”, o subtelnie modelowanym trzonie połączonym z grammatką poprzeczną,
  - minuskuły „w”, o kątowej podstawie i uproszczonym modelunku części finalnej,
  - jednej z odmian sekwencji „St”, która w obu materiałach przybiera postać stylizowaną i składa się z dwóch rozbudowanych zachodzących na siebie członów, przy czym w materiale dowodowym funkcjonują one jako parafa kreślona niezależnie od podpisu pełnobrzmiącego, zaś w porównawczym jako początkowa część podpisu, po której następują czytelne znaki.

rękopisy z grupy 10 materiału dowodowego

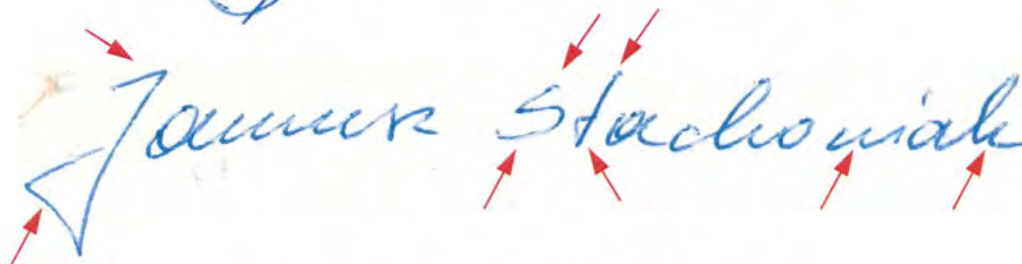

materiał porównawczy pochodzący od Janusza Stachowiaka

podpisy z grupy 10 materiału dowodowego

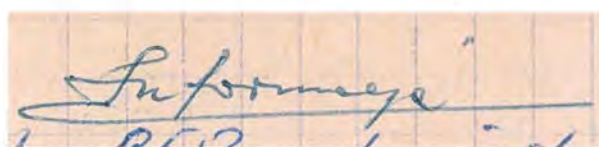
rękopisy pochodzące od Janusza Stachowiaka

- **grupa 11** materiału dowodowego wykazuje zgodność graficzną z rękopisami pochodzącymi od **Czesława Wojtalika**, a najważniejsze z nich to:
  - w zespole cech syntetycznych i motorycznych: wysoka jakość linii graficznych, ze zróżnicowanym wysyceniem materiałem kryjącym poszczególnych ich fragmentów, obecnością linii włosowatych oraz adiustacji inicjalnych i finalnych. W obu materiałach występują rękopisy kreślone w szybkim i średnim tempie, przy czym szczególnie dynamiczny sposób wykonania prezentują podpisy. Impuls pisma kształtuje się w przedziale od literowego do wyrazowego, jednak najczęściej przybiera postać sylabową. Dowodowe podpisy mają formę skróconą, taką samą, jaka dominuje w rękopisach referencyjnych. Zestawione materiały prezentują jednakowy, kątowno-łukowy obraz ogólny, dobry stopień wyrobienia pisma oraz tożsamy zakres staranności

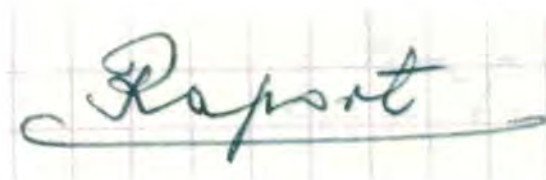

i czytelności w adekwatnych konwencjach kreślenia. Ponadto w obu materiałach zaobserwowano, że w zapisach dat oznaczenie roku ogranicza się jedynie do dwóch ostatnich cyfr;

- w zespole cech mierzalnych i topograficznych: średnia wysokość znaków śródlinijnych oraz proporcje wysokości znaków podlinijnych do śródlinijnych na granicy wartości powiększonych i przesadnych, prawostronne nachylenie osi znaków oraz znaczne odstępy między wyrazami i między wierszami. Stwierdzono także zwyczaj podkreślania nagłówków za pomocą poziomej linii rozpoczynającej się elementem łukowym;

zapis z grupy 11 materiału dowodowego

zapisy pochodzące od Czesława Wojtalika

- w zespole cech konstrukcyjnych: tożsama budowa poszczególnych znaków oraz ich odmian i wiązań, a zwłaszcza:
  - majuskuły „B”, sporządzonej jednym ruchem ręki, z przewinięciem pętlicowym u podstawy,
  - majuskuły „D”, zawierającej dwa przewinięcia pętlicowe, jedno u podstawy, a drugie u wierzchołka części bocznej,

materiał dowodowy z grupy 11

materiał porównawczy pochodzący od Czesława Wojtalika

- majuskuły „K”, o rozbudowanym, wysoko inicjowanym elemencie bocznym, składającym się z dwóch falistych linii połączonych pętlicowo,
- majuskuły „N”, o pętlicowym łączeniu kreski wstępnej z korpusem i o finalnej adiustacji skierowanej ku dołowi,

materiał dowodowy z grupy 11

materiał porównawczy pochodzący od Czesława Wojtalika

- majuskuły „W”, rozpoczynającej się kreską wstępującą, sięgającą strefy podlinijnej, zaopatrzoną w arkadową podstawę i girlandowy element finalny,
- majuskuły „Z”, o mocno profilowanych trzech zasadniczych grammach i ich pętlicowych łączeniach,

materiał dowodowy z grupy 11

materiał porównawczy pochodzący od Czesława Wojtalika

- minuskuły „b”, w jednej z odmian o otwartym ku górze owalu zakończonym pętlicą,

- minuskuły „k”, o elemencie finalnym w postaci szerokiej girlandy,

material dowodowy z grupy 11

material porównawczy pochodzący od Czesława Wojtalika

- minuskuły „f”, o kątowym lub łukowym elemencie diakrytycznym połączonym z trzonem,
- minuskuły „o”, o płaskim kształcie owalu i jego arkadowym modelunku w części dolnej,

material dowodowy z grupy 11

material porównawczy pochodzący od Czesława Wojtalika

- cyfry „1”, w której linia wstępująca jest silnie wydłużona i inicjowana w strefie podlinijnej,
- cyfry „3”, którą w zależności od odmiany wyróżnia pętlica u podstawy, rozwarte łączenie półowali, długa kreska inicjalna lub regularna budowa zbliżona do elementarzowej,

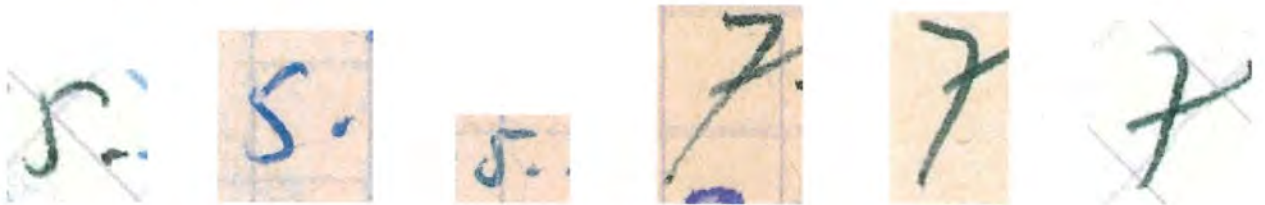

material dowodowy z grupy 11

material porównawczy pochodzący od Czesława Wojtalika

- cyfry „5”, o uproszczonym modelunku korpusu i oddzielnie kreślonej grammie szczytowej,
- cyfry „7”, o trzonie wydłużonym do strefy podlinijnej i ukośnie usytuowanym elemencie poprzecznym,

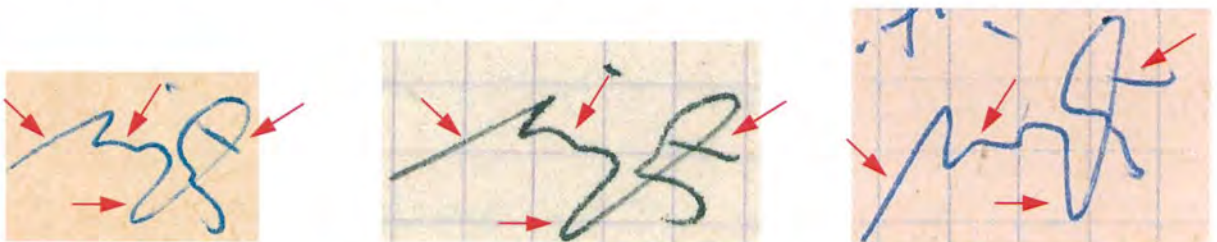

material dowodowy z grupy 11

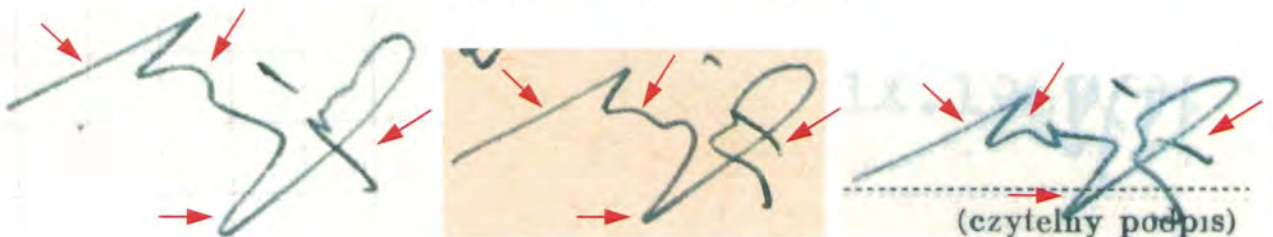

material porównawczy pochodzący od Czesława Wojtalika

- nieczytelne sygnatury, składające się z silnie uproszczonych elementów odnoszących się do majuskuły „W” oraz minuskuł „j” i „t”, zgodnie modelowanych w obu materiałach.

podpisy z grupy 11 materiału dowodowego

podpis porównawczy pochodzący od Czesława Wojtalika

- **grupa 12** materiału dowodowego wykazuje zgodność graficzną z rękopisami pochodzącymi od **Józefa Buraka**, a najważniejsze z nich to:
  - *w zespole cech syntetycznych i motorycznych*: tożsamy obraz ogólny, zdominowany przez elementy łukowe, z mniejszym udziałem kątowych i pętlicowych, a także z prostymi liniami w strefie podlinijnej pisma. Grafizm ten należy do wyrobionych, a jego czytelność nie jest w istotny sposób ograniczona, pomimo występowania uproszczeń w budowie znaków. W materiale referencyjnym licznie występują wzory odpowiadające dowodowym rękopisom pod względem dynamiki wykonania, a także impulsu pisma, który zawiera się w przedziale od literowego do sylabowego, przy czym wiązania znaków obecne są nawet w złożonych z majuskuł akronimach. Cieniowanie linii graficznych jest wyraziste, o kierunku zstępującym, z licznymi adiustacjami inicjalnymi i finalnymi;

zapis z grupy 12 materiału dowodowego

podpis pochodzący od Józefa Buraka

- *w zespole cech mierzalnych i topograficznych*: prawostronne nachylenie znaków oraz wznosząca lub pozioma tendencja linii bazowych, często usytuowanych wysoko ponad liniamentem. Do najbardziej charakterystycznych zgodności należy nadmierne wydłużanie podlinijnych elementów minuskuł oraz zmniejszanie wysokości cyfry „0” względem wysokości sąsiadujących z nią cyfr;

zapis z grupy 12 materiału dowodowego

materiał porównawczy pochodzący od Józefa Buraka

➤ w zespole cech konstrukcyjnych: tożsama budowa poszczególnych znaków oraz ich odmian i wiązań, a zwłaszcza:

- majuskuły „B”, wykonanej jednym ruchem ręki, o wąskim górnym i wydatnym dolnym półowalu,

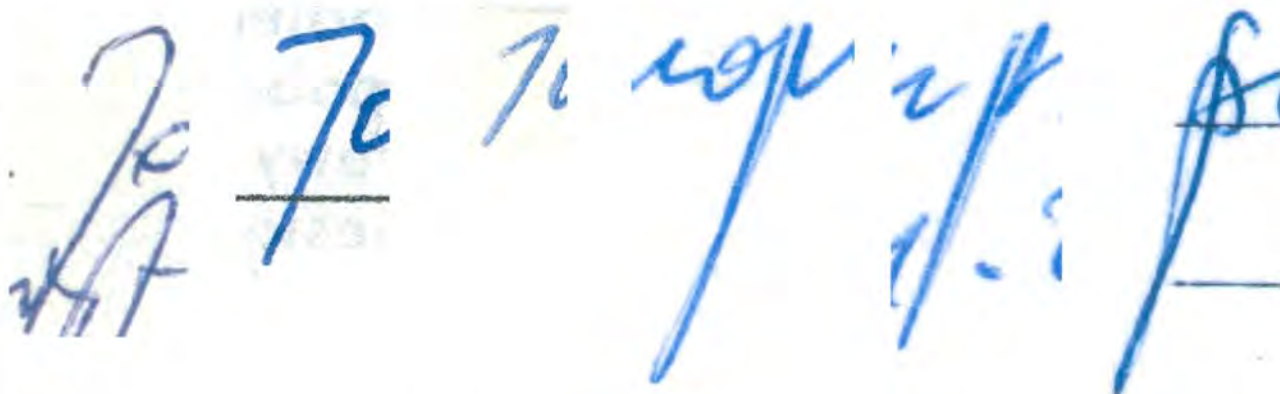
material dowodowy z grupy 12

material porównawczy pochodzący od Józefa Buraka

- majuskuły „J”, o ukośnej kresce inicjalnej i prostym trzonie, przebiegającym przez trzy strefy pisma,
- minuskuły „p”, o długim i wąskim elemencie podlinijnym oraz nakrywkowym lub półowalnym śródlinijnym, zakończonym niewielką pętlicą lub grammatą girlandową,

material dowodowy z grupy 12

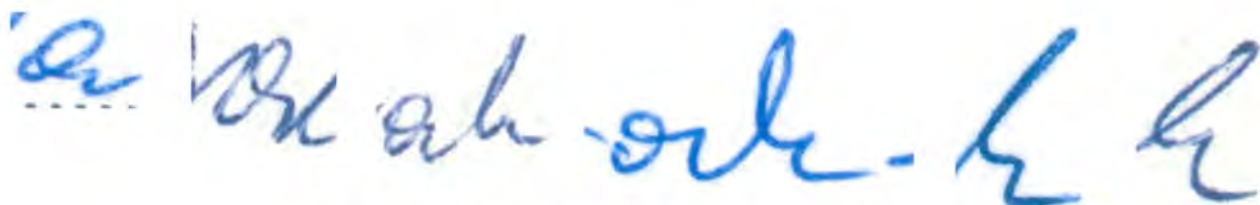

material porównawczy pochodzący od Józefa Buraka

- minuskuły „a”, o elemencie bocznym połączonym z owalem za pomocą pętlicy umieszczonej w świetle tego drugiego,
- wiązania pomiędzy minuskułami „a-k”, zrealizowanego za pomocą wstępującej kreski, której początek usytuowany jest poniżej podstaw obu tych znaków,
- minuskuły „k”, o schodkowym elemencie bocznym, usytuowanym poniżej trzonu,

material dowodowy z grupy 12

material porównawczy pochodzący od Józefa Buraka

- minuskuły „z”, która w dwuznakach „c-z” i „d-z” jest mocno zredukowana i przybiera postać kątowno-nakrywkową lub łukowo-nakrywkową,
- majuskuły „Z”, o łukowym modelunku,

material dowodowy z grupy 12

material porównawczy pochodzący od Józefa Buraka

- majuskuły „M”, rozpoczynającej się kreską zstępującą, o girlandowym modelunku części środkowej,
- majuskuły „S”, niezbyt głęboko profilowanej i zawierającej przewinięcie pętlicowe u podstawy,
- wiązania pomiędzy majuskułami „S-W”, zrealizowanego za pomocą łukowej kreski,
- majuskuły „W”, o arkadowej części środkowej i subtelnie modelowanej kresce finalnej,

material dowodowy z grupy 12

material porównawczy pochodzący od Józefa Buraka

- cyfry „2”, o łukowym modelunku i kątowej adiustacji inicjalnej,
- cyfry „3”, o kątowym łączeniu półowali,

material dowodowy z grupy 12

material porównawczy pochodzący od Józefa Buraka

- cyfry „5”, o uproszczonym korpusie i długim, oddzielnie kreślonym elemencie poprzecznym,
- cyfry „8”, której dolna pętlica ustępuje wielkości górnej.

materiał dowodowy z grupy 12

materiał porównawczy pochodzący od Józefa Buraka

Wyniki zaprezentowanych powyżej analiz graficzno-porównawczych, w toku których rękopisy z grup od 3 do 12 materiału dowodowego zestawiono z referencyjnymi wzorami pisma i podpisów jedenastu osób wskazanych w postanowieniu IPN, pozwalają jednoznacznie stwierdzić, że:

- materiał dowodowy z grupy 3 został nakreślony przez osobę, której porównawcze zapisy i podpisy przedstawiono do badań jako pochodzące od Tadeusza Szczygła, a nie pochodzi od pozostałych osób wskazanych w postanowieniu IPN z dnia 16 maja 2016 r.,
- materiał dowodowy z grupy 4 został nakreślony przez osobę, której porównawcze zapisy i podpisy przedstawiono do badań jako pochodzące od Zenona Ratkiewicza, a nie pochodzi od pozostałych osób wskazanych w postanowieniu IPN z dnia 16 maja 2016 r.,
- materiał dowodowy z grupy 5 został nakreślony przez osobę, której porównawcze zapisy i podpisy przedstawiono do badań jako pochodzące od Kazimierza Kaziszyna, a nie pochodzi od pozostałych osób wskazanych w postanowieniu IPN z dnia 16 maja 2016 r.,
- materiał dowodowy z grupy 6 został nakreślony przez osobę, której porównawcze zapisy i podpisy przedstawiono do badań jako pochodzące od Edwarda Graczyka, a nie pochodzi od pozostałych osób wskazanych w postanowieniu IPN z dnia 16 maja 2016 r.,
- materiał dowodowy z grupy 7 został nakreślony przez osobę, której porównawcze zapisy i podpisy przedstawiono do badań jako pochodzące od Ryszarda Łubińskiego, a nie pochodzi od pozostałych osób wskazanych w postanowieniu IPN z dnia 16 maja 2016 r.,

- materiał dowodowy z grupy 8 został nakreślony przez osobę, której porównawcze zapisy i podpisy przedstawiono do badań jako pochodzące od Henryka Rapczyńskiego, a nie pochodzi od pozostałych osób wskazanych w postanowieniu IPN z dnia 16 maja 2016 r.,
- materiał dowodowy z grupy 9 został nakreślony przez osobę, której porównawcze zapisy i podpisy przedstawiono do badań jako pochodzące od Józefa Dąbka, a nie pochodzi od pozostałych osób wskazanych w postanowieniu IPN z dnia 16 maja 2016 r.,
- materiał dowodowy z grupy 10 został nakreślony przez osobę, której porównawcze zapisy i podpisy przedstawiono do badań jako pochodzące od Janusza Stachowiaka, a nie pochodzi od pozostałych osób wskazanych w postanowieniu IPN z dnia 16 maja 2016 r.,
- materiał dowodowy z grupy 11 został nakreślony przez osobę, której porównawcze zapisy i podpisy przedstawiono do badań jako pochodzące od Czesława Wojtalika, a nie pochodzi od pozostałych osób wskazanych w postanowieniu IPN z dnia 16 maja 2016 r.,
- materiał dowodowy z grupy 12 został nakreślony przez osobę, której porównawcze zapisy i podpisy przedstawiono do badań jako pochodzące od Józefa Buraka, a nie pochodzi od pozostałych osób wskazanych w postanowieniu IPN z dnia 16 maja 2016 r.

Następnie rękopisy referencyjne wszystkich jedenastu osób wymienionych w postanowieniu IPN zestawiono kolejno z materiałem dowodowym z grup od 13 do 29. Przeprowadzone badania wykazały, że w odniesieniu do żadnej z przedmiotowych grup nie odnotowano zgodności świadczących o ich pochodzeniu od któregoś z wykonawców materiału porównawczego. Niektóre analizy wykazały natomiast zasadniczą odmienność cech graficznych zestawianych materiałów, a w innych przypadkach sformułowanie wniosków rozstrzygających nie było możliwe ze względu na nieadekwatność rodzajową porównywanych rękopisów lub zbyt małą liczbę dostępnych informacji graficznych. I tak:

- rękopisy z grupy 13, 15, 16, 19, 20, 21, 22, 24, 25 i 27 nie zostały nakreślone przez żadnego z wykonawców rękopisów porównawczych,
- nie można potwierdzić ani wykluczyć, że rękopisy zakwalifikowane do grupy 14, 17, 18, 23, 26, 28 i 29 materiału dowodowego zostały sporządzone przez któregoś z wykonawców rękopisów porównawczych.

WNIOSKI

Przedstawione w niniejszej ekspertyzie wyniki badań upoważniają do sformułowania następujących wniosków końcowych:

➤ rękopisy zakwalifikowane w niniejszej opinii do grupy 1 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
3/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, treść zobowiązania do współpracy oraz dwa podpisy: jeden o treści „Lech Wałęsa” i jeden o treści „Bolek”	1	13
9/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, treść pokwitowania oraz podpis o treści „Bolek.”	1	71
10/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania oraz podpis o treści „Bolek.”	1	73
11/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania oraz podpis o treści „Bolek.”	1	75
12/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, treść pokwitowania oraz podpis o treści „Bolek.”	1	77
13/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania, podpis o treści „Bolek.” oraz zapis miejsca i daty	1	79
14/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania, podpis o treści „Bolek.” oraz zapis miejsca i daty	1	81
15/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania oraz podpis o treści „Bolek.”	1	83
16/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania, podpis o treści „Bolek.” oraz zapis miejsca i daty	1	85
17/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania, podpis o treści „Bolek.” oraz zapis miejsca i daty	1	87
21/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania, dwa podpisy o treści „Bolek.” oraz zapis miejsca i daty	1	117
22/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania, zapis miejsca i daty oraz podpis o treści „Bolek.”	1	119
23/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania, podpis o treści „Bolek.” oraz zapis miejsca i daty	1	121
24/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania, podpis o treści „Bolek.” oraz zapis miejsca i daty	1	123
25/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania, zapis miejsca i daty oraz podpis o treści „Bolek.”	1	125

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
26/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania, zapis miejsca i daty oraz podpis o treści „Bolek”	1	131
29/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania, podpis o treści „Bolek” oraz zapis daty	1	143
30/E1882/2016	nagłówek, treść pokwitowania, podpis o treści „Bolek.” oraz zapis miejsca i daty	1	145
41/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „do dyirekcji.” oraz podpis o treści „»Bolek«”	2	34-36
42/E1882/2016	sześć podpisów o treści „Bolek” i „»Bolek«”	2	46-49
43/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „w dniu 15.12.1970.” oraz pięć podpisów o treści „Bolek” i „»Bolek.«”	2	52-56
44/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „poprzedniego meldunku.” oraz cztery podpisy o treści „Bolek”, „»Bolek.«” i „»Bolek«”	2	58-62
47/E1882/2016	zapis miejsca i daty, zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „15 01 godzina 12 ⁰⁰ .”	2	90-92
48/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „po kraju.” oraz dwa podpisy o treści „Bolek.”	2	100-104
49/E1882/2016	zapis miejsca i daty, zapisy stanowiące treść doniesienia kończące się wyrazami „tragedii grudm” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	106-109
51/E1882/2016	zapis miejsca i daty oraz zapisy stanowiące treść doniesienia	2	116-117
52/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia kończące się wyrazami „incydentów zgromadzeń it.p.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	118-119
53/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „można brać.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	122-123
54/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „dla załogi.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	134-138
55/E1882/2016	zapis miejsca i daty oraz zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „byłyby niezależne. c.d.n.”	2	140-142
64/E1882/2016	zapisy stanowiące treść informacji, kończące się wyrazami „(może się przydać obustronnie)” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	178-182
66/E1882/2016	zapisy stanowiące treść informacji, kończące się wyrazami „o czym mi też mówił.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	212-214
67/E1882/2016	zapisy stanowiące treść informacji, kończące się wyrazami „którą otrzymałem od w.w.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	218

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
68/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „wtorek 16 ⁰⁰ ” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	224-226
69/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „jest to prawidłowe.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	232-233
71/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „delegacja z wieńcami.” oraz podpis o treści „»Bolek.«”	2	242
72/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia oraz dwa podpisy o treści „Bolek.”	2	248-249
73/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „byłby tow. Moczar.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	252
74/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „w krudkim czasie to nastąpi.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	258-259
75/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „na niedzielę 17 05.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	264-265
76/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „do dnia 19.05 godz. 16 ⁰⁰ .” oraz podpis o treści „»Bolek.«”	2	272-273
77/E1882/2016	zapisy stanowiące treść informacji, kończące się wyrazami „grupa czołowa.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	278-280
79/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „też jest przestraszony.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	288-289, 292-293 i 296-297
81/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „wniedługim czasie nastąpią.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	302
83/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „efektem jest ukaranie w/w.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	308-309
85/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „jeśli go ktoś zdopinguje.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	316
87/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „każdy się boi.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	320
89/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „opisać w następnym piśmie.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	326-329
90/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „nie dadzą się dłużej czarować.”	2	332-333
92/E1882/2016	zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „mniej jest nie zadowolonych.” oraz podpis o treści „Bolek.”	2	340-341

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
95/E1882/2016	zapis miejsca i daty, zapisy stanowiące treść doniesienia, kończące się wyrazami „to już dużo” oraz podpis o treści „/Bolek./”	2	350-353
102/E1882/2016	zapisy stanowiące treść informacji, kończące się wyrazami „i to trzeba widzieć”	2	388-391
104/E1882/2016	zapisy stanowiące treść informacji, kończące się wyrazami „i coś z tego zkorzystać”	2	396-397
106/E1882/2016	zapisy stanowiące treść informacji, kończące się wyrazami „W tej sytuacji jest napewno lepsze wyjście”	2	404-405
114/E1882/2016	zapisy stanowiące treść informacji, kończące się wyrazami „to szeroki problem i złożony.” oraz podpis o treści „Bolek”	2	436-439
116/E1882/2016	zapis o treści „Lenarciak Henryk.”, zapis miejsca i daty oraz zapisy stanowiące treść informacji, kończące się wyrazami „wychodzi z tego obronną ręką.”	2	450-453
131/E1882/2016	zapisy stanowiące treść dokumentu, bez tytułu, kończące się wyrazami „w poprzednim opisie.”	2	498-505
133/E1882/2016	zapisy stanowiące treść informacji, kończące się wyrazami „wdowod uznania”	2	510-511
140/E1882/2016	zapisy stanowiące treść informacji, kończące się wyrazami „nie podejmuję się opisywania.”	2	524-525

zostały nakreślone przez osobę, której porównawcze wzory pisma i podpisów przedstawiono do badań jako pochodzące od **Lecha Wałęsy**;

➤ rękopisy zakwalifikowane w niniejszej opinii do grupy 2 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
45/E1882/2016	zapisy stanowiące treść notatki oraz dwa podpisy: jeden o treści „Lech Wałęsa” i jeden nieczytelny (parafa)	2	65

zostały nakreślone przez osobę, której porównawcze wzory pisma i podpisów przedstawiono do badań jako pochodzące od **Lecha Wałęsy**;

➤ rękopisy zakwalifikowane w niniejszej opinii do grupy 3 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
1/E1882/2016	zapisy w wierszu pierwszym	1	7
24/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	123
25/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	125
40/E1882/2016	zapisy w wierszu pierwszym	2	8
110/E1882/2016	zapis o treści „Informacje powinien pisać t.w.” oraz figurujący pod nim zapis daty i nieczytelny podpis	2	416
128/E1882/2016	zapis o treści „Uwagi mjr. Wojtalika słuszne.” oraz figurujący pod nim zapis daty i nieczytelny podpis	2	482

zostały nakreślone przez osobę, której porównawcze wzory pisma i podpisów przedstawiono do badań jako pochodzące od **Tadeusza Szczygła**;

➤ rękopisy zakwalifikowane w niniejszej opinii do grupy 4 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
1/E1882/2016	zapisy w wierszu drugim	1	7
8/E1882/2016	zapisy w rubrykach „Wynagrodzenie*”) i „Kto i kiedy wpłacił”, z wyjątkiem wpisów w wierszu pierwszym na s. 69	1	67 i 69
18/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „/ kpt. Z. Ratkiewicz /”	1	92
19/E1882/2016	zapis o treści „W spotkaniu uczestniczył kpt. Wojtalik”	1	98
20/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „kpt. Z. Ratkiewicz”	1	115
21/E1882/2016	zapis rozpoczynający się od wyrazów „W dniu 29.11.1971 r.” oraz dwa podpisy: jeden o treści „kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	1	117
22/E1882/2016	zapis rozpoczynający się od wyrazów „W dniu 22.10.1971 r.” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	1	119
23/E1882/2016	zapis rozpoczynający się od wyrazów „W dniu 27.01.1972 r.” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	1	121

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
24/E1882/2016	zapis rozpoczynający się od wyrazów „W dniu 5.04.1972 r.” oraz podpis o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz”	1	123
27/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „Kpt. Z. Ratkiewicz”	1	137
28/E1882/2016	zapisy oraz dwa podpisy: jeden o treści „kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	1	141
29/E1882/2016	zapis rozpoczynający się od wyrazów „W dniu 14.12.1973 r.” oraz podpis o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz”	1	143
32/E1882/2016	zapisy stanowiące treść notatki służbowej wraz z nagłówkiem, zapisem miejsca i daty oraz dopiskami „Tajne”, „Wyk. w 1 egz” i „egz N.1 tecz. personalna” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	1	151-153
33/E1882/2016	zapisy oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	1	159-160
34/E1882/2016	zapisy stanowiące treść notatki służbowej oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	1	161
35/E1882/2016	zapisy stanowiące treść notatki służbowej oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	1	163
36/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „kpt. Z. Ratkiewicz”	1	166
37/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „KPT. Z. RATKIEWICZ”	1	168
40/E1882/2016	zapisy w wierszu drugim, trzecim i czwartym	2	8
97/E1882/2016	zapis o treści „W spotkaniu uczestniczył Kpt. Wojtalik”	2	361
99/E1882/2016	zapisy stanowiące treść notatki służbowej i podpis o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz”	2	368
101/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „/ Kpt. Z. Ratkiewicz /”	2	377
102/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej informację oraz dopisek „Tajne”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” i dwa podpisy: jeden o treści „»Bolek«”, a drugi o treści „kpt. Z. Ratkiewicz”	2	388 i 391-392
103/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „/ Kpt. Z. Ratkiewicz /”	2	395
104/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej informację oraz dopisek „Tajne”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Uwagi” i podpis o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz”	2	396-397
105/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „Kpt. Z. Ratkiewicz”	2	402

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
106/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej informację oraz dopisek „Tajne”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” i podpis o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz”	2	404 i 406-407
107/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „/Kpt. Z. RATKIEWICZ /”	2	410
108/E1882/2016	zapisy oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	2	412
109/E1882/2016	zapis miejsca i daty, określenie źródła oraz osoby przyjmującej i odbierającej informację, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Uwagi” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	2	414-415
110/E1882/2016	zapis miejsca i daty, określenie źródła oraz osoby przyjmującej i odbierającej informację, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Uwaga” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	2	416 i 418
111/E1882/2016	zapis miejsca i daty, określenie źródła oraz osoby przyjmującej i odbierającej informację, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Przedsięwzięcie” i podpis o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz”	2	422 i 424
112/E1882/2016	zapisy stanowiące treść notatki służbowej oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	2	426
114/E1882/2016	zapis miejsca i daty, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Wyk. w 2-ch egz” i podpis o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz”	2	436 i 439
115/E1882/2016	zapis miejsca i daty, określenie źródła oraz osoby przyjmującej i odbierającej informację	2	444
116/E1882/2016	nagłówek, dopisek „Tajne”, a także określenie źródła oraz osoby przyjmującej i odbierającej informację	2	450 i 453
117/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Przedsięwzięcie” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	2	455
118/E1882/2016	zapis miejsca i daty, określenie źródła oraz osoby przyjmującej i odbierającej informację, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Przedsięwzięcia” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	2	456-457
119/E1882/2016	zapis miejsca i daty, określenie źródła oraz osoby przyjmującej i odbierającej informację, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Przedsięwzięcie” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	2	462-463

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
120/E1882/2016	zapis miejsca i daty, określenie osoby opracowującej informację, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Uwagi własne” i podpis o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz”	2	464-465
122/E1882/2016	zapis miejsca i daty, określenie źródła oraz osoby przyjmującej i odbierającej informację, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Uwagi” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	2	470-471
123/E1882/2016	zapis miejsca i daty, określenie osoby odbierającej informację, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Uwagi” oraz dwa podpisy: jeden o treści „kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	2	472-473
124/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Uwagi” i podpis o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz”	2	475
125/E1882/2016	zapis miejsca i daty, określenie osoby odbierającej informację, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Przedsięwzięcie” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	2	476-477
126/E1882/2016	zapis miejsca i dwukrotny zapis daty, określenie źródła i osoby przyjmującej informację, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Uwagi” i podpis o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz”	2	478-479
127/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „kpt. Z. Ratkiewicz”	2	480-481
129/E1882/2016	zapis miejsca i daty, określenie źródła oraz osoby przyjmującej i odbierającej informację	2	484
130/E1882/2016	zapis miejsca i dwukrotny zapis daty oraz określenie osoby odbierającej informację	2	486
132/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Uwaga” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	2	508
133/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej informację oraz dopisek „Tajne”	2	510
134/E1882/2016	zapis miejsca i daty	2	512
135/E1882/2016	zapis miejsca i daty oraz nieczytelny podpis	2	514
136/E1882/2016	zapis miejsca i dwa zapisy dat oraz nieczytelny podpis	2	516-517
140/E1882/2016	zapis miejsca i daty	2	524
141/E1882/2016	zapis miejsca i dwukrotny zapis daty oraz określenie osoby odbierającej informację, a także nieczytelny podpis	2	528-529
145/E1882/2016	zapis miejsca i daty oraz określenie osoby odbierającej informację, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Uwaga” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	2	538-539

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
146/E1882/2016	zapis miejsca i daty oraz określenie osoby odbierającej informację, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Uwagi” i podpis o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz”	2	540-541
148/E1882/2016	zapis miejsca i dwukrotny zapis daty oraz nieczytelny podpis	2	548-549
149/E1882/2016	zapis miejsca i trzykrotny zapis daty oraz nieczytelny podpis	2	550-551
150/E1882/2016	zapis miejsca i daty	2	552
152/E1882/2016	zapis miejsca i dwukrotny zapis daty oraz nieczytelny podpis	2	556 i 558
154/E1882/2016	zapis miejsca i daty oraz nieczytelny podpis	2	562-563
157/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Uwagi własne” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Z. Ratkiewicz” i jeden nieczytelny	2	572-573

zostały nakreślone przez osobę, której porównawcze wzory pisma i podpisów przedstawiono do badań jako pochodzące od **Zenona Ratkiewicza**;

➤ rękopisy zakwalifikowane w niniejszej opinii do grupy 5 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
1/E1882/2016	zapisy w wierszu trzecim	1	7
40/E1882/2016	zapisy w wierszu piątym	2	8

zostały nakreślone przez osobę, której porównawcze wzory pisma i podpisów przedstawiono do badań jako pochodzące od **Kazimierza Kaziszyna**;

➤ rękopisy zakwalifikowane w niniejszej opinii do grupy 6 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
2/E1882/2016	zapisy oraz dwa podpisy: jeden o treści „E. Graczyk kpt.” i jeden nieczytelny	1	9

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
5/E1882/2016	zapisy, z wyjątkiem wpisu o treści „Zam. Wrzeszcz, Klonowicza 1E (Hotel pok. 218)” oraz dwa podpisy: jeden o treści „kpt. E. Graczyk” i jeden nieczytelny	1	39-40
7/E1882/2016	zapis rozpoczynający się od wyrazu „Akta” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Graczyk E. kpt” i jeden nieczytelny	1	45
9/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „W dniu 5.01.1971 r.” oraz dwa podpisy: jeden o treści „kpt. E. Graczyk” i jeden nieczytelny	1	71
10/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Melduję, że” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. E. Graczyk” i jeden nieczytelny	1	73
11/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „W dniu 18.02.1971 r.” i nieczytelny podpis	1	75
12/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Melduję, że” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. E. Graczyk” i jeden nieczytelny	1	77
41/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „Tajne”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie”	2	34 i 36
42/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz tekst doniesienia wraz z treścią zadań, uzupełnień i informacji, a także podpis o treści „kpt E Graczyk”	2	46-50
43/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»Tajne«”	2	52
44/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Informacja” i nieczytelny podpis	2	58 i 62
47/E1882/2016	nagłówek, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „Tajne”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Informacja” i podpis o treści „kpt E. Graczyk”	2	90 i 92
48/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „Tajne”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Informacja” oraz dwa podpisy: jeden o treści „kpt. E. Graczyk” i jeden nieczytelny	2	100 i 104
49/E1882/2016	nagłówek, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Informacja” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt E. Graczyk” i jeden nieczytelny	2	106 i 110
50/E1882/2016	zapisy i sześć podpisów: dwa czytelne o treści „kpt. E. Graczyk” i jeden o treści „kpt E. Graczyk” oraz trzy nieczytelne	2	112-114

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
51/E1882/2016	nagłówek oraz określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie	2	116
52/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz dwa podpisy: jeden o treści „kpt. E. Graczyk” i jeden nieczytelny	2	118 i 119
53/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „Tajne”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Informacja” oraz dwa podpisy: jeden o treści „kpt. E. Graczyk” i jeden nieczytelny	2	122-124
54/E1882/2016	nagłówek, zapis daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „Tajne”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Uzupełnienie” i podpis o treści „kpt. E. Graczyk”	2	134 i 139
55/E1882/2016	nagłówek, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz podpis o treści „»Bolek«”	2	140 i 142
56/E1882/2016	zapisy i dwa podpisy: jeden o treści „kpt. E. Graczyk” i jeden nieczytelny	2	146
57/E1882/2016	zapisy i nieczytelny podpis	2	148
58/E1882/2016	zapisy i dwa podpisy: jeden o treści „kpt. E. Graczyk” i jeden nieczytelny	2	150
59/E1882/2016	zapis o treści „z Wyzd. W-4 przekazane przez t.w. ps. »Bolek«”	2	152
60/E1882/2016	zapisy i dwa podpisy: jeden o treści „kpt. E. Graczyk” i jeden nieczytelny	2	164
61/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty oraz dopisek „Tajne”, a także treść notatki służbowej i podpis o treści „kpt. E. Graczyk”	2	168
62/E1882/2016	zapisy i dwa podpisy: jeden o treści „kpt. E. Graczyk” i jeden nieczytelny	2	170
63/E1882/2016	zapisy i podpis o treści „kpt. E. Graczyk”	2	176-177
64/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej informację oraz dopisek „»tajne«”	2	178
65/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty oraz dopisek „Tajne”, a także treść notatki służbowej oraz sześć podpisów: jeden o treści „kpt. Edward Graczyk”, dwa o treści „kpt. E. Graczyk” i trzy nieczytelne	2	200-205

zostały nakreślone przez osobę, której porównawcze wzory pisma i podpisów przedstawiono do badań jako pochodzące od **Edwarda Graczyka**;

➤ rękopisy zakwalifikowane w niniejszej opinii do grupy 7 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
6/E1882/2016	zapisy oraz częściowo czytelny podpis odnoszący się do stopnia, inicjału imienia oraz nazwiska Ryszarda Łubińskiego	1	41-42
7/E1882/2016	zapisy stanowiące trzy ostatnie wiersze karty ewidencyjnej	1	46
38/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki imiennej	1	171

zostały nakreślone przez osobę, której porównawcze wzory pisma i podpisów przedstawiono do badań jako pochodzące od **Ryszarda Łubińskiego**;

➤ rękopisy zakwalifikowane w niniejszej opinii do grupy 8 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
13/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „W dniu 17.04.1971r” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Rapczyński Henryk” i jeden nieczytelny	1	79
14/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „W dniu 28.04.1971r” oraz dwa podpisy: jeden o treści „kpt. Rapczyński Henryk” i jeden nieczytelny	1	81
15/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „W dniu 26.05.71r” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Kpt. Henryk Rapczyński” i jeden nieczytelny	1	83
16/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „W dniu 8.06. 71r” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Henryk Rapczyński” i jeden nieczytelny	1	85
17/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „W dniu 8.07.71r” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Rapczyński Henryk” i jeden nieczytelny	1	87
64/E1882/2016	zapis rozpoczynający się od wyrazów „Odbito 2 egz”	2	183

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
66/E1882/2016	nagłówek, zapis daty, określenie źródła i osoby przyjmującej informację oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Rapczyński Henryk” i jeden nieczytelny	2	212 i 214-215
67/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej informację oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „Rapczyński Henryk”	2	218
68/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz dwa podpisy: jeden o treści „kpt. Henryk Rapczyński” i jeden nieczytelny	2	224 i 227
69/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „kpt. H Rapczyński”	2	232-234
70/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, dopisek „»tajne«”, treść notatki służbowej oraz dwa podpisy: jeden o treści „kpt. H Rapczyński” i jeden nieczytelny	2	236-238
71/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz nieczytelny podpis	2	242
72/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”	2	248
73/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „Rapczyński Henryk”	2	252
74/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „Rapczyński Henryk”	2	258-259
75/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „Rapczyński H.”	2	264-266

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
76/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „H. Rapczyński”	2	272-274
77/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „Rapczyński Henryk”	2	280
78/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „Opracował H. Rapczyński”	2	286
79/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „H. Rapczyński”	2	288 i 297-298
80/E1882/2016	zapis o treści „przegonił” oraz nieczytelny podpis w miejscu „Opracował Rapczyński Henryk”	2	300
81/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „Rapczyński Henryk”	2	302
82/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „Opracował: /Rabczyński Henryk/”	2	306
83/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „Rapczyński Henryk.”	2	308-310
84/E1882/2016	zapisy oraz dwa nieczytelne podpisy	2	314
85/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „Rapczyński Henryk”	2	316-317
86/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „OPRACOWAŁ : RAPCZYŃSKI HENRYK”	2	319
87/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „Rapczyński Henryk”	2	320-321

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
88/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „Opracował : / H. Rapczyński /”	2	324
89/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „Henryk Rapczyński”	2	326 i 329-330
90/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz dwa podpisy: jeden o treści „»Bolek«”, a drugi o treści „Rapczyński”	2	332-333
91/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „Opracował : / H. Rapczyński /”	2	338
92/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz dwa podpisy: jeden o treści „Rapczyński Henryk” i jeden nieczytelny	2	340 i 342
93/E1882/2016	nagłówek, zapis miejsca i daty, dopisek „»tajne«”, zapisy stanowiące treść notatki służbowej oraz dwa podpisy: jeden o treści „Rapczyński Henryk” i jeden nieczytelny	2	344
94/E1882/2016	zapisy oraz dwa nieczytelne podpisy	2	349
95/E1882/2016	nagłówek, określenie źródła i osoby przyjmującej doniesienie oraz dopisek „»tajne«”, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazu „Zadanie” oraz podpis o treści „H. Rapczyński”	2	350 i 354
96/E1882/2016	zapisy oraz dwa nieczytelne podpisy	2	359

zostały nakreślone przez osobę, której porównawcze wzory pisma i podpisów przedstawiono do badań jako pochodzące od **Henryka Rapczyńskiego**;

➤ rękopisy zakwalifikowane w niniejszej opinii do grupy 9 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
25/E1882/2016	zapis o treści „tajne spec znaczenia”, zapis miejsca i daty, zapisy rozpoczynające się od wyrazów „W dniu 25 V 72 r.” oraz podpis o treści „Madziar”	1	125

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
26/E1882/2016	zapis o treści „Tajne Spec Znaczenia”, zapisy rozpoczynające się od wyrazów „W dniu 30 X 73 r.” oraz podpis o treści „Madziar”	1	131
30/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „W dniu 29 VI 74 r.”, zapis miejsca i daty oraz podpis o treści „Madziar”	1	145
31/E1882/2016	zapis o treści „tajne Spec Znaczenia”, zapis daty, nagłówek, zapisy stanowiące treści charakterystyki oraz podpis o treści „»Madziar«”	1	147-149
109/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	414-415
110/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	416-417
111/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „Madziar”	2	422-424
113/E1882/2016	nagłówek, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	432-434
114/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Oceniając wspomnianą informację” oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	436 i 439
115/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, zapisy stanowiące treść notatki służbowej oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	444
116/E1882/2016	podpis o treści „»Bolek«”	2	453
117/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Uzupełnienie informacji”, a zakończone wyrazami „rocznicą Wypadków grudniowych.”	2	454-455
118/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	456-457
119/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	462-463
120/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	464-465
122/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	470-471

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
123/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz dwa podpisy o treści „»Madziar«”	2	472-473
124/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	474-475
125/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	476-477
126/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	478-479
129/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	484-485
130/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Bolek«”	2	486-493
131/E1882/2016	podpis o treści „»Bolek«”	2	505
134/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, zapisy stanowiące treść notatki służbowej oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	512
135/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, zapisy stanowiące treść notatki służbowej oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	514
136/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	516-517
137/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	518-519
138/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	520-521
140/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Omówienie spotkania” oraz dwa podpisy: jeden o treści „»Bolek” i jeden o treści „»Madziar«”	2	524-526

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
141/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	528-529
142/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	530-531
143/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	532-533
144/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	534-535
145/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	538-539
146/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	540-541
147/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, zapis daty, zapisy stanowiące treść notatki służbowej oraz podpis o treści „»Madziar«” wraz z zapisem daty	2	546
148/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	548-549
149/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	550-551
150/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	552-553
151/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	554-555

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
152/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	556-558
153/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	560-561
154/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „Madziar”	2	562-563
155/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz podpis o treści „»Madziar«”	2	564-565
156/E1882/2016	nagłówek, dopisek „tajne”, określenie źródła i osoby przyjmującej informację wraz z zapisem daty wpływu, zapisy stanowiące treść informacji oraz dwa podpisy: jeden o treści „Bolek” i jeden o treści „»Madziar«”	2	566-567

zostały nakreślone przez osobę, której porównawcze wzory pisma i podpisów przedstawiono do badań jako pochodzące od **Józefa Dąbka**;

➤ rękopisy zakwalifikowane w niniejszej opinii do grupy 10 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
30/E1882/2016	zapis miejsca i daty, zapisy o treści „Tajne Spec. Znac” i „werte” oraz zapisy rozpoczynające się od wyrazów „W dniu 29.06.74” i dwa podpisy: jeden o treści „por. J Stachowiak” i jeden nieczytelny	1	145-146
113/E1882/2016	zapis miejsca i daty, zapisy o treści „Tajne” i „Egz nr...”, określenie źródła, osoby przyjmującej i odbierającej informację wraz z datą wpływu, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Uwagi własne” oraz dwa podpisy: jeden o treści „ppor. J. stachowiak” i jeden nieczytelny	2	432 i 434-435

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
137/E1882/2016	zapis miejsca i daty, zapis o treści „Egz.”, określenie osoby odbierającej informację wraz z datą wpływu, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Informacja b. ogólna.” i podpis o treści „por. J Stachowiak”	2	518-519
138/E1882/2016	zapis miejsca i daty, zapis o treści „Egz.”, określenie osoby odbierającej informację wraz z datą wpływu, a także zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Uwagi własne:” oraz dwa podpisy: jeden o treści „por. J Stachowiak” i jeden nieczytelny	2	520-521
139/E1882/2016	zapisy o treści „Madziar”, „lenarciakiem”, „lenarciak” i „Grycza” oraz nieczytelny podpis w miejscu „por. J. Stachowiak”	2	522-523

zostały nakreślone przez osobę, której porównawcze wzory pisma i podpisów przedstawiono do badań jako pochodzące od **Janusza Stachowiaka**;

➤ rękopisy zakwalifikowane w niniejszej opinii do grupy 11 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
26/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	131
29/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	143
32/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Kpt Ratkiewicz”, zapis daty oraz nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki imiennej	1	151
35/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki wraz z zapisem daty	1	163
36/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki imiennej wraz z zapisem daty	1	165
37/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki imiennej wraz z zapisem daty	1	168
60/E1882/2016	nieczytelny podpis wraz z zapisem daty	2	164
62/E1882/2016	nieczytelny podpis wraz z zapisem daty	2	170
72/E1882/2016	nieczytelny podpis wraz z zapisem daty	2	249

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
77/E1882/2016	nagłówek, zapis daty, określenie źródła i osoby przyjmującej informację oraz dopisek „TAJNE”, a także nieczytelny podpis wraz z zapisem daty	2	278 i 280
110/E1882/2016	nieczytelny podpis	2	418
121/E1882/2016	zapis daty, zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Kpt. Ratkiewicz” oraz nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	2	466
128/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Nie zgadzam się” oraz „Pytanie niestosowne”, zapis daty oraz nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	2	482
146/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Kpt Ratkiewicz”, zapis daty oraz nieczytelny podpis	2	540
148/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Kpt Ratkiewicz”, zapis daty oraz nieczytelny podpis	2	548

zostały nakreślone przez osobę, której porównawcze wzory pisma i podpisów przedstawiono do badań jako pochodzące od **Czesława Wojtalika**;

➤ rękopisy zakwalifikowane w niniejszej opinii do grupy 12 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
40/E1882/2016	zapisy w wierszu szóstym	2	8

zostały nakreślone przez osobę, której porównawcze wzory pisma i podpisów przedstawiono do badań jako pochodzące od **Józefa Buraka**;

➤ rękopisy zakwalifikowane w niniejszej opinii do:

- grupy 13 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
4/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	15
5/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „Zatwierdzam:”	1	39
9/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	71
10/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	73
11/E1882/2016	nieczytelny podpis znajdujący się pod wyrazem „przekazywane”	1	75
15/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	83
17/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	87
20/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki oraz zapisy i nieczytelny podpis pod tekstem charakterystyki	1	113 i 115
21/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	117
22/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	119
23/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	121
98/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Tow. Radkiewicz” oraz nieczytelny podpis	2	365
100/E1882/2016	zapisy rozpoczynające się od wyrazów „Tow. Radkiewicz” oraz nieczytelny podpis	2	371

- grupy 15 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
12/E1882/2016	nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	77
13/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	79
16/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	85
18/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis znajdujący się w lewym dolnym rogu notatki służbowej	1	91
30/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki	1	145

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
32/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis w prawym górnym rogu pierwszej strony notatki służbowej	1	151
128/E1882/2016	zapis o treści „Uwagi mjr. Wojtalika są słuszne i zgadzam się z nimi” oraz zapis daty i nieczytelny podpis znajdujące się nad nagłówkiem informacji	2	482

- grupy 16 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
42/E1882/2016	zapis o treści „wykorzystano” oraz zapis daty i nieczytelny podpis w lewym górnym rogu pierwszej strony doniesienia	2	46
65/E1882/2016	zapis o treści „Zadania i przedsięwzięcia są słuszne i celowe” oraz zapis daty i nieczytelny podpis w lewym górnym rogu pierwszej strony notatki służbowej	2	200

- grupy 19 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
4/E1882/2016	zapisy stanowiące treść odcinka depeszy oraz nieczytelny podpis w miejscu „podpis”	1	15

- grupy 20 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
7/E1882/2016	zapisy, którymi wypełniono rubryki formularza, z wyjątkiem trzech ostatnich wierszy	1	45-46

- grupy 21 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
7/E1882/2016	zapis o treści „Przekazać do Wydz. III go” oraz nieczytelny podpis w lewym górnym rogu karty ewidencyjnej	1	45

- grupy 22 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
8/E1882/2016	zapisy w pierwszym wierszu arkusza wypłat na s. 69	1	69

- grupy 24 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
39/E1882/2016	zapisy obejmujące sześć wierszy tekstu	1	173

- grupy 25 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
61/E1882/2016	zapis o treści „wykorzystano” oraz zapis daty i widniejący pod nią nieczytelny podpis, w lewym górnym rogu pierwszej strony notatki służbowej	2	168

- grupy 27 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
122/E1882/2016	zapis rozpoczynający się od wyrazów „Sprawę wynagrodzenia tw. »Bolek«” oraz znajdujący się pod nim zapis daty i częściowo czytelny podpis	2	470

nie zostały nakreślone przez żadną z osób, których wzory pisma i podpisów stanowiły materiał porównawczy w niniejszej ekspertyzie;

➤ nie można wskazać ani wykluczyć żadnej z osób, których referencyjne wzory pisma i podpisów przedstawiono do badań, jako wykonawcy rękopisów zakwalifikowanych do:

- grupy 14 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
14/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis w obrębie odcisku pieczętki na rewersie pokwitowania	1	82
128/E1882/2016	zapis daty o treści „13.10.73” i widniejący nad nim nieczytelny podpis pod tekstem informacji	2	483

- grupy 17 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
68/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis w lewym górnym rogu pierwszej strony doniesienia	2	224
69/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis w lewym górnym rogu pierwszej strony doniesienia	2	232

- grupy 18 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
137/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis pod tekstem informacji	2	519
149/E1882/2016	zapis daty i nieczytelny podpis pod tekstem informacji	2	551

- grupy 23 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopis	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
37/E1882/2016	nieczytelny podpis w miejscu „4. Zapisy Biura /Wydziału/ »C«”	1	168

- grupy 26 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopis	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
61/E1882/2016	nieczytelný podpis w obrębie lewego marginesu na pierwszej stronie notatki służbowej	2	168

- grupy 28 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
128/E1882/2016	zapis daty o treści „12.X.73” oraz widniejący nad nim nieczytelny podpis	2	483

- grupy 29 materiału dowodowego, tj.:

Dowód numer	Rękopisy	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
155/E1882/2016	zapis daty oraz nieczytelny podpis pod tekstem informacji	2	565

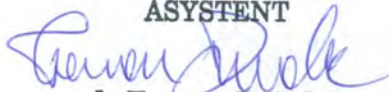
- dokument zinwentaryzowany jako

Dowód numer	Dokument	Akta o sygn. IPN BU 3333/1	
		tom	strona
46/E1882/2016	doniesienie w postaci kopii kserograficznej, prawdopodobnie z datą 12.01.1971 r.	2	80, 82, 84 i 86

został wyłączony z badań ze względu na nieoryginalną formę.

BIEGLI:

ASYSTENT

dr Tomasz Dziejcz

ADIUNKT

dr Marcin Kunicki

Zatwierdził
pod względem formalnym

DYREKTOR INSTYTUTU

dr hab. Maria Kała

Na wniosek Instytutu Pamięci Narodowej z dnia 18 stycznia 2017 r., dowody o numerach od 1/E1882/2016 do 203/E1882/2016 i od 205/E1882/2016 do 219/E1882/2016, które napłynęły przy postanowieniach z dnia:

- 16 maja 2016 r. (dowody o numerach od 1/E1882/2016 do 192/E1882/2016),
- 6 lipca 2016 r. (dowody o numerach od 193/E1882/2016 do 195/E1882/2016),
- 5 sierpnia 2016 r. (dowód o numerze 196/E1882/2016),
- 22 września 2016 r. (dowody o numerach od 197/E1882/2016 do 200/E1882/2016),
- 10 października 2016 r. (dowody o numerach od 201/E1882/2016 do 203/E1882/2016),
- 25 października 2016 r. (dowody o numerach od 205/E1882/2016 do 212/E1882/2016),
- 10 listopada 2016 r. (dowody o numerach od 213/E1882/2016 do 219/E1882/2016),

pozostawiono czasowo w Instytucie Ekspertyz Sądowych.

Dowód rzeczowy numer 204/E1882/2016 został zbadany przez biegłych Instytutu w Urzędzie Stanu Cywilnego w Gdańsku w dniu 20 października 2016 r.

Opinię sporządzono w dwóch egzemplarzach:

Egz. 1 - Instytut Pamięci Narodowej, Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi
Polskiemu, Białystok

Egz. 2 - a/a

Opinia zawiera dwieście trzydzieści pięć ponumerowanych stron.